ROST

Revistă de cultură creştină şi politică

Părintele Cleopa
autoritatea focului lăuntric

Revoluția Florilor. Dacă nu azi, peste 20 de ani
de Claudiu Târziu

Ierarhia KGB a Bisericii Ruse
de Pr. Savatie Baştovoi

ÎPS Nicolae, Vaticanul şi bomba atomică
de Dan Ciachir

Istoria națională, pusă la zid
de Paul Nistor

an VII ● nr. 74 ● aprilie 2009 ● 4 lei

www.rostonline.org

Coperta I: Părintele Cleopa Ilie

sumar

numărul 74 • aprilie 2009

EDITORIAL
Revoluția Florilor. Dacă nu azi, peste 20 de ani
de Claudiu Târziu.....3

MARTORI AI VEACULUI
Avertisment – despre o grafie corectă.....6

Fapte, vorbe, gînduri.....7

ÎN DEZBATERE
O nouă scrisoare deschisă a F.O.R......11

Antihriștii și unii episcopi, aliați contra ortodocșilor
de Claudiu Târziu.....16

Istoria, pusă la zid
de Paul Nistor.....18

Relativizarea valorilor spirituale
de Antonio Aroneasa.....21

REPERE
Din viața Părintelui Cleopa
de Ion Furtună.....24

Părintele Cleopa are autoritatea focului lăuntric
de Părintele Bartolomeu Anania.....28

Treptele rugăciunii
de Părintele Cleopa Ilie.....30

POLITICA, LA DESCUSUT
Scene din Estul Sălbatic
de Paul Nistor.....41

România ca o pradă
de Viorel Patrichi.....44

VIA SACRA
Pascalia
de Constantin Mihai.....48

O minune cu moaștele unor sfinți ai închisorilor
de Alecsandra Corbu.....49

DECANTĂRI
Fenomenul Dan Puric
de Dan Ciachir.....50

MEMORIA
Fîntîna lui George Racoveanu
de Teodora Roșca.....51

HISTORIA
Vasile Lupu, protectorul Ortodoxiei
de Ionel Alexandru Sersea.....53

CENTENAR NOICA
Ethosul neutralității
de Paul-Gabriel Sandu.....58

LA ROST
Ierarhia KGB a Bisericii Ruse
de Pr. Savatie Baștovoi.....59

Abuz de autoritate
de Conf. univ. dr. Costică Neagu.....60

Preoți sindicaliști ajunși în conducerea Arhiepiscopiei Craiova
de Dan Carmen.....63

„Bizantinismul" BOR și lecția istoriei
de Emilia Corbu.....67

ÎPS Nicolae, Vaticanul și bomba atomică
de Dan Ciachir.....70

SEMNAL EDITORIAL
Pentru inimă și minte.....71

OFERTĂ

Revista ROST caută distribuitori în toată țara: biserici de mir, mănăstiri, firme locale de difuzare a presei, librării și persoane particulare. Oferim comision generos.
Pentru detalii, luați legătura cu directorul publicației, Claudiu Târziu,
la telefon 0740.103.621 ori pe e-mail: rost@rostonline.org sau revistarost@gmail.com.

ROST
Revistă de cultură creștină și politică

Fondată 2002

Revistă națională editată de Asociația ROST

DIRECTOR
Claudiu TÂRZIU
tel.: 0740.103.621
rost@rostonline.org

REDACȚIA
Mihail ALBIȘTEANU
Antonio ARONEASA
Constantin MIHAI
Marcel RĂDUȚ SELIȘTE

COLABORATORI PERMANENȚI
Corina BISTRICEANU
Răzvan CODRESCU
Emilia CORBU
Gheorghe FEDOROVICI
Pr. Arhim. Chesarie GHEORGHESCU
Stelian GOMBOȘ
Cristi PANTELIMON
Viorel PATRICHI
George POPESCU GLOGOVEANU
Paul Gabriel SANDU
Constantin N. STRĂCHINARU

CORECTURĂ
Nicu BUTNARU

EDIȚIE INTERNET
Dragoș DORAN

CORESPONDENȚĂ
OP 23, CP 27 – București

TIPAR
Docuprint SRL
tel.: 0234/588.930

DIFUZARE
Supergraph SRL

ABONAMENTE
OP 23, CP 27
București

ISSN
1583-6312

www.rostonline.org

Reproducerea unor articole apărute în revista ROST este permisă numai cu acordul scris al redacției.
ROST este difuzată în țară și în comunitățile românești din Europa, SUA și Canada.

Revoluția Florilor. Dacă nu azi, peste 20 de ani

Scurta revoltă de la Chişinău nu este nici măcar embrionul unei revoluții, darămite Revoluția Florilor proclamată de cîțiva entuziaşti naivi. Evenimentele recente din capitala celui de-al doilea stat românesc au ceva dintr-o încăierare oarbă într-o piață de cartier. Praf, țipete şi cotonogeală fără noimă, încheiată brusc cu intervenția tîrzie şi abuzivă a sectoristului. La prima vedere, confuzie. Nu se ştie prea bine cine în ce tabără este, de la ce s-au luat şi ce urmăresc combatanții. Ochiul rămîne fixat pe ura năpraznică, sîngele şiroaie şi stricăciunile din jur. Pentru observatorul ceva mai atent însă, răbufnirea tinerilor basarabeni descoperă o realitate nu doar mult mai complexă, ci şi mai tristă.

Claudiu Târziu

Întîi, revolta fraților basarabeni a smuls masca de paradă a comuniştilor. Astfel, lumea eventual înşelată pînă acum a putut vedea chipul monstrului în toată hidoşenia sa. La un protest de stradă, comuniştii au răspuns aşa cum i-a învățat troica de coşmar Marx-Lenin-Stalin, cu diversiune, minciună, brutalitate, crimă şi încălcînd toate drepturile naturale ale persoanei – izvorîte din libertatea dată de Dumnezeu omului de la facerea sa. Regimul Voronin şi-a infiltrat agenții în rîndurile manifestanților, pentru a trece la provocări. Au fost devastate Preşedinția şi Parlamentul, sub supravegherea milițienilor, şi, pentru ca să se poată arunca apoi vina asupra noastră, au fost puse pe clădirile oficiale drapelul românesc şi harta României Mari. Comuniştii aveau nevoie de imagini cu violența „manifestanților", pentru a compromite şi reprima opoziția, a pune România în dificultate şi a-şi legitima perpetuarea la putere.

Imediat, maşina de propagandă, aşa veche şi hodorogită cum e, s-a pus în mişcare pentru a acuza România de complot şi a-i demasca pe protestatari drept „fascişti români". Sub pretext că parează o lovitură de stat, Voronin a închis granițele, a tăiat legăturile la internet, a blocat rețelele de telefonie, a oprit emisia posturilor de televiziune independente, l-a expulzat pe ambasadorul unui stat membru al UE, al României, a ridicat de pe stradă jurnalişti români (între care şi basarabeni) şi străini, a arestat 300 de oameni – cei mai mulți tineri, unii, elevi sau studenți, de pe băncile şcolilor sau din spitalele unde fuseseră vîrîți după intervenția „forțelor de ordine". În beciurile poliției comuniste, arestații au fost snopiți în bătaie pentru a se declara vinovați şi a „recunoaşte" implicarea României. Unii au semnat şi au scăpat cu viață, dar, îndată ce au fost eliberați, au denunțat torturile. Alții n-au cedat, ca Valeriu Boboc, şi au murit în temniță, sub loviturile milițienilor.

***

În zadar susțin diverşi comentatori stîngişti de pe malurile Dîmboviței că Vladimir Voronin şi Partidul Comuniştilor (PC) nu sînt comunişti; că între retorica comunistă, pe care o practică, şi capitalismul sălbatic la care se dedau nu există altă legătură decît cea făcută de ipocrizie. O asemenea teză – vehiculată mai ales de cei care susțin că ideea comunistă e bună, dar a fost rău aplicată – este contrazisă de faptele Partidului

Comuniştilor şi de cele ale lui Voronin însuşi. Evident că generalul de miliție Voronin şi tovarăşii săi s-au îmbogățit pe măsură ce i-au înrobit pe basarabeni, dar nu aşa fac de obicei comuniştii?

„Analiştii“ cu nostalgii roşii încearcă să demonstreze că Voronin şi PC nu pot fi cu adevărat comuniști – cum nu va fi fost bunăoară nici Ceauşescu, din aceeaşi pricină –, pentru că sînt de un naționalism feroce. Sofismul se vădeşte fie şi la o răsfoire grăbită a istoriei recente. În plus, e limpede că Voronin şi ai săi nu cred o iotă din enormitățile pe care le debitează pe seama „moldovenismului”, dar au înțeles că numai jucînd cartea *naționalismului* pot sluji interesele Rusiei. Altminteri cum s-ar putea justifica existența republicii artificiale dintre Prut şi Nistru într-o Europă în care zidul Berlinului a fost dărîmat de 20 de ani?

***

În al doilea rînd, “răzmerița copiilor” de la Chişinău a despuiat de orice iluzie opoziția basarabeană. Pe cît de rapidă, vicleană şi veninoasă a fost reacția puterii, pe atît de tardivă, nevolnică şi politicianistă s-a dovedit cea a opoziției. Cele trei partide din opoziție care au acces în Parlament şi după frauda de proporții din 5 aprilie, Partidul Liberal-Democrat, Partidul Liberal şi Alianța Moldova Noastră, au încercat să folosească revolta tinerilor pentru a negocia... renumărarea voturilor (operațiune inutilă, avînd în vedere sistemul de furt), nu repetarea alegerilor. Discuțiile dintre liderii opoziției şi cei ai puterii au fost tranşate în favoarea ultimilor, deşi aparent aceştia au făcut o concesie acceptînd renumărarea voturilor. În cele din urmă, partidele de opoziție au anunțat că nu participă şi, deci, nu girează renumărarea voturilor, căci aceasta nu este concludentă în privința fraudării alegerilor.

În vîltoarea evenimentelor, s-au lămurit şi ultimii susținători oneşti dar creduli ai lui Iurie Roşca, liderul Partidului Popular Creştin Democrat – care se pretindea singurul partid anticomunist, pro-românesc şi pro-european autentic din Basarabia. Roşca i-a pus la zid, într-o conferință de presă, pe ceilalți lideri din opoziție, considerînd că alegerile au fost corecte, iar măsurile luate de regimul Voronin după mişcările de stradă în 7 aprilie, juste. Singurul punct în care discursul său a fost diferit față de cel al lui Voronin se referă la implicarea unui stat străin: Roşca spune că e mîna Rusiei, care ar vrea să-l înlăture pe şeful comuniştilor de la Chişinău! De ce l-ar mazili Rusia pe un fidel, după ce l-a ajutat să se mențină opt ani la putere, Roşca nu mai explică. În tot cazul, s-a văzut acum că alianța la guvernare a PPCD cu PC, din ultimii patru ani, nu a fost forțată de împrejurări şi doar pentru moment, ci are resorturi mai puternice, manevrate chiar de la Kremlin. În urma alegerilor din 5 aprilie, PPCD n-a mai trecut pragul electoral. Poate că, în disperarea de a-şi asigura majoritatea, comuniştii au uitat de aliații lor, sau poate că iubesc şi ei trădarea, nu însă pe trădători.

Dacă pe scena politică e dihonie, nici în societatea civilă basarabeană nu e mai multă armonie. E şi ea dezbinată, mîncată de intrigi, mînată de interese contrare şi, la urma urmei, la fel de neputincioasă. Ceea ce n-a împiedicat-o să-şi declare neîncrederea în opoziția politică şi să alcătuiască mai multe fantomatice „fronturi de rezistență”, care însă n-au reuşit să transforme revolta în revoluție. Cel puțin nu deocamdată.

***

Occidentul s-a dovedit încă o dată orb față de un regim *ilegitim şi criminal*. Fie din interes (în legătură cu Rusia), fie din incompetență, fie din nepăsare. Sau poate că dintr-o combinație din toate acestea. Raportul Comisiei OSCE, care a supravegheat alegerile din Basarabia, susținea că votul a fost dat în deplină legalitate. Nu a contat că şi-au „exprimat” opțiunea de vot sute de mii de morți, nici că au fost înlocuite urne întregi, nici că românilor din Transnistria li s-a interzis să voteze, că basarabenii care studiază sau fac afaceri în România au fost opriți la graniță înaintea alegerilor, că *mass-media* de stat s-au pretat la o deşănțată propagandă pro-comunistă etc. etc. Destul de tîrziu şi-a făcut auzită vocea baroneasa Emma Nicholson, membră a echipei de observa-

tori a OSCE, care a dezvăluit o parte dintre manevrele prin care a fost falsificat votul basarabenilor.

În prima fază a evenimentelor de la Chişinău, UE, prin şeful diplomaţiei sale, Javier Solana, a condamnat manifestările violente din capitala Moldovei şi a cerut o soluţionare paşnică a conflictului. Dar atît UE, cît şi SUA au recunoscut drept valide alegerile din 5 aprilie.

Occidentul, înspre care de atîtea ori ni s-au îndreptat speranţele şi care tot de atîtea ori ni le-a trădat, a tăcut în faţa încălcării flagrante a drepturilor omului, pe care altminteri se mai repede să le apere în Irak, Afganistan sau aiurea.

***

România a tratat incidentele, în care erau victime cetăţeni ai săi şi etnici români fără cetăţenie română, destul de timorată. Cu grija de a nu supăra nici Rusia, nici UE, liderii politici de la Bucureşti au rămas mai întîi fără replică, apoi au uzat excesiv de diplomaţie. Solidaritatea palidă din stradă – în seara de 7 aprilie, cîteva mii de români au protestat în centrele mai multor mari oraşe – s-a tradus în plan politic în gesturi reţinute şi un discurs extrem de precaut.

Nu dau lecţii de cum ar fi trebuit acţionat, dar mă gîndesc că altă atitudine ar fi avut Ungaria, Serbia sau Polonia, nu mai vorbesc de SUA, Germania sau Israel, dacă li s-ar fi întîmplat ce ni s-a întîmplat nouă.

Ceva, ceva a mai reparat preşedintele Traian Băsescu, prin declaraţia sa din faţa Parlamentului, abia pe 13 aprilie. El a afirmat, în numele statului român, că nu va permite ca Prutul să se transforme într-o nouă cortină de fier, că România va sprijini necondiţionat în continuare integrarea Republicii Moldova în UE, că va cere judecarea de către instanţele penale internaţionale a celor care au comandat şi executat represaliile de la Chişinău şi că legea cetăţeniei române va fi modificată astfel încît să fie mai uşor obţinută de toţi basarabenii (în ultimii opt ani, doar 4.000 de persoane din R. Moldova au primit cetăţenia română).

Ştim bine însă cît de lung e drumul de la declaraţii la fapte. Am irosit deja 20 de ani în care România putea să dea cetăţenie tuturor basarabenilor care au solicitat-o (dacă nu mă înşel, peste un milion de oameni), să ajute societatea civilă din R. Moldova să devină o forţă de luat în seamă, să predea convingător lecţia anticomunistă românilor de peste Prut (pe care nu ne-am însuşit-o însă nici noi) şi, în fine, să înfăptuiască unitatea de facto cu Basarabia, printr-o inteligentă politică economică şi culturală.

Un semn de speranţă ar mai fi totuşi. Politica de burse pentru elevii şi studenţii basarabeni în România, chiar precară şi boicotată de către R. Moldova, a dat roade. Tinerii basarabeni resping comunismul şi cer unirea cu România. Şi, pentru că au de partea lor timpul, în cele din urmă vor învinge.

Avertisment

Despre o grafie corectă

Una dintre cele mai nefericite măsuri luate oficial după 1989 este revenirea la scrierea cu *â* şi *sunt*. Raţiunile care au stat la baza ei, cînd nu au fost pur demagogice, au rămas mai degrabă nostalgic-sentimentale.

Adevărul este că orice limbă vie are tendinţa firească spre *simplificare* şi *regularizare*, iar comuniştii, înainte de a comite o agresiune ideologică, legiferaseră *evoluţia obiectivă a limbii*, ordonînd-o ortoepic şi ortografic. A fost unul dintre puţinele lucruri pozitive înfăptuite în perioada postbelică, în perfect acord cu principiul de bază care guvernează scrierea românească: cel *fonetic* (un sunet=o literă).

Dacă ar fi să scriem etimologic (adică altfel decît citim, cum scriu francezii sau englezii), atunci, pe lîngă *â,* ar trebui, să folosim (uneori chiar în unul şi acelaşi cuvînt) şi *ô*, scriind nu fîntînă, nici fântână, ci *fôntâna* (de la latinescul *fontana*), sau *ę*, scriind nu vînt, nici vânt, ci *vęnt* (de la latinescul *ventus*) etc. Se ştie că pe vremuri numele unui celebru cotidian era grafiat etimologizant nu cu *ă*, ci cu *é*: *Adevérul* (cf. lat. *verum*), iar publicul mai neinstruit, ignorând semnul ortografic *é* (confundat cu e) şi obişnuit ca noi citim aşa cum scriem, se chinuia penibil să pronunţe... *Adeverul!* Cam aşa se întîmplă astăzi cu *sînt, sîntem*, pe care lumea se chinuieşte să le pronunţe *sunt, suntem*, conform ortografiei în vigoare, deşi pronunţarea corecta a fost dintotdeauna cu *î*. Dacă limba română ar proveni din latina clasică sau literară, şi dacă principiul scrierii noastre ar fi unul etimologic, atunci ar trebui să scriem cu *ŭ* (sŭnt). E însă dovedit ştiinţific că românescul *sînt* nu se trage din forma de indicativ *sunt*, ci din forma de conjunctiv *sint*, generalizată ca indicativ în latina populară; prin urmare, aici etimologia însăşi ne trimite spre grafia cu *î*. Nenorocirea este că în ultimii ani, din tendinţa naturală spre unificare şi regularizare, mulţi ajung, derutaţi de context, să grafieze *sânt* (ceea ce este complet greşit după toate normele)! În fine, dacă în unele cazuri („camp“ din *campus*, „bătrân“ din *veteranus* etc.), scrierea cu *â* face mai transparentă etimologia latinească a cuvîntului (argument de bază al „reformiştilor“ postdecembrişti), în alte cazuri o obscurizează, căci n-avem de ce să grafiem *râpa* sau *râu* (în loc de *rîpă, rîu*) cînd în latină avem chiar *i*: *ripa, rivus* (sau *rius*). Cum n-avem de ce să grafiem cu â bunăoară numele slave (Soljeniţîn, Eltîn etc.), în cazul cărora grafia Soljeniţân, Eltân este cel puţin stranie.

E pe cît de simptomatic pe atît de ridicol că, după 1989, cei mai înfocaţi partizani ai întoarcerii la vechea ortografie au fost tocmai comuniştii recondiţionaţi, giraţi în mod complice de o Academie dominată numeric de ingineri şi de impostori semianalfabeţi, propulsaţi în tagma „nemuritorilor“ pe vremea cînd patriotismul adevărat se plătea cu ani grei de închisoare. Mulţi au crezut c-o să-şi spele în felul acesta vechile păcate, votînd o măsură care nu-i costa nimic. Zadarnic au protestat lingviştii profesionişti şi zadarnic au făcut frondă marile reviste culturale: măsura a fost adoptată şi impusă sistemului de învăţămînt, mediei şi instituţiilor oficiale, iar rezultatul ei imediat, cum şi era de aşteptat, n-a fost deloc vreo înviere a conştiinţei naţionale, ci un haos total în materie ortografică.

Deşi conştienţi de caracterul neştiinţific şi producător de haos al ortografiei oficiale de azi, nu impunem colaboratorilor noştri o anume ortografie, ci publicăm textele conform sistemului ortografic adoptat de autorii respectivi, cu condiţia ca el să fie folosit neoscilant în unul şi acelaşi text. Sperăm însă că pînă la urmă probitatea stiinţifică şi realismul vor triumfa asupra criteriilor extralingvistice, iar ortografia se va adapta *şi oficial* stadiului actual al limbii române.

Fapte, vorbe, gînduri

Campanie: 2 % pentru ROST

Dragi prieteni ai revistei ROST, vă îndemnăm să sprijiniți o organizației civică, nonprofit, negu-vernamentală, bazată pe voluntariat şi dedicată binelui public: Asociația „ROST“. Prin *direționarea a 2 % din impozitul pe venit*, pe care oricum îl plătiți statului, către Asociația „ROST“. În fapt, cereți ca o parte din impozitul plătit să fie cheltuit în favoarea unei organizații care face o lucrare ce vă reprezintă.

După cum ştiți, principala activitate a Asociației „ROST“ este editarea revistei de față, dar a fost în prima linie şi în alte chestiuni care țin de interesul general. Mulți ne-ați scris că vă place publicația noastră, iar o parte dintre dumneavoastră v-ați arătat ataşamentul față de ROST cu diferite prilejuri. Vă mulțumim. Anul acesta o puteți face din nou.

E bine să ştiți că editarea revistei ROST este realizată prin efortul *voluntar* al unui grup de preoți, istorici, sociologi, medici, profesori, ziariști, în covîrşitoarea lor majoritate tineri. *Nimeni nu este plătit.* Singura noastră răsplată este munca bine făcută şi bucuria de a vedea că dumneavoastră, cititorii noştri, prețuiți această lucrare. Şi e normal să fie aşa, căci ROST nu este o afacere din care să cîştige cineva, ci un proiect cultural, menit unei resurecții morale şi spirituale a românilor.

Sprijiniți revista ROST, pentru a devenit mai bună, mai consistentă şi pentru a-şi putea păstra independența! Pentru a direcționa 2% din impozit către Asociația „ROST“ – şi implicit către revista ROST – urmați etapele de mai jos.

Notați datele de identificare ale organizației noastre:

Numele: **Asociația „Rost“**

Codul unic de identificare (codul fiscal): **12495302**

Contul bancar în format IBAN: **RO25BACX0000000107363250**, deschis la Unicredit Țiriac Bank, Sucursala Orizont – Bucureşti.

Dacă aveți venituri de la un singur angajator (un loc de muncă şi un salariu), completați **Cererea 230**, „Cerere privind destinatia sumei reprezentînd pîna la 2% din impozitul anual“ pe care o descărcați de pe site-ul asociației noastre sau de pe site-ul Ministerului Finanțelor. La **Capitolul B** veți trece datele Asociației „ROST“ indicate mai sus. La rubrica „Suma“ treceți suma reprezentînd 2% din impozitul pe care îl datorați pe venit. Dacă nu ştiți suma, lăsați rubrica liberă, căci va fi completată de Administrația Financiară.

Cereți firmei/instituției unde sînteți angajați o copie după **formularul 210** „Fişa Fiscală privind impozitul pe veniturile din salarii“. Anexați formularul la Cererea 230.

Cele două documente se depun registratura Administrației Financiare sau se trimit prin poştă, cu scrisoare recomandată.

Dacă anul trecut ați avut venituri din mai multe surse, utilizați **Declaratia 200**, „Declaratie speciala privind veniturile realizate“ (o veți primi acasă, prin poştă, de la Administrația Financiară sau o puteți descărca de pe site-ul Ministerului Finanțelor ori de pe site-ul nostru). La **Capitolul III**, „Destinația sumei reprezentînd 2% din impozitul pe venitul anual datorat“, punctul 2, „Sponsorizare entitate nonprofit“ completați cu datele Asociației „Rost“ indicate mai sus. La rubrica „Suma“ puneti echivalentul a 2% din impozitul pe venit datorat sau lasați liber, căci va completa Administrația Financiară. Documentul se depune la registratura Administrației Financiare sau se trimite prin poştă, cu scrisoare recomandată.

Important! Data pînă la care trebuie să depuneți declarația pe venit este 15 mai 2009.

În Parlamentul European nu ai voie să spui „doamnă“

Cum se ilustrează perfect zicala „țara arde şi baba se piaptănă“ în Parlamentul European: în timp ce criza face ravagii în Europa, o mînă de

ciudaţi au făcut noi reguli lingvistice „corecte politic“, pe care le-au impus printr-o directivă. Ei interzic folosirea termenilor *doamnă* şi *domnişoară*, sub pretextul că „pot ofensa persoanele de sex feminin“. În plus, oficialii europeni înlocuiesc majoritatea termenilor care includ „*man*“ (barbat): *sportsman* (sportiv) devine athlete (atlet), *stateman* (om de stat) devine lider politic, sau *man-made* (creat de mana omului, manual) se transforma în sintetic sau artificial. Mai sînt interzise denumiri de profesii precum *fireman* (pompier), *air hostess* (însoţitor de zbor), *headmaster* (director), policeman (politist), *salesman* (vanzator), *manageress* (directoare), *cinema usherette* (plasatoare) sau *male nurse* (infirmier).

Un rabin nu suportă crucea papei

Papa Benedict va face o vizită în Israel pe 12 mai, prilej cu care ar trebui să viziteze şi Zidul Plîngerii, cel mai venerat loc al iudaismului. Însă, în pregătirea venirii papei, rabinul Shmuel Rabinovitch i-a cerut Suveranului Pontif să nu

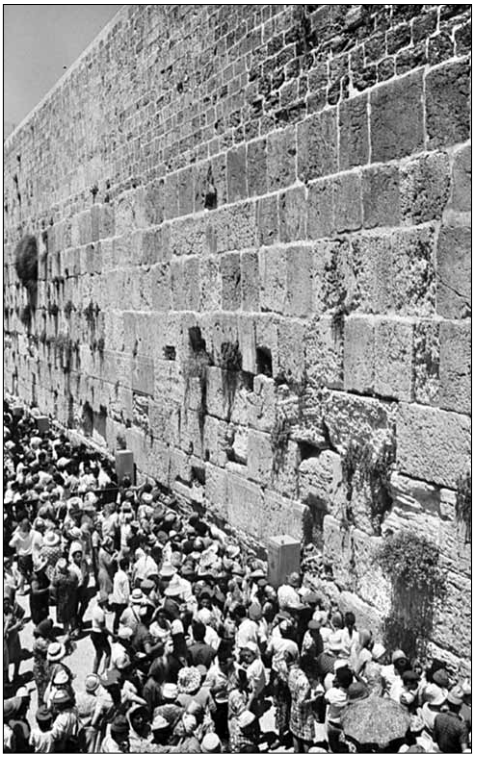

poarte cruce la Zidul Plîngerii. Wadie Abunassar, purtătorul de cuvînt ce are în grijă vizita Papei, a replicat că acesta nu va renunţa la însemnul creştin. Papa Ioan Paul al II-lea a fost lasat să poarte crucea în timpul vizitei sale din anul 2000 în Ţara Sfintă. În 2007, Rabinovitch a interzis accesul unui grup de episcopi condus de arhiepiscopul Vienei, Christoph Schonborn, după ce aceştia au refuzat să îşi ascundă crucile. Rabinul a declarat atunci presei că crucile sînt simboluri care jignesc sentimentele evreilor. Incidentul s-a repetat în 2008, cînd unor prelaţi irlandezi catolici şi protestanţi nu li s-a permis să viziteze Zidul, din acelaşi motiv.

Epidemie de SIDA la Washington

Societatea occidentală, „laică şi umanistă“, se află într-o stare de degradare alarmantă. O dovedeşte un studiu publicat recent de serviciile sanitare din Washington, potrivit căruia în acest oraş (600.000 de locuitori), considerat simbol al democraţiei mondiale, 3% din populaţia adultă este infectată cu virusul HIV. Pragul pentru declararea unei grave epidemii este de 1%. „Rata de infectare este mai mare decît în Africa de Vest“, a declarat Shannon L. Hader, director regional pentru HIV/SIDA. „Toate modurile de transmitere – prin relaţii sexuale homosexuale sau heterosexuale, în urma injectării de droguri – au crescut,“ mai spune Hader. Cei mai afectaţi sînt negrii şi adulţii cu vîrste între 40 şi 49 de ani. Foarte grav este că, deşi trei din cinci persoane infectate cunoşteau că sînt seropozitive, au continuat să aibă relaţii sexuale.

Auschwitz, în faliment

Muzeul fostului lagăr de exterminare Auschwitz-Birkenau, lagăr înfiinţat în 1940 în Polonia de către Germania nazistă, a cerut să i se acorde de urgenţă fonduri internaţionale, pentru a putea îngriji şi menţine locul, ameninţat de faliment. Suma necesară este de 120 de milioane de euro.Construite chiar de prizonieri, pe un teren foarte umed, barăcile de la Birkenau sînt afectate în mod special de mişcările tectonice periodice şi de infiltrarea apei, care slăbesc pereţii şi fundaţia. Muzeul, care a fost înfiinţat de guver-

nul polonez în iunie 1947, este vizitat anual de peste un milion de persoane venite din toată lumea.

Torționarul Pleșiță a scăpat de pușcărie

Nicolae Pleşiță a primit rezoluția de neîncepere urmăririi penale de către Parchetul General în celebrul dosar „Europa Liberă“. Pleşiță, fost şef al DIE, omul care l-a angajat pe Carlos Şacalul pentru a lichida oponenți ai regimului Ceauşescu şi care a pus la cale atentatul cu bombă de la sediul Europei Libere, în 1981, a scăpat de acuzațiile de omor deosebit de grav, tentativă de omor deosebit de grav, vătămare corporală, lipsire de libertate în mod ilegal, răpire de persoane, fals în înscrisuri oficiale, uz de fals etc. Procurorul militar gen. Dan Voinea, care a instrumentat dosarul „Europa liberă“, afirmă că erau destule probe care atestau vinovăția lui Pleşiță, dar dosarul a fost luat de la Parchetul militar şi dat Parchetului civil, după ce în cauză a apărut şi Tudor Postelnicu, care este civil. Iar la Parchetul civil rezoluția a venit repede şi pe furiş. În 2005, Pleşiță a mai scăpat de o urmărire penală, după ce relatase la un post de televiziune cum îi tortura deținuții politici, în fostul regim. Atunci, procurorii au considerat că propriile mărturisiri nu sînt probe concludente. Astăzi, Pleşiță (80 de ani) trăieşte, cu o pensie de 6500 lei (65 de milioane lei vechi), într-o casă din Curtea de Argeş, împreună cu fiul său.

Opriți Codurile!

Mai multe organizații ale societății civile cer, de o lună încoace, retragerea din Parlament a noilor Coduri (Penal, Civil, de Procedură Penală şi de Procedură Civilă) şi supunerea lor dezbaterii publice, întrucît au sesizat mai multe prevederi contestabile. Codurile au fost promovate de guvern, fără consultarea cetățenilor, iar executivul intenționează să-şi asume răspunderea pentru trecerea acestor legi extrem de importante prin Parlament fără discuții şi amendamente. Printre altele, Codul civil, de pildă, reintroduce cenzura în presă, sub amenințarea cu închiderea jurnalistului, suspendarea dreptului de semnătură, confiscarea documentelor şi mijloacelor de redactare sau tipărire etc. Organizațiile naționale şi internaționale ale jurnaliştilor au protestat vehement față de noua lege, arătînd că încalcă dreptul la libertatea de exprimare. La rîndul său, Codul Penal conține anumite prevederi prin care este descurajată lupta anticorupție.

91 de ani de la unirea cu Basarabia

Fundația „George Manu“ a marcat împlinirea a 91 de ani de la Unirea Basarabiei cu Patria Mamă, sîmbătă, 28 martie 2009, în Amfiteatrul „Nicolae Iorga“ al Facultății de Istorie din Bucureşti, prin conferința „Drama Basarabiei“. În prezența unui public numeros, alcătuit în mare parte din tineri, au vorbit: profesorul Mircea Nicolau (94 de ani), preşedintele Fundației „George Manu“, unul din liderii Rezistenței Naționale Anticomuniste din perioada 1944-1948, deținut politic timp de 22 de ani în temnițele comuniste; dr. Iosif Niculescu (94 de ani), veteran al celui de-al doilea război mondial; Iachim Petruşcă (Tighina) şi Serafim Ivanțoc (Tiraspol), luptători cu arma în mînă în războiul de rezistență antisovietică din Transnistria (1992); şi studentul Alexandru

Porumb. Dr. Niculescu a arătat, cu argumente, lipsa de temei a pretențiilor imperialismului rusesc de civilizator al unei Europe care a constituit leagănul civilizației creştine. Dl Niculescu şi-a exprimat amărăciunea că, prin indiferența şi diletantismul cu care clasa politică interbelică a tratat Basarabia, se poate spune că nu am meritat darul făcut de Dumnezeu în 1918, prin revenirea Basarabiei la trupul Țării. Dl Iachim Petruşcă, luptător în gărzile de rezistență românească în războiul din Transnistria (1992), a vorbit despre drama cunoscută de el şi familia lui. Dl Petruşcă a fost arestat, deținut ilegal şi torturat de miliția sovietică din Tighina, iar ulterior abandonat, jumătate mort, într-o rampa de gunoi. Copiii i-au fost dați afară din şcoli, familia rămasă pe drumuri, iar la Chişinău, unde s-a refugiat, a fost în continuare hăituit şi agresat în numeroase rînduri de către agenții regimului separatist de la Tiraspol, uneori chiar cu sprijinul autorităților moldoveneşti. Mîna lungă a serviciului secret rusesc l-a ajuns şi în refugiul de la Bucureşti, motiv pentru care dl Petruşcă s-a refugiat la Bruxelles, unde Comisia Europeană a Drepturilor Omului i-a recunoscut calitatea de refugiat politic, precum şi faptul că este supus unui permanent pericol atît în Republica Moldova, cît şi în România. În 2007, odată cu eliberarea ultimilor deținuți politic din lotul Ilaşcu de la Tiraspol, dl Petruşcă a revenit in România. Dl Serafim Ivanțoc, fratele lui Andrei Ivanțoc, deşi nu a fost arestat de milițienii lui Igor Smirnov, a fost nevoit şi el să se refugieze la Bucureşti. Dar şi aici a fost, în mai multe rînduri, ținta unor agresiuni ale echipelor de mercenari de peste Nistru. Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului de la Chişinău atestă că autoritățile moldoveneşti colaborează cu agenții Tiraspolului în vederea lichidării patriotului român. Trist este că, în Romania, aceşti eroi şi familiile lor se lovesc de indiferența şi chiar cinismul autorităților româneşti. Deşi sînt cetățeni români, ei trăiesc în condiții inumane. Profesorul Mircea Nicolau a impresionat asistența prin vitalitatea şi forța persuasivă a discursului său, în care a făcut apel la trezirea conştiinței româneşti. *(I. D.)*

Partidul-matrioşcă devine din conservator socialist

Partidul Conservator (PC) al lui Dan Voiculescu a năpîrlit ideologic de cele mai multe ori. Ca o matrioşcă hilară, partidul Antenelor şi-a schimbat de mai multe ori denumirea şi orientarea, de la social-liberal la umanist, conservator, liberal şi acum socialist, fără nici o jenă. Patronul acestui partiduleț care a încercat să se folosească de imaginea unor iluştri înaintaşi ca Titu Maiorescu sau Petre Carp, Voiculescu Dan, cunoscut de Securitate şi sub numele de cod Felix, n-a fost interesat de nimic altceva decît să-şi bage oamenii în Parlamentul național – de fiecare dată numai pe listele PSD – şi acum în Parlamentul European. Evident, nu de amorul artei, ci pentru ca de acolo să fie slujit „mai cu talent". Dacă pentru asta a fost nevoie să boteze partidul în fel şi chip, a făcut-o. Să ne amintim că fiecare metamorfoză a partidului în țară a fost urmată de demersuri în plan extern. Astfel, pe cînd se înființase sub denumirea de umanist, partidul Dan Voiculescu voia să se afilieze la o fantomatică Internațională Umanistă – anticapitalistă şi atee. Cîțiva ani mai tîrziu, PUR şi-a adăugat în coadă „social-liberal". Dar social-liberalismul revendicat de Felix este un liberalism combinat cu intervenția statului, adică „neoliberalismul" duşmănit de umaniştii din întrega lume. Pe urmă, Voiculescu a vrut să adere la Partidul Popular European, pentru că este cel mai mare grup din Parlamentul European. PPE reuneşte partidele creştin-democrate şi conservatoare din Europa, drept pentru care Felix a ordonat ca PUR să devină crestin-democrat, schimbîndu-şi denumirea în Partidul Conservator (PC). Refuzat de PPE, PC s-a declarat iarăşi liberal şi a aderat la Liberalii Europeni (ALDE). PC a anunțat însă că se retrage din ALDE, după ce Felix şi-a impus oamenii pe lista de candidați la Parlamentul European pe listele PSD, şi va adera la PES (Partidul Socialiştilor Europeni). În fapt, PUR/PC a fost doar un SRL camuflat în partid şi aşa va rămâne pînă la sfărşitul zilelor sale, pe care i-l dorim cît mai grabnic.

O nouă scrisoare deschisă a F.O.R.*

Către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Președintele României, Parlament și Guvern

Doamne al puterilor, fii cu noi, că pe altul afară de Tine,
ajutor întru necazuri, nu avem.
Doamne al puterilor, miluieşte-ne pe noi!

A trecut mai bine de o săptămână de la lucrările Sfântului Sinod al BOR din 25-26 februarie 2009, Sinod de la care poporul dreptcredincios român aştepta acel cuvânt profetic şi mărturisitor al Duhului Sfânt prin care să fie readusă pacea în inimi, în sufletele celor care-şi văd din nou primejduite libertatea şi conştiința creştină prin impunerea actelor de identitate electronice cu cip în țara noastră. Timpul ce a trecut nu a fost, din păcate, decât o confirmare a bănuielilor pe care le-a născut încă din primul moment textul comunicatului biroului de presă al Patriarhiei.

Încă din ziua imediat următoare încheierii întrunirii Sinodului, pe 27 februarie, Forul Ortodox Român (F.O.R.) observa că nu s-a primit din partea Sinodului nici un text oficial de răspuns la problema paşapoartelor biometrice, dându-se publicității doar un simplu comunicat (nr. 21/26 febr. 2009)[1] al Biroului de Presă al Patriarhiei. Textul confuz şi contradictoriu al comunicatului a fost „explicat" într-un mod incalificabil de purtătorul de cuvânt al Patriarhiei, cunoscut pentru scandalurile provocate în mai multe rânduri prin declarațiile sale „semi-oficiale", unele dintre acestea fiind cu totul străine de învățătura Bisericii Ortodoxe. Ca urmare a constatării acestei incorecte informări a poporului ortodox privind hotărârea luată de Sfântul Sinod, F.O.R. a emis un comunicat[2] prin care solicita punerea la dispoziția credincioşilor a stenogramei integrale a dezbaterii sinodale.

Întrucât au trecut zece zile de la solicitarea F.O.R. şi nu s-a dat nici un răspuns din partea cancelariei Patriarhiei, şi nici măcar nu a fost scoasă la lumină presupusa hotărâre (nr. 638/2009) urmată de semnăturile ierarhilor, credem că este de datoria noastră de fii duhovniceşti ai Bisericii Ortodoxe Române să luăm atitudine. Cu tot respectul, considerăm că prin acest comunicat insidios se urmăreşte denigrarea în fața propriilor credincioşi a însuşi Sfântului Sinod al BOR, a tuturor membrilor lui, şi prin aceasta crearea unei rupturi grave între ierarhii Bisericii şi turma încredințată lor de către Hristos spre păstorire.

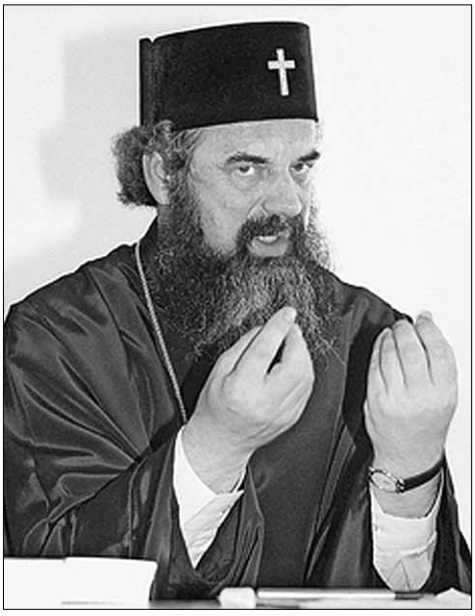

* Făcută publică pe 9 martie. Nici Sf. Sinod, nici celelalte autorități n-au răspuns încă.

[1] http://www.basilica.ro/ro/comunicate/sfantul_sinod_solicita_alternativa_la_pasapoartele_biometrice.html

[2] http://www.forul.ro/

Cu adâncă durere în suflet ținem să precizăm următoarele:

1. Considerăm comunicatul de presă nr. 21/26 febr. 2009 un fals, întrucât prin acesta biroul de presă al Patriarhiei se substituie Sfântului Sinod, emițând un text prolix şi evaziv, pricină de tulburare şi sminteală în rândul credincioşilor, fără a da publicității sursa (decizia nr. 638/2009), în cazul în care aceasta există cu adevărat (fapt care nu reiese deloc din enumerarea deciziilor Sfântului Sinod făcută în comunicatul nr. 22/27 februarie 2009 al aceluiaşi birou de presă, unde nu se regăseşte şi decizia „nr. 638“). Dacă totuşi documentul există, în virtutea transparenței de care se cuvine să dea dovadă o atare instituție, trebuie ca textul original al deciziei să fie dat urgent publicității, mai ales că în ultimii ani documente de mare importanță au ajuns să vadă lumina tiparului într-o altă formă decât fuseseră formulate în plenul Sfântului Sinod.

2. Numărul de înregistrare al deciziei invocate este acelaşi cu cel al scrisorii trimise de Patriarhul BOR către Ministrul Administrației şi Internelor, respectiv nr. 638/28 ian. 2009. Este oare doar o simplă sfidare, un artificiu, sau Dumnezeu a îngăduit acest lucru pentru a ne se demonstra prin această „coincidență“ legătura existentă între scrisoarea în cauză şi conținutul comunicatului? De altfel, cea mai simplă analiză poate scoate în evidență faptul că mare parte din afirmațiile ce constituie fondul justificativ al comunicatului au fost preluate fără nici o modificare (cuvânt cu cuvânt) din răspunsul pe care Ministrul Administrației şi Internelor l-a dat la scrisoarea Patriarhiei Române. Lucrul încă nu ar fi fost chiar atât de grav dacă unele afirmațiile reproduse în comunicat nu ar fi cu totul false:

a) Paşaportul nu este un hatâr pe care ni-l face statul[3], ci modalitatea prin care ni se asigură un drept fundamental consfințit de Constituție – dreptul la liberă circulație. Statul este obligat să ne asigure exercitarea acestui drept potrivit posibilităților noastre materiale şi conştiinței. A ne elibera paşaportul numai cu prețul respectării unor condiții pe care nu le putem accepta (renunțarea la libertate, intimitate şi conştiință creştină) înseamnă de fapt că, în chip mascat, se refuză pe viitor celor care vor avea această conştiință dreptul de a avea un paşaport. Extinderea acestui principiu şi la cartea de identitate, precum şi la celelalte drepturi, cum ar fi cel la şcolarizare sau la asigurări de sănătate etc. ne oferă perspectiva unui stat în care creştinii, pentru a-şi păstra credința, nu vor mai avea posibilitatea să-şi exercite

[3] „a. A avea un paşaport este un drept şi nu o obligație, paşaportul fiind un document eliberat la cerere pentru cei ce doresc să călătorească în afara spațiului Uniunii Europene. Astfel, se deduce că cei care invocă obiecții de conştiință sau motive religioase au libertatea să nu solicite acest nou tip de paşaport;“ (fragment din răspunsul ministerului inclus în comunicatul nr. 21/2007)

nici un drept; parafrazând comunicatul, au libertatea de a nu exista. Ne întoarcem oare la formula prin care Nero clasa problema creştinilor: Nu este permis să existe creştini!? Cel mai grav rămâne însă faptul că validarea acestui principiu anticreştin este făcută printr-un comunicat pus pe seama Sfântului Sinod.

b) Comisia Europeană este cu totul altceva decât Grupul de etică amintit în comunicat[4]. Comisia ia act de studiile unor astfel de grupuri ale unor oameni de ştiinţă, dar poate să nu îşi asume punctul lor de vedere, aşa cum se întâmplă şi în acest caz. Astfel că, în prezent, Comisia Europeană nu interzice implanturile în scopuri nemedicale, ci susţine în mod ardent dezvoltarea tehnologiei şi aplicaţiilor cipurilor RFID, pornind de la premisa (falsă) că tehnologia este neutră[5].

Se citează dintr-un raport din 2005 al sus-numitului Grup de etică: „utilizarea pentru scopuri nemedicale a implanturilor de informare şi comunicare constituie o potenţială ameninţare la demnitatea umană şi societatea democratică". În aceeaşi zi, 25 februarie 2009, poporul român primea în legislaţia proprie un cal troian prin publicarea în Monitorul Oficial a Hotărârii de Guvern nr. 55/2009 privind „dispozitivele medicale" implantabile active.

De ce oare într-un comunicat care avea ca subiect documentele electronice cu cip şi-a făcut apariţia pe neaşteptate problema implantului cipului „în scop nemedical"? Cât de întâmplător este faptul că exact în aceeaşi zi intra în vigoare implantul „medical" prin care se deschide posibilitatea legală a implantării cipurilor la om în România?

Faptul că specialişti ai Ministerului de Interne sunt de fapt artizanii conţinutului de fond al comunicatului rezultă şi din punctul 3 al acestuia. Cererea de a se extinde prevederile „referitoare la cazuri de urgenţă (paşaport temporar) şi la cazuri când, din motive de conştiinţă sau religioase, persoana nu doreşte paşaport electronic care include date biometrice" este extrem de tehnică, fiind sugerată în prima fază chiar în răspunsul ministerului la scrisoarea Părintelui Patriarh. Membrii Sfântului Sinod nu ar fi putut cere decât ca statul să asigure creştinilor şi posibilitatea de a primi paşapoarte fără cip, ceea ce este foarte posibil să se fi întâmplat. Cel puţin aceasta reiese din titlul comunicatului, nu însă şi din conţinut.

Soluţia cu paşapoartele de urgenţă nu este decât o amăgire specifică metodelor de manipulare psihologică folosite pe plan mondial în promulgarea legilor nepopulare. Portiţa numită excepţie lasă speranţa că va exista posibilitatea alegerii. În realitate, excepţia poate fi înlăturată foarte uşor ulterior. Pe de altă parte, excepţia este şi o modalitate de a efectua presiune psihologică asupra celor care o aleg, adică lasă poarta deschisă discriminării şi presiunilor psihologice.

Faptul că argumentaţia comunicatului biroului de presă al Patriarhiei Române este ca şi dictată de Ministerul de Interne ne produce o mare mâhnire, văzând că, după numai 19 ani de la ieşirea de sub comunism, ne întoarcem la regimul în care politicul, prin mijloacele-i specifice, are puterea de a se interpune între Sfântul Sinod şi poporul dreptcredincios. Avem oare voie să ne resemnăm văzând că punctul de vedere al cezarului se substituie cuvântului Sfântului Sinod rostit în Duhul Sfânt? Sau, dacă spunem că Sfântul Duh ar fi glăsuit prin comunicatul amintit, nu ar fi fost firesc ca într-un mod identic să fi glăsuit şi prin toa-

[4] „Constată că însăşi opinia Comisiei Europene exprimată, la 16 martie 2005, prin Grupul European pentru etica în ştiinţă şi noile tehnologii este împotriva implantării în corpul uman a cip-ului electronic: «utilizarea pentru scopuri nemedicale a implanturilor de informare şi comunicare constituie o potenţială ameninţare la demnitatea umană şi societatea democratică» (pct. 6.4), iar «implanturile destinate supravegherii ... ar putea fi folosite de către autorităţile statale, indivizi sau grupuri pentru a creşte puterea lor asupra altora» (pct. 6.4.4)." (din comunicatul nr. 21/2007)

[5] A se vedea seminarul organizat, în iulie 2007, de oficialii Comisiei Europene, printre care şi Viviane Reding, comisar european al comunicaţiilor, intitulat „European Policy Outlook RFID". După oficialii europeni, instrumentele tehnologice RFID sunt inovaţii care au mare potenţial de dezvoltare economică. În ciuda problemelor de ordin etic, recunoscute, fie şi în treacăt, de oficialii europeni, premisa de la care pleacă C.E. este că o lege specială dedicată folosirii RFID nu e necesară, de dragul de a păstra legislaţia europeană neutră faţă de tehnologie (!?). Oricât de multe dileme şi capcane la adresa libertăţii ar putea ascunde tehnologia RFID, oricât de mult ar periclita demnitatea umană, Comisia Europeană propune o abordare de tip pozitiv. Sursa: http://www.iot-visit-thefuture.eu/fileadmin/documents/roleofeuropeancommision/European_Policy_Outlock_RFID.pdf

te celelalte Sfinte Sinoade ale celorlalte Biserici Ortodoxe?

3. Constatăm că poziția care transpare din comunicatul de presă amintit şi care este afirmată apoi explicit de către purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Române vine într-o evidentă contradicție cu:

a) poziția Sinodului Bisericii Ortodoxe a Greciei, care descria noile acte electronice ca pe o „amenințare de coşmar" la adresa libertății personale (circulara nr. 2548/1 aprilie 1993 şi circulara nr. 2626/7 aprilie 1997, semnate de toți ierarhii în frunte cu PF Serafim şi publicate în oficiosul Sfântului Sinod);

b) scrisoarea Sinodului Bisericii Ortodoxe din Creta din 22 martie 1993, în care actele de identitate electronice sunt numite „un nou gen de dosar ... prin care regimul democratic este desființat şi conştiința națională este anulată";

c) poziția Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe din Ucraina (Patriarhia Moscovei) ce a criticat „codificarea" populației, într-un act din 1998 şi într-o pastorală din 29 decembrie 2003, semnate de Mitropolitul Vladimir al Kievului şi de toți membrii Sfântului Sinod;

d) atitudinea Sinodului Bisericii Ortodoxe Ruse care a reamintit statului că „strângerea, păstrarea şi utilizarea informației despre viața privată a persoanelor fără acordul acestora nu este permisă (art. 24)";

e) poziția Sinodului Bisericii Ortodoxe Sârbe care a cerut cu hotărâre în 2006 ca legea privind actele de identitate electronice „să nu fie pusă în practică";

f) declarația Sfintei Chinotite a Sfântului Munte Athos din 21.08.1997, semnată de toți starețiii mănăstirilor Sfântului Munte, în care părinții athoniți afirmă că datoria fundamentală a mărturisirii credinței şi încrederea în proorociile descoperite Sfinților de Mântuitorul „ne obligă să refuzăm orice fel de act de identitate electronic cu cod numeric unic, ca aducând prejudicii libertății persoanei şi conştiinței noastre creştine" (documentele amintite la punctele a-f au fost depuse la registratura Patriarhiei Române sub forma referatului nr. 1588/25.02.09 de către editura Predania);

g) epistolele şi afirmațiile clare ale unor mari Cuvioşi (epistola „Semnele vremurilor - 666"a Cuviosului Paisie Aghioritul de acum exact 22 de ani) şi duhovnici contemporani (arhim. Iustin Pârvu, arhim. Arsenie Papacioc, părintele Adrian Făgeţeanu, părinții români de la Sfântul Munte Athos şi mulți alții).

h) poziția exprimată de zeci şi zeci de asociații ortodoxe din România, care au depus în ultimele două luni mai multe memorii la cancelaria Sfântului Sinod, unele dintre ele prezentând şi o foarte bogată bază de documentare;

i) poziția a peste o sută de mii de români care şi-au exprimat prin semnătura lor, prin scrisori, formulare şi petiții, respingerea acestei tentative de control şi îngrădire a libertății persoanei umane.

Trebuie spus că majoritatea Bisericilor Ortodoxe au tratat teologic problema actelor de identitate electronice, luând ca bază a discuțiilor Apo-

calipsa Sfântului Ioan Evanghelistul şi profeţiile Sfinţilor Părinţi.

De cea mai mare importanţă este şi comunicatul emis de Sinodul Mitropolitan al Clujului în urma şedinţei din 19 februarie 2009 (semnat în unanimitate de cei 8 membri ai Sinodului), în care sistemul de identificare biometric inaugurat de actele de identitate electronice cu cip a fost caracterizat în termenii următori: „acest sistem de supraveghere e un atentat la libertatea şi intimitatea oamenilor, drepturi consfinţite nu numai de legile civile, ci şi de normele religioase. E ca şi cum un duhovnic ar divulga secretul spovedaniei, fapt aspru pedepsit în rânduielile bisericeşti, dar cu drept de cetăţenie în sistemul transparenţei fără perdea. Biometria nu numai că nu o sancţionează, dar, dimpotrivă, o legiferează, omul fiind tratat nu ca făptură a lui Dumnezeu, înzestrată cu suflet, inteligenţă şi libertate."

Mărturisim că nu putem crede că ierarhii BOR (exceptând dintru început pe ÎPS Bartolomeu Anania, care nu a fost prezent la lucrări şi care îşi făcuse publică poziţia; deci nu se poate vorbi în nici un caz de „unanimitate" la nivelul întregului Sinod) au putut semna o hotărâre care vine în contradicţie cu poziţia celorlalte Biserici Ortodoxe surori. Se cuvine ca cei care au alcătuit comunicatul cu nr. 21/26 februarie a.c. să-şi asume în faţa lui Dumnezeu şi a credincioşilor ortodocşi de pretutindeni tulburarea şi confuzia pe care au provocat-o. Ne rugăm lui Dumnezeu să le dăruiască, în marea Sa milostivire, vreme de pocăinţă.

Totuşi, din toată această lucrare de manipulare a celor simpli şi de muşamalizare a unei chestiuni de cea mai mare importanţă, a rezultat şi o atitudine care, dacă pe unii îi mulţumeşte, iar pe alţii îi sminteşte, pe cei mai mulţi dintre noi ne obligă la o poziţie clară. Este vorba despre declaraţia publică a purtătorului de cuvânt al Patriarhiei, în care acesta afirmă că doreşte să se numere printre primii cetăţeni români posesori ai unui paşaport biometric cu cip. Se cade să considerăm această atitudine sfidătoare ca pe o invitaţie la a ne preciza fiecare, limpede şi răspicat, propria poziţie faţă de actele de identitate electronice, dar şi, pe viitor, faţă de alte provocări ale ateismului contemporan.

În acest context, credem că fiecare creştin ortodox, fie el ierarh, preot, monah sau mirean, trebuie să-şi asume mărturisitor, în faţa lui Dumnezeu şi a propriei conştiinţe, o poziţie fără echivoc faţă de aceste măsuri care atentează la identitatea sa de persoană liberă creată după chipul lui Dumnezeu.

Prin această atitudine a noastră nu urmărim compromiterea nimănui, nu dorim în nici un fel crearea unor situaţii păgubitoare pentru toţi, ci ne îndeplinim o datorie de conştiinţă, aceea de a mărturisi adevărul fără fanatism.

În concluzie, prin această scrisoare deschisă, noi, semnatarii ei, creştini ortodocşi, cerem să ne fie emise documente de identitate fără nici un fel de mecanisme electronice incorporate, şi prin aceasta ne afirmăm opţiunea de a nu accepta documentele de identitate electronice cu cip, solicitând totodată ca ierarhii Bisericii Ortodoxe Române şi autorităţile statului să acţioneze în consecinţă, respectându-ne alegerea, libertatea şi conştiinţa creştină.

Discernământul duhovnicilor noştri, îndelunga răbdare a poporului român în faţa provocărilor şi pacea sufletească pe care o simţim asumându-ne o asemenea atitudine (urmând aşadar şi îndemnului Sinodului Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei din 2 februarie 2009) ne aduc mângâiere duhovnicească. Ne rugăm la Bunul Dumnezeu ca prin harul Său să ne ajute să ducem „lupta cea bună" până la sfârşit, cu ajutorul arhiereilor ortodocşi, care drept învaţă cuvântul Adevărului Hristos.

Aşa să ne ajute bunul Dumnezeu şi Maica Domnului!

Forul Ortodox Român
Sf. 40 de Mucenici din Sevastia,
9 martie 2009

Forul Ortodox Român (F.O.R.), structură federativă fără personalitate juridică, a fost fondat la 29 noiembrie 2008, prin consensul reprezentanţilor a 60 de organizaţii civice cu caracter cultural şi social, care au participat la Conferinţa Asociaţiilor Laicatului Ortodox Român. F.O.R. este coordonat de liderii organizaţiilor: Fundaţia „Sfinţii Martiri Brâncoveni", Asociaţia Pro Vita – Bucureşti, A.R.T.R.I., Asociaţia Christiana şi Asociaţia „Rost".

Antihriștii și unii episcopi, aliați contra ortodocșilor

Claudiu Târziu

De cîteva luni, lumea noastră ortodoxă este frămîntată de problema paşapoartelor electronice. Cu mai multă sau mai puțină abilitate, o serie de organizații neguvernamentale, profesori universitari, specialişti în IT, cercetători străini, jurnalişti, scriitori, preoți profesori şi monahi au adus numeroase argumente pentru respingerea acestor acte de identificare prin care statul încalcă drepturile civile şi lezează sensibilitatea religioasă a cetățenilor săi. De încălcarea drepturilor civile este preocupat pînă şi Parlamentul European, care are în lucru un proiect de recomandare referitor şi la utilizarea tehnologiei RFID – utilizată pentru paşapoartele electronice.

Numerele trecute ale acestei reviste conțin mai multe articole care, pe de o parte, arată modul în care s-a desfăşurat dezbaterea publică – din care nu lipsesc protestele de stradă şi strîngerea de semnături de la creştini pentru oprirea introducerii paşapoartelor electronice –, iar, pe de alta, prezintă sintetic argumentele pentru care orice om raţional, care ține la libertatea şi la viața sa privată, trebuie să refuze aceste paşapoarte (ca şi cărțile de identitate ce vor intra în uz din anul 2011), *indiferent dacă este sau nu credincios*.

Însă, internetul este plin de site-uri şi bloguri care furnizează poate mai multe argumente, cu exemple din țările unde deja astfel de documente există. Nici un blog sau site ortodox nu a rămas insensibil la această problemă. Mai mult, sînt foarte multe site-uri sau bloguri ale unor oameni indiferenți religios sau atei care au sesizat pericolul şi îşi manifestă opoziția. Şi mă refer la internet ca la un mediu în care libertatea de expresie este încă intactă. Deci, aceste paşapoarte *nu constituie o problemă a „habotnicilor ortodocşi“*.

Pentru oamenii oneşti, care au citit argumentele noastre, este limpede că opoziția față de paşapoartele electronice este o opoziție față de *instaurarea unui stat de tip polițienesc*, în care cetățenii sînt tratați ca potențiali infractori. Că în asta există şi o puternică încărcătură teologică, iarăşi e limpede. Şi nu pentru că în paşaport ar fi numărul 666, ci pentru că libertatea este un dar de la Dumnezeu (El ne lasă să alegem întotdeauna), iar cine vrea să răpească libertatea cuiva face lucrarea diavolului.

Cu toate acestea, văd zilnic tot felul de jurnalişti lipsiți de orice brumă de cultură (nu mai vorbesc de cea teologică) şi de orice umbră de talent, care fac băşcălie de „habotnicii ortodocşi“ preocupați de paşapoartele electronice.

Prin tot felul de manevre retorice, oamenii aceştia încearcă să trimită dezbaterea în derizoriu. Ştiu bine că argumentația noastră nu s-a redus la numărul fiarei. De asemenea, este imposibil să nu fi citit – dacă tot îi interesează subiectul – inclusiv despre intervențiile Forului Ortodox Român pe lîngă autorități, din care reiese clar că ştim ce este cipul şi cam ce conține (parte din informațiile care sînt ținute secrete). Mai mult, am explicat de ce nu admitem „soluția“ paşaportului temporar – care se dovedeşte a fi şi foarte greu de obținut, în litera şi spiritul legii, dacă onorabilul ar avea curiozitatea să citească legea –, în pofida susținerii sale inclusiv de Patriarhie. Am spus şi că argumentul Ministerului de Interne precum că paşaportul e opțional este un sofism: dacă vreau să călătoresc în afara UE îmi trebuie paşaport, iar dacă mi se refuză unul simplu *mi se îngrădeşte dreptul la libera circulație*.

În paranteză mai remarc că statul român încearcă să împrumute 18 - 20 de miliarde de euro ca să nu dea faliment, în condițiile în care avem deja o datorie externă de nouă miliarde de euro, dar îi trebuie tichie de mărgăritar – paşapoarte electronice, pentru care se mai cheltuie alte miliarde de euro. Asta în plină criză şi în condițiile în care România este printre primele state, alături de Germania şi Marea Britanie, în care se introduc paşapoartele electronice cu cip care includ date biometrice.

Surpriza nu vine însă de la acea parte a societăţii civile care şi-ar implanta şi mîine un cip în cap, pe motiv că n-are ce ascunde, ci de la ierarhia noastră bisericească. Şi aici avem o problemă majoră.

Patriarhia a răspuns tulburării din Biserică printr-un comunicat de presă care a stîrnit protestele laicatului organizat, cu atît mai mult cu cît hotărîrea Sf. Sinod pe care o anunţa astfel este în răspăr cu hotărîrile celorlalte Biserici ortodoxe autocefale date în cazuri similare şi cu hotărîrea Sinodului Mitropolitan de la Cluj, pronunţată cu o săptămînă mai înainte.

Acelaşi laicat, prin Forul Ortodox Român, a cerut explicaţii Patriarhiei, care tace şi azi. S-a putut ca un post de televiziune comercial, ca B1Tv, să organizeze un şir de emisiuni pe acest subiect, dar Trinitas TV şi restul trustului de presă al Bisericii, pe care, vrînd-nevrînd, îl sponsorizăm cu toţii, n-a catadicsit să facă măcar o discuţie, în care să le permită şi „habotnicilor“ să-şi expună punctul de vedere. Desigur, nu i-a dat voie „Stăpînul“ – ce odios sună acest cuvânt!

Însă, este băgat la înaintare PS Calinic al Argeşului, ca pe vremea comunismului, cînd unii ierarhi erau folosiţi să convingă lumea de binefacerile regimului, în timp ce alţi ierarhi erau scoşi din scaun şi/sau ucişi.

În „Evenimentul Zilei“ din 19 martie a.c., PS Calinic a avut un hectar de ziar la dispoziţie să conteste toate argumentele noastre. Şi a făcut-o ca un purtător de cuvînt al Miliţiei. Să fiu iertat pentru că nu-mi pot stăpîni idignarea în plin post, dar acest episcop fie a scris după dictare, fie a semnat un text fabricat de Ministerul de Interne, fie ignoră în chip jignitor, voind să transforme negrul în alb, toate demonstraţiile făcute pînă acum de opozanţii documentelor de identiate electronice.

PS Calinic citează abundent din documentele autorităţilor de stat şi nu face decît o referire duhovnicească, manipulatorie în context, şi prin aceea sugerează că noile sisteme de identificare a persoanelor sînt de la Dumnezeu.

Argumentele Preasinfiţiei Sale sînt:

- paşapoartele acestea încearcă să combată imigraţia ilegală şi criminalitatea organizată (minciună sfruntată, căci s-a demonstrat: aceste documente nu numai că pot fi falsificate, dar informaţiile din ele pot fi citite de la distanţă, ceea ce uşurează munca infractorilor);

- paşaportul electronic cu date biometrice dă acces posesorului, fără viză, pe teritoriul SUA (chestiune tratată lămuritor de prof. Radu Carp într-un material postat pe Hotnews);

- UE obligă România să introducă acest tip de paşaport (România o fi stat suveran? Polonia este, a dovedit-o, spulberînd la Curtea Europeană de Justiţie raportul cu caracter obligatoriu al UE);

- nimeni nu este obligat să solicite paşaportul (ce vor mai spune ierarhii noştri în 2011, cînd

PS Calinic Argatu

ni se vor impune şi cărţile de identitate electronice cu cip);

- cine nu vrea paşaport electronic îşi poate lua unul simplu, temporar (am mai demontat minciuna asta);

- în UE se poate circula cu cartea de identitate (corect, şi-atunci de ce ne obligă UE să ne facem paşapoarte electronice?);

- dacă vrem să rămînem în UE trebuie să fim democraţi, iar „democraţia presupune automat şi educaţie“ (ce-are patriarhia cu democraţia?);

- mai primejdios decît cipul din paşapoarte este telefonul mobil (o fi, n-o fi, dar un pericol nu-l exclude pe celălalt).

Văzînd aceste „argumente“ ale episcopului de Argeş, te întrebi dacă nu cumva are jumătate de normă la Guvern – cîte două ceasuri la Ministerul de Interne şi două la Externe, zilnic. Sîntem în Postul Mare şi regret nespus că trebuie să dau glas unei bănuieli asupra unui ierarh al Bisericii din care fac parte, dar e de datoria mea de creştin-ortodox pînă la urmă să dezvălui manevrele de culise. Aş vrea să nu cred că PS Calinic s-a pretat la această manipulare ca urmare a faptului că i se judecă în instanţă dosarul de turnător la Securitate.

Identitate națională versus identitate tehnologică sau

Istoria, pusă la zid

Paul Nistor

Criza a lovit năpraznic atât economia țării, cât şi mințile guvernanților noştri. Fiind nişte politicieni extrem de responsabili, PDL-iştii şi PSD-iştii au gândit o sumedenie de strategii serioase care să stopeze declinul şi să revigoreze rapid spațiul economic românesc. Totuşi, nu atât alcătuirea chibzuită a bugetului, noul şi ambițiosul program de investiții, împrumutul extern sau inginerii geniale de relaxare fiscală pot dinamiza o economie muribundă cât o găselniță ieşită proaspăt din laboratoarele Ministerului Educației. Astfel, în scurt timp, se intenționează crearea unui *homo tehnologicus*. Un om nou, a cărui identitate națională va fi înlocuită, progresist, fireşte, cu o identitate tehnologică.

Cum orice ministru îşi începe mandatul mânat de idealuri nobile şi mărețe, chiar şi Ecaterina Andronescu s-a gândit să arate că nu va trece neobservată în această perioadă în care am fost „fericiți" cu revenirea PSD-ului la putere. În mod obligatoriu, mandatul ei ar trebui să echivaleze cu schimbarea, noutatea, modernizarea, ba chiar cu o revoluție în eficiența muncii de ministru. Şi cum aceste idei pot prinde contur doar în forme concrete, în cabinetul unu de la Ministerul Educației a fost emanată o soluție mirobolantă de rezolvare a problemelor învățământului: tăierea orelor de curs. Elevii, încărcați cu suprasarcină intelectuală, ar urma să se elibereze de „balastul" sumbru care îi împiedica la o evoluție normală: educația fizică (ce aducea sănătatea fizică şi mentală) şi Istoria (care aducea sănătatea sufletească). Scăpați de aceste două „rele" cumplite, copiii noştri, în sfârşit, se pot transforma în *sclavi fericiți*: apatici, lipsiți de tonus şi de conştiință.

Trecând la tonul serios, recunoaştem faptul că elevii români sunt striviți de o avalanşă de ore (şase-şapte zilnic), în timp ce copiii din Occident merg doar patru-cinci ore pe zi la şcoală. Apoi, liceenii români au până la 15 discipline, iar cei europeni între şase şi nouă. La cei din Vest e încurajată formarea de competențe specifice unui anumit domeniu şi se preferă specializarea, pe când la noi predomină, încă, duhul enciclopedismului. Reducerea de ore care va fi decisă acum, de la 33-37 săptămânal la 30, probabil va fi urmată de o alta, într-un viitor apropiat, către 25, pentru a fi în ton cu Europa. Aceste schimbări sunt, probabil, de dorit, dar contează şi cum se fac, deoarece ar putea avea efecte negative. Dintre efectele benefice m-aş gândi la reducerea oboselii acumulate cotidian şi la avantajul de a avea un timp pentru lectură. Şi spun asta îngrijorat fiind de rezultatele unui studiu realizat la începutul lui 2008 care plasa România pe locul 36 din 45 de țări şi regiuni europene, în funcție de timpul alocat pentru citit.

În rest, este evident că nu se mai poate preda, de-a valma, matematică, chimie, geografie, muzică, biologie,etc, din clasa I până într-a XII-a. Apoi, e necesară o specializare, din moment ce observăm cum, de la un deceniu la altul, rămâ-

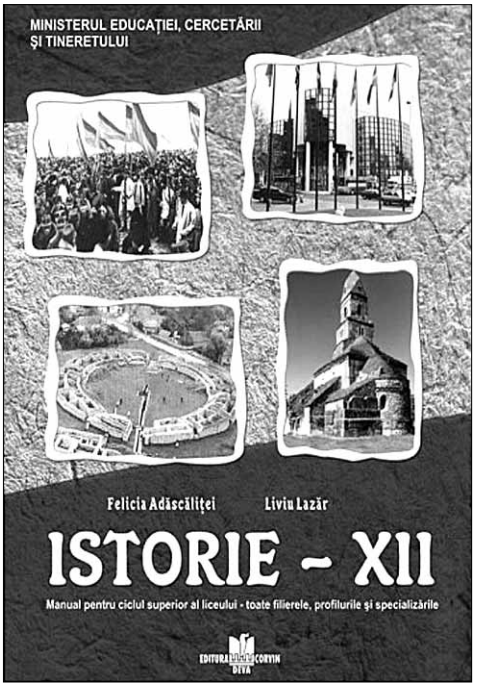

nem fără specialişti pe anumite domenii sau suntem incapabili să creăm suficiente condiţii pentru performanţă în mai multe domenii. Cu toate acestea, trebuie cumpănit bine ce trebuie tăiat şi ce trebuie adăugat. Nu putem renunţa la orele de limbă română şi de geografie doar pentru că am constatat descreşterea numărului de instalatori şi de zugravi. În mod clar, materiile trebuie îmbinate în grupuri mari, în funcţie de competenţele care se doresc a fi create. Dar, la aceste trunchiuri cu specific trebuie adăugate acele discipline care au influenţă directă asupra sănătăţii fizice şi spirituale a unui om. Revenind la ideile unei vechi dezbateri, spunem şi noi că e dezirabilă pregătirea unui om pentru viaţă şi realitate şi nu pentru o disciplină în sine. Este aberant să construim „maşini" bipede eficiente, ignorând dimensiunile umană şi naţională. Este grotesc să-i cerem unui copil să devină un matematician vizionar sau un electronist ingenios cu preţul înstrăinării de limba română sau de valorile româneşti. În final, ne dorim să modelăm oameni cu abilităţi speciale dar şi cu conştiinţă şi nu doar *Frankensteini* rupţi de realitatea în care trăiesc.

În lumina celor afirmate mai sus, echivalăm tentativa de a reduce orele de Istorie de la liceele tehnologice (deocamdată?!) cu un experiment inconştient pe cobai umani. E drept, nici până acum firava oră de Istorie care exista săptămânal nu producea efecte extraordinare şi nu insufla vreun patriotism civic deosebit în rândurile celor ce erau meniţi „tehnologizării". Dar, de bine de rău, îi menţinea în contact cu o părticică din nucleul identitar românesc şi, tocmai la vârsta proaspetei maturizări, când se coace curiozitatea adolescenţilor pentru politica naţională, ora aceea le aducea înainte un profesor care le putea explica fenomenele mai importante, trecute dar cu efecte prezente, care definesc universul autohton. Nefericita soluţie găsită pentru presupusa descongestionare a orarului este cu atât mai tentantă cu cât nici măcar acele specializări tehnice nu sunt încurajate şi sprijinite cu seriozitate de statul român. A da vina pe Istorie pentru slabele performanţe ale domeniilor din zona tehnologicului e o găselniţă guvernamentală. În fond, omul nu trăieşte unilateral, ori cu spirit ori cu economie, ci are nevoie de o îmbinare armonioasă între cele două.

Încercând să sondăm interesul altor generaţii pentru disciplina aflată în dispută, putem afirma că elita politică a secolului XIX aprecia mult mai mult Istoria în comparaţie cu pseudoelita secolului XXI. Atunci, această ştiinţă şi, totodată, materie de studiu în şcoli, era văzută ca o regină neîncoronată a educaţiei şi exista convingerea potrivit căreia din trecut veneau suficiente învăţăminte pentru prezent. Cu aproape două secole în urmă, se conştientiza că un om care nu cunoştea Istoria naţională era doar un personaj suspendat în vid, fără contur cultural şi spiritual, fără personalitate identitară. Poate că azi nu mai avem pretenţia de a face din Istorie „cea dintâi carte a unei naţii. Într-însa ea îşi vede trecutul, prezentul şi viitorul" (Nicolae Bălcescu) sau de a o considera „adevărata povestire şi înfăţişare a întâmplărilor neamului nostru, icoana vieţii trecute"(Mihail Kogălniceanu). Recunoaştem în aceste afirmaţii entuziasmul primordial din epoca romantismului şi a forjării naţiunii şi realizăm că, în altă etapă, românii au nevoie de o Istorie mai modernă, mai puţin sentimentală, mai mult explicativă şi analitică. Totuşi, reactualizăm ideea importanţei studiului Istoriei, mai ales în momentul în care „topirea" naţiunilor într-o Europă unită ne poate găsi descoperiţi, fără a avea în interior un nucleu cultural bine definit al valorilor specific româneşti.

Alături de limba română, de etnologie şi de subdiviziuni ale altor domenii, Istoria e cea care generează sentimentul identităţii naţionale şi care dă, cu bune şi rele, culoare şi viaţă sufletului românesc. Dacă Istoria e înlăturată, se prăbuşeşte un pilon a fiinţei noastre şi rămânem doar cetăţeni universali, fără un reazem spiritual evident. Mai mult, suntem de părere că identitatea românească nu poate şi nici nu trebuie să fie înlocuită cu o identitate europeană abstractă. De altfel, dispariţia identităţii proprii nu duce nicidecum, în mod automat, la umplerea imediată a vidului interior cu o identitate general-continentală. Fără istoria noastră am fi doar stafii rătăcitoare, roboţi lipsiţi de conştiinţă comunitară, atenţi doar la necesităţile de bază ale instinctului

uman. Omului profund îi trebuie, totuşi, ceva mai mult decât o casă şi un cont bancar alimentat periodic. Iar în plan ideatic îi e necesară o aspiraţie mai înaltă decât şablonul lui libertate-egalitate-fraternitate.

Şi, în definitiv, la ce foloseşte cunoaşterea trecutului? La nimic, ar spune mulţi din generaţia nouă, care consideră că lumea a început cu ei şi că tot ceea ce ne vine din alte epoci, valori construite într-o altă dinamică a timpului şi a vieţii, după alte principii, nu se ridică la minunatele standarde ale *fast-food*-ului şi televiziunii de divertisment. La nimic, ar zice şi cei dezinteresaţi, goliţi de simţul comunităţii naţionale, care refuză un minim efort de gândire, dincolo de primitivismul egoismului personal. La aproape nimic, ar spune şi noii formatori ai mentalităţilor de lemn pseudo-europene (pentru că nici măcar Europa nu i-a obligat să acţioneze aşa), care vizualizează pentru viitoarele decenii utopii cu un român super-civilizat, dotat cu un acut simţ civic, fidel instituţiilor continentale şi îndepărtat de „barbaria“ fondului autohton.

Dar, la ce foloseşte totuşi Istoria pentru noi, ceilalţi? În primul rând, la menţinerea solidarităţii sociale, la confirmarea acelui plebiscit de fiecare zi al lui Renan, la păstrarea firelor nevăzute ale unităţii între cei 20-30 de milioane (câţi om mai fi) de români. Apoi, la crearea unei identităţi naţionale specifice, cu caracteristici distincte, care dă nota de originalitate a profilului cultural-spiritual românesc, în comparaţie cu alte naţiuni europene. În plus, se mai presupune că ar trebui să învăţăm din Istorie ceea ce suntem. Să conştientizăm cu mintea limpede suferinţele, gloria sau deşertăciunile noastre, să ne ştim rădăcinile şi tot ceea ce clocoteşte în venele noastre, adus din acel trecut învolburat care ne-a plămădit. Să pricepem valorile interioare: un creştinism pentru care am mărturisit adânc în fiecare secol şi care ne apropie de Dumnezeu, o cultură mereu sincronă cu Occidentul, o umanitate caldă şi chibzuită care ne-a înfrânat de la prea multe excese. Şi multe altele se mai pot desprinde din Istorie: rostul unei bune vecinătăţi şi a înţelegerii între naţiuni, imperativele responsabilităţii pentru clasa politică, sensul ridicării contra tiraniilor de orice fel. Deşi nu e uşor, trebuie să ne asumăm trecutul. Să îl înţelegem şi să ni-l asumăm, pentru că el ne conferă acea demnitate de grup care ne permite să mergem înainte cu fruntea sus.

Pledăm, aşadar, pentru găsirea unei căi care să evite accelerarea dezrădăcinării şi generalizarea sentimentului inutilităţii între români. Pledăm pentru întronarea firescului şi pentru re-ancorarea românilor în valorile naţionale. Preferăm identitatea spirituală unei identităţi tehnologice care, deşi ar putea să ne scoată din criza economică, la fel de bine ar putea să şteargă din mintea noastră sensul destinului românesc.

Noul Cod penal şi

Relativizarea valorilor spirituale

Antonio Aroneasa

Trăim cu toţii într-o epocă post-industrială în care computerul este cel care reglementează cel mai mult relaţiile interumane. Distanţele fizice dispar cu „ajutorul“ computerului. Distanţa se anulează, iar comunicarea verbală şi cea vizuală nu mai constituie o problemă pentru cei care, din varii motive, sunt nevoiţi să fie despărţiţi pentru un timp. Însă, chiar dacă înlesneşte comunicarea verbală şi cea vizuală, tehnica „post-modernă“ elimină altceva din structura fiinţei umane şi anume comunicarea spirituală, esenţială. „Superficialitatea“ este cuvântul care descrie cel mai bine starea celor care aleg să comunice prin intermediul computerului sau să se lase modelaţi de acesta. Să nu mai vorbim de televiziune, care oferă mult mai vizibil cele mai clare mostre de relativizare a comunicării interumane şi de batjocorire a valorilor tradiţionale, cele care au construit omul sănătos, omul moral, cel care poate fi model şi care se poate jertfi.

Ce facem?

Relativizarea valorilor spirituale creştine, într-o Europă construită pe principii creştine şi într-o Românie care se îndepărtează practic tot mai mult de spiritualitatea creştină, a început să prindă demult contur. Libertatea omului, dreptul de a cunoaşte adevărul şi de a-şi manifesta credinţa pe care o mărturiseşte, dreptul de a-l iubi pe Dumnezeu fără a-şi ascunde această dragoste, i-au fost retezate omului, mai ales în secolul XX. Nu avem cum să uităm istoria recentă, în care sistemul comunist a interzis omului să se manifeste religios şi cultural (fără să ţină cont de ideologie), întrucât aceste manifestări ale fiinţei umane – religia şi cultura, de altfel singurele care îl ridică pe om la un nivel de vieţuire care depăşeşte latura fizică, animalică – erau, în concepţia comuniştilor, împotriva noii orânduiri. Acum libertăţile omului sunt exagerate sau încălcate într-un mod mult mai subtil. Drepturile omului sunt folosite ca paravan pentru distrugerea majorităţilor etnice sau religioase care sunt sensibile în primul rând la tradiţie (o tradiţie care le dă dreptul de altfel să se manifeste ca atare în prezent şi să spere într-un viitor în care îşi vor păstra verticalitatea morală în primul rând). Drepturile omului sunt folosite pentru promovarea unor minorităţi dubioase de natură sexuală sau religioasă, care prin însăşi practica lor aduc atingere majorităţii, fiind prin urmare anti-democratice. Într-un astfel de context, nu poţi fi decât debusolat. Şi în această debusolare te întrebi cine îţi oferă libertatea pe care o vrei, unde găseşti adevărul, unde eşti sigur că afli dreptatea şi cine te poate lăsa să trăieşti o viaţă sigură? Pentru că toate aceste drepturi sunt încălcate în noua lume care se construieşte sub ochii noştri, rămâne să ne întrebăm ce facem. Ne ajustăm principiile, ne „îndreptăm“ credinţa după dorinţele constructorilor „Noii Ordini Mondiale“ – în care este cât se poate de clar că tradiţionalul creştinism nu este dorit –, sau mărturisim adevărul pe care îl cunoaştem de la Hristos încoace şi pentru care au mărturisit şi au murit ca martiri atâţia înaintaşi de-ai noştri? Dacă preferăm prima variantă, vom avea de câştigat în interiorul acestei ordini, ca nişte oameni „cuminţi“, ascultători, care nu vor să supere orânduirea politică. Dacă alegem să mărturisim, aceasta nu mai este deja o opţiune, ci răspunsul nostru la chemarea lui Hristos, întrucât El este Cel care ne cheamă să mărturisim, iar noi nu facem altceva decât să răspundem cu dragoste la dragostea Lui. Sau, în caz contrar, să „optăm“ pentru alinierea la ceea ce este politic corect şi la îndepărtarea de Dumnezeul Cel adevărat.

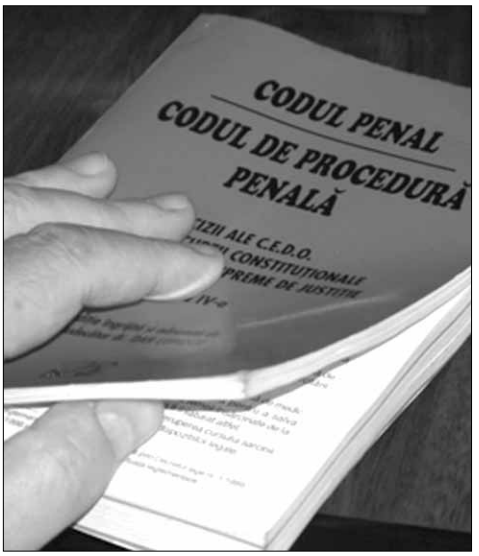

De la prostituție la incest

Aprobat de către Guvern la 25 februarie a.c., noul Cod Penal a suferit multe modificări între care cele mai dezaprobatoare sunt neincriminarea incestului şi a prostituției. Acestea se întâmplă la noi, în vreme ce țări din Europa, ca Norvegia sau Suedia, fac tot ce pot pentru a scoate prostituția în afara legii, iar noi o legalizăm. Aceste modificări din Codul Penal au fost anunțate de altfel ca un succes deplin al reformei noii guvernări. De aici până la legalizarea prostituției mai este foarte puțin. Că (unii dintre) guvernanții noştri sunt doritori de o astfel de lege, justificându-o prin nevoia de a asigura un mediu decent în care să fie prestate astfel de „servicii", nu este o noutate. Putem „să ne bucurăm" oarecum că nu toți parlamentarii sunt de acord cu astfel de legi, din declarațiile unora reieşind faptul că țin seama de învățătura creştină, ceea ce s-a văzut şi la şedința Senatului referitoare la introducerea paşapoartelor biometrice, unde s-a amânat luarea unei decizii. Oricum cei care se împotrivesc legilor anticreştine sunt puțini. Dureros este faptul că „opinia publică" din România este în favoarea unei astfel de legi, ceea ce ar trebui să pună un mare semn de întrebare tuturor celor care sunt responsabili de starea duhovnicească a acestui neam.

Dacă am plusat nefericit la avorturi, astfel încât suntem fruntaşi în Europa în privința uciderii pruncilor nenăscuți, facem tot posibilul să legalizăm desfrâul şi prin aceasta pervertirea tot mai accentuată a acestui neam. Faptul că suntem de acord cu astfel de legi izvorâte din rațiuni lipsite de conştiință, denotă starea deplorabilă în care am ajuns. Chiar dacă nu ne exprimăm verbal acest acord, tăcerea noastră este o confirmare a acestor principii necreştine. Dumnezeu nu vrea aşa ceva de la noi, iar noi nu mai vrem nimic de la El. Numai aşa se explică ignoranța, dorința de a legifera ceea ce ne va transforma, din toate punctele de vedere, într-un viitor nu prea îndepărtat în retardați. Acesta este de altfel prostul înțeles al libertății şi gustul sec al unei vieți trăite fără teama şi iubirea de Dumnezeu.

Incestul este legalizat

În discuțiile pe care le-am avut cu unii tineri pe tema acestei legalizări a incestului, am pornit de la explicarea ... termenului, întrucât nu ştiau despre ce este vorba. Cred că neştiința şi pe de altă parte ignoranța sunt două dintre motivele tăcerii populației față de aceste modificări importante în Codul penal. De fapt, interesul oamenilor este direcționat spre scandaluri ieftine, spre subiecte care nu au de a face cu starea acestui neam, astfel încât senzaționalul bate şi aici responsabilitatea. Dacă nu este senzațional, dacă nu a murit nimeni, ori nu s-au încăierat prin Parlament, atunci nu prezintă niciun interes.

Neamul nostru, cu toate că înaintaşii nu aveau atât de multe studii şi nu ştiau carte precum ştim noi, avea sădită în firea lui teama de a săvârşi acest păcat şi numai cu gândul. Ei ştiau că acest păcat are consecințe grave, fără a cunoaşte medicină, sociologie, sau teologie înaltă. Ei aveau firea creştină în care cugetul ținea la Poruncile Domnului şi ştiau că nu degeaba Mântuitorul a spus că desfrânarea se poate face şi numai cu gândul. Dar să îndrăzneşti să gândeşti la împreunarea cu rude apropiate, cu sora, cu mama, cu fiica! Se vede că aceste vremuri sunt apuse demult şi firea neamului s-a pervertit atât încât unii pot gândi cu seninătate că incestul este normal! Un parla-

mentar considera dezincriminarea incestului „o scăpare“ a noului Cod penal. Oare cât de inconştient trebuie să fii pentru a avea astfel de scăpări? Scăpare să fie şi dezincriminarea prostituției? Dubioase scăpări de vreme ce ambele au un subiect comun şi anume pervertirea relațiilor sexuale şi implicit a vieții şi a firii umane.

Ca să vedem implicațiie grave ale acestor fapte citãm din declarația făcută de Vasile Astărăstoae, Preşedintele Colegiului Medicilor din România, pentru cotidianul „Gardianul“: „Personal, cred că a tolera, adică a nu pedepsi infracțiuni grave cum sunt prostituția şi incestul, reprezintă o nouă formă de sclavie – cea sexuală -, în care femeia nu mai este o ființă umană, ci un obiect care poate fi vândut sau cumpărat. Putem spune chiar că mesajul pe care îl transmite viitorul Cod penal este acela că a-ți vinde corpul este ceva firesc. Totodată, să nu uităm că sunt încălcate drepturile omului, care devine o marfă, în condițiile în care legea permite tranzacționarea trupului femeii, fie că femeia se vinde singură sau prin intermediari. Cu alte cuvinte, ar însemna că traficul de carne vie să devină legitim, legal şi moral, ceea ce nu înseamnă că acest lucru este şi normal să se întâmple.“

Pentru acelaşi cotidian, referitor la copiii asupra cărora s-a comis un abuz sexual, preşedintele CMR a spus că aceştia sunt extrem de sensibili în fața bolilor, o problemă importantă fiind şi cea a gradelor de rudenie, întrucât tatăl poate fi bunicul propriului copil. Sunt convins că din legalizarea prostituției în primul rând statul poate scoate bani frumoşi şi această rațiune economică probabil că va sta şi la baza legalizării prostituției. Însă, într-o lume normală, legiutorul uman ar trebui să aibă în vedere preeminența legii morale dumnezeieşti, care este veşnică şi care se pliază perfect pe firea umană, nu înjosindo aşa cum fac astfel de legi, ci înălțând-o la demnitatea ei. „Scopul (nu) scuză mijloacele“ şi aşa cum declara premierul Emil Boc, acest principiu machiavellic folosit cu succes în Evul Mediu de Inchiziție pentru a scoate prin tortură informațiile dorite nu trebuie să fie un laitmotiv de care statul să se folosească pentru a obține bani în această perioadă de criză. De fapt se vede clar că această criză economică se corelează bine cu criza de conştiință, cu alungarea, de fapt, a lui Dumnezeu din inima omului. În mod sigur legalizarea prostituției şi a incestului nu vor aduce lumină în viitorul acestui popor, ci dimpotrivă, va întuneca şi mai mult perspectiva (optimistă ?) a însănătoşirii acestui neam. Toate acestea nu fac decât să întărească şi mai mult adevărul că ne aflăm într-o criză morală şi spirituală profundă în care singura cale viabilă este revenirea la Dumnezeul nostru.

Din viața părintelui Cleopa

Ion Furtună

Vrednicul de pomenire arhimandrit Cleopa Ilie (Constantin pe numele său de botez) s-a născut în comuna Sulița, județul Botoşani, la 10 aprilie 1912, din drept-credincioşii părinți Alexandru şi Ana Ilie. El a fost cel de-al cincilea din cei zece copii ai familiei. Casa lor era ca o biserică. Părintele Cleopa povestea la bătrânețe: ''Aveam o cameră toată numai cu icoane. Un fel de paraclis. Acolo ne rugam. Chiar şi la miezul nopții ne sculam şi făceam rugăciuni''. Dar asta nu i-a ținut departe de biserica satului şi de preotul slujitor. Alexandru şi Ana, dimpreună cu copiii lor, nu lipseau în nici o duminică de la biserică.

Strămoşii tatălui său erau oieri originari din comuna Săliştea Sibiului, care, datorită persecuțiilor religioase din secolul al XVIII-lea, au fost nevoiți să părăsească Ardealul şi să se strămute în Moldova. Din bătrâni se păstrează această amintire, că au trecut munții în Moldova trei frați cu numele de familie Ilie. Unul dintre ei s-a stabilit în județul Botoşani, devenind strămoşul Părintelui Cleopa. Al doilea, de asemenea mare crescător de oi, s-a stabilit în comuna Pipirig - Neamț, iar al treilea frate s-a făcut pustnic în Muntele Athos, unde a şi răposat.

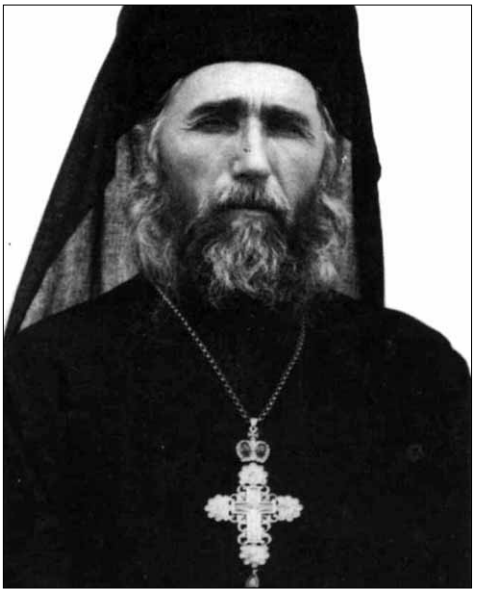

Alexandru Ilie, tatăl Părintelui Cleopa, născut în Sulița – Botoşani, s-a căsătorit, în anul 1902, cu Ana Bercea, din satul vecin, Dracşani, împreună cu care a avut zece copii. Dintre aceştia, patru băieți şi o fată au intrat în viața monahală. Mama părintelui Cleopa, rămânând văduvă în anul 1943, a fost adusă la mănăstire şi apoi tunsă în monahism la Agapia Veche în anul 1947, sub numele de Agafia, unde a şi răposat 20 de ani mai târziu.

Minunea Maicii Domnului

Pruncul Constantin a fost foarte bolnav de la naştere, iar după primele două luni a început să nu mai mănânce şi să plângă zi şi noapte. Temându-se că va muri, Ana s-a dus cu copilul la vestitul duhovnic Conon Gavrilescu de la Schitul Cozancea, care era un mare exorcist şi vindeca mulți bolnavi cu sfânta rugăciune. Ajungând la acesta, i-a spus necazul, iar părintele Conon i-a spus că trebuie să-l dăruiască Maicii Domnului, dacă vrea să trăiască. „Cum să-l dăruiesc Maicii Domnului?“ – a întrebat femeia mirată. „Iată cum“, a zis părintele. „Ia o lumânare şi un prosop, aşază pruncul înaintea icoanei Maicii Domnului din biserică şi zi aşa: «Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta care este bolnav! Fă ce ştii tu cu el!»''

Atunci, Ana s-a închinat cu lacrimi la icoana Maicii Domnului, făcând trei metanii, şi, căzând în genunchi, a zis plângând: ''Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta al meu, că este bolnav şi plânge mereu. Fă ce ştii tu cu el!'' Şi l-a trecut de trei ori pe sub sfânta icoană.

De atunci pruncul Constantin s-a făcut sănătos. Aceasta a fost o adevărată minune a Maicii Domnului, iar din momentul acela Constantin nu a mai fost bolnav de moarte toată viața sa.

Constantin a urmat scoala primară de şapte ani în satul natal, unde s-a remarcat prin . memoria cu totul deosebită pe care o moştenise de la mama sa.

Pe urmă, timp de cinci ani de zile a făcut ucenicie duhovnicească la Schimonahul Paisie Olaru, pustnic în Schitul Cozancea, în vreme ce păştea oile familiei sale, alături de alți doi frați.

Ispitele tinereții

Părintele Celopa istorisea cu duioşie din ispitirile tinereții. Spunea că atunci când erau toți frații acasă, mama lor se îngrijea să-i însoare, ca să nu se ducă la mănăstire. Îi voia credincioşi, şi aşa îi crescuse, dar credea că e mai bine pentru ei să îşi întemeieze familii. Îi îdemna să meargă la joc în sat, sau le aducea fete frumoase la clacă, la depănuşat porumb şi la alte treburi, cu gândul că poate se însoară vreunul dintre ei. Ei nici la joc nu mergeau, nici cu fetele nu umblau. Şi văzând mama lor că nu erau interesați de codane, plângea şi se amăra foarte mult. Însă frații Ilie, îndeosebi Constantin, foloseau prilejul pentru a le povesti fetelor din Viețile Sfinților şi din alte cărți bisericeşti. Astfel, unele dintre ele au intrat în viața monahală. După aceea s-au dus şi câțiva dintre frații Ilie la mănăstire.

Gheorghe şi Vasile, frații mai mari ai lui Constantin, se pregăteau pentru viața de mănăstire încă de acasă: se sculau la miezul nopții, făceau Utrenia, citeau la Psaltire şi țineau post. Ei îl trezeau şi pe Constantin, căruia însă îi era necaz că-i strică somnul. Aşa o noapte, două, nouă, până când Constantin le-a spus că nu mai merge la mănăstire şi să nu-l mai trezească. El fusese convins de o soră a sa că poate fi bun creştin şi în lume. Într-o noapte însă, când mama sa şi-a terminat treburile târziu, aceasta a văzut pe trupul adormit al lui Constantin un câine mare, care îl lingea pe obraz. Atunci a strigat: "Vai, Vasile, vino repede că pe Costică îl mănâncă un câine!" Atunci Constantin s-a trezit şi a mai apucat să vadă doar

coada câinelui, care dispărea. Vasile i-a spus: „Ăsta-i diavolul, care se bucură că nu mai mergi la mănăstire!" Din clipa aceea, fratele Constantin a revenit asupra hotărârii sale, fiind convins că trebuie să se călugărească, şi se scula noaptea la rugăciune ca să nu mai vină câinele.

Călugărie

În anul 1929, la începutul lui decembrie, Constantin şi Vasile au intrat în obştea Schitului Sihăstria, după trei zile de ispitire. Ei au ajuns la schit pe seară şi i-au spus părintelui econom, care i-a întâmpinat, că vor să se călugărească. Economul s-a dus şi i-a spus bătrânului stareț Ioanichie Moroi despre cei doi tineri. Iar starețul i-a poruncit: „Du-i la arhondaric, dă-le ceva de mâncare şi, începând de mâine dimineață, să stea trei zile şi trei nopți la poarta mănăstirii, să bată fiecare cu bățul în butucii de la poartă şi să zică neîncetat rugăciunea «Doamne Iisuse», fără să le dați mâncare până a treia zi. Dacă vor avea răbdare, îi primim în mănăstire".

Economul s-a întors la frați şi i-a dus la arhondaric, unde s-au odihnit. La miezul nopții au mers la Utrenie, iar a doua zi au fost duşi la

poarta mănăstirii şi s-au rugat toată ziua, lovind cu bețele în trunchiul unui brad. Când loveau în butuc, ziceau şi rugăciunea „Doamne Iisuse“. Călugării şi frații treceau pe lângă ei, dar nimeni nu-i întreba nimic. Seara s-a întors economul şi i-a întrebat: „Ei, fraților, a zis ceva copacul?“ „Nu!“ – au răspuns ei. „Nu-i este foame copacului?“ „Nu!“ – au zis ei. „Iată, aşa trebuie să rabde călugărul în mănăstire! Mergeți la arhondaric şi, după ce vă faceți pravila şi canonul, vă odihniți puțin. Apoi veniți la Utrenie.“

Următoarele două zile au făcut la fel. A treia zi, seara, a venit starețul Ioanichie Moroi în poarta mănăstirii, a binecuvântat pe cei doi frati, apoi i-a dus în biserică şi le-a spus să se închine la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului. S-au spovedit, începând cu faptele din copilărie, şi au primit aghiasmă mare şi puțină hrană, iar a doua zi s-au împărtăşit cu Preacuratele Taine ale lui Hristos.

La urmă, Vasile şi Constantin au fost trimişi de stareț la oi, iar fratele lor Gheorghe, care era deja în schit, a păscut în continuare vitele. Timp de trei luni, n-au avut voie să se vadă şi să vorbească unul cu altul.

Până în anul 1935, Constantin a păscut oile Schitului Sihăstria, împreună cu alți frați. Apoi a fost luat în armată în oraşul Botoşani. S-a întors la schit în toamna anului 1936 şi a fost tuns în monahism la 2 august 1937, primind numele de Cleopa. După aceasta, a făcut ascultare la oile schitului până în vara anului 1942, fiind ajutat de monahii Galaction Ilie şi Antonie Olaru.

În iunie 1942, a fost numit locțiitor de egumen la schit, întrucât starețul Ioanichie Moroi era bolnav.

Pe 27 decembrie 1944, monahul Cleopa a fost hirotonit ierodiacon, iar la 23 ianuarie 1945 hirotonit ieromonah de Episcopul Galaction Cordun. După această dată, părintele Cleopa a devenit oficial egumen al Schitului Sihăstria. În anul 1947, Schitul Sihăstria, numărând peste 60 de viețuitori, a fost ridicat la rang de mănăstire, iar protosinghelul Cleopa Ilie a fost făcut arhimandrit, cu aprobarea Patriarhului Nicodim.

În anul 1948, fiind urmărit de Securitate, Părintele Cleopa s-a ascuns pentru şase luni în pădurile din jurul Mănăstirii Sihăstria. În vara anului următor, arhimandritul Cleopa Ilie este numit stareț al Mănăstirii Slatina – Suceava şi se transferă acolo cu 30 de călugări din obştea Mănăstirii Sihăstria, în urma deciziei Patriarhului Justinian. În locul său, la Sihăstria, a fost numit stareț Protosinghelul Ioil Gheorghiu. La Mănăstirea Slatina întemeiază o obşte care a ajuns la peste 80 de viețuitori.

Până în primăvara anului 1952, Mănăstirea Slatina a înflorit mult, numărându-se printre cele mai organizate mănăstiri de la noi. Credincioşii veneau în sărbători să asculte sfintele slujbe şi predica Părintelui Cleopa, care mişca inimile tuturor. Astfel toate se desfăşurau în pace şi cu bună rânduială. Însă Părintele Cleopa spunea în taină ucenicilor săi: ''Eu sunt numai cu trupul aici la Slatina, dar cu sufletul sunt tot acolo la Sihăstria, unde m-am călugărit şi am trăit atâția ani''.

Însă, Securitatea s-a temut că aici se organizează un punct de rezistență anticomunistă, pentru că printre monahi şi frați se aflau şi unii care fuseseră în mişcarea legionară. Şi a pornit o anchetă. Securiştii au năvălit noaptea în mănăstire, au cercetat şi amenințat pe stareț şi pe cei mai de seamă de acolo. La urmă au reținut pe câțiva dintre ei, în frunte cu Părintele Cleopa, Ieromonahul Arsenie Papacioc şi fratele Constantin Dumitrescu, pe care i-au dus la Fălticeni, unde i-au anchetat toată noaptea. Atunci i-au reproşat Părintelui Cleopa: ''Dumneata sabotezi economia națională şi spui că astăzi este Gheorghe, şi mâine Vasile şi este sărbătoare, iar oamenii pun țapina jos şi nu mai lucrează!''

Părintele Cleopa însă le răspundea: ''Cum să nu spun că este sărbătoare, dacă este scrisă în calendar de Sfânta Biserică?'' La sfârşit i-au spus părintelui să nu mai facă *propagandă religioasă* şi i-au dat drumul.

Ajungând noaptea la mănăstire, Părintele Cleopa s-a spovedit la duhovnicul său şi, cu sfatul lui, s-a retras în taină, împreună cu Ieromonahul Arsenie Papacioc, în Munții Stânişoarei şi în alte locuri necunoscute, până s-au liniştit tulburările de la Slatina. Unul altuia se spovedeau şi aveau Sfintele Taine cu ei, din care se împărtăşeau la

două-trei săptămâni, ei nefiind împreună tot timpul. Au stat ascunşi multă vreme în pădurile din preajma satelor Negrileasa şi Ostra, adăpostindu-se la o stână părăsită şi primind alimente o dată pe lună de la un bun creştin, pe nume Straton. După mai bine de doi ani de viaţă pustnicească, Părintele Cleopa este readus în mănăstire, la porunca Patriarhului Justinian.

În primăvara lui 1959, după ce regimul comunist a desfiinţat, prin decret, numeroase mănăstiri şi a scos din monahism sute de călugări, între care se afla şi starețul Mănăstirii Sihăstria, Protosinghelul Ioil Gheorghiu, Părintele Cleopa s-a retras pentru a treia oară în Munții Neamț, unde s-a nevoit mai bine de cinci ani.

În toamna anului 1964, după ce oficial au amnistiaţi toţi deţinuţii politici şi când regimul a început să dea semne de deschidere, Părintele Cleopa, chemat stăruitor de obştea Sihăstriei, a revenit la mănăstirea sa de metanie, ca duhovnic al întregii obşti. De atunci a povăţuit fără întrerupere atât călugări, cât şi mireni, timp de 34 de ani, până la 2 decembrie 1998, când şi-a dat duhul în mâinile lui Hristos.

Părintele Cleopa a fost un autodidact, care, după o vorbă a lui H.-R. Patapievici, care l-a cunoscut, „citise toate cărțile pe care nimeni nu le-a citit“, pe lângă cele cunoscute de toată lumea. Cunoştea bine Sfânta Scriptură, precum şi o bună parte din scrierile Sfinților Părinti şi Sfintele Canoane ale Bisericii Ortodoxe. Aşa că, la îndemnul unor ierarhi şi teologi, a început să-şi scrie atât predicile proprii, cât şi unele cărti cu conținut patristic, teologic şi moral. La aceasta a fost îndemnat în mod deosebit de Părintele Dumitru Stăniloae, cu care era foarte apropiat, şi de Mitropolitul Antonie al Ardealului, care îi era ucenic. Dintre volumele semnate de Părintele Cleopa amintim: *Lumina şi faptele credinței* (Mitropolia Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 1994, 1999), *Predici la praznice împărăteşti şi la sfinți de peste an* (Ed. Episcopiei Romanului, 1986 şi 1996), *Valoarea sufletului* (Galați, 1991, Bacău, 1994), *Despre vise şi vedenii* (Bucureşti - 1993, Bacău – 1994), *Ne vorbeşte Părintele Cleopa* (8 vol., Editura Episcopiei Romanului, 1995-1999), M*inunile lui Dumnezeu din zidiri* (Editura Episcopiei Romanului, 1996).

Părintele Cleopa are autoritatea focului lăuntric*

Părintele Bartolomeu Anania

Părintele Cleopa este unul dintre foarte puținii călugări cu o experiență duhovnicească totală.

Cînd l-am cunoscut eu, acum vreo treizeci de ani, într-un popas pe care-l făcusem la Sihăstria, blajinul avvă m-a petrecut o bună bucată de vreme pe drumul de pământ de pe valea Secului, de-a lungul apei, povestindu-mi o seamă de întâmplări din viața sa și a obștii. Îl ascultam și-mi aduceam aminte de cazul unui medic care, trebuind să stea cîțiva ani la închisoare, pentru o oarecare vină, s-a apucat să învețe acolo englezește după singura carte la îndemînă, *Biblia*. Redevenind liber, s-a prezentat în fața unei comisii pentru o calificare în limba engleză, despre care credea că-i va folosi în profesie. Membrii comisiei au rămas înmărmuriți: insul știa perfect englezește, dar vorbea limba lui Shakespeare! Povestind rar, dulce și sfătos, Părintele Cleopa părea rămas în urmă cu vreo două sute de ani. El vorbea ca în vechile tipărituri de la Neamț, în graiul *Patericului*, al *Pidalionului* și al *Viețiilor Sfinților*, aidoma lui Chesarie și Damaschin, iar întîmplările zilei căpătau o aură de vechime și legendă, vecină cu literatura.

Aveam să pricep, ceva mai tîrziu, că-și petrecuse tinerețea păzind oile mănăstirii, în cea mai deplină ascultare de aspirant la călugărie, și că-și prețuia vremea citind cu nesaț, zi și noapte, nu numai *Sfînta Scriptură*, ci și orice carte de slovă veche pe care o putea găsi în biblioteca chinoviei sau cumpăra de la vreun gospodar din Vînători, în schimbul oii de scăzămînt, scăpată de la lup. Precumpăneau scrierile sfinților părinți ai Răsăritului, cu adîncul lor de înțelepciune și contemplație. Format în singurătatea unei asemenea academii, prieten cu turma și cu Dumnezeu, novicele devenea de fapt, fără s-o știe, omul unei singure cărți, cel mai puternic posesor al unui intelect nealterat de erudiție, fișiere și aparate critice. Cînd a coborît în lume, printre vlădici și universitari, Părintele Cleopa vădea într-însul tot atîta teologie cît într-o diplomă cu sigilii.

Tot de la stînă l-a luat soborul mănăstirii, într-o bună zi, să-l aducă devale și să-l așeze stareț în locul celui bătrîn.

Alesul a cerut atîta îngăduință cît să isprăvească o oaie de tuns și să-și schimbe opincile de cauciuc cu o pereche de bocanci. A stărețit cu mare iscusință, ani în șir, la o vreme cînd Sihăstria trecuse printr-o pulbere de sărăcie și flăcări. Și-a făcut ucenici buni și i-a rînduit, după vrednicie și trebuințe, să ducă mai departe trebile obștii, pînă în ziua de azi, cînd chinovia cunoaște o înflorire gospodărească la măsura duhovniciilor de pisc.

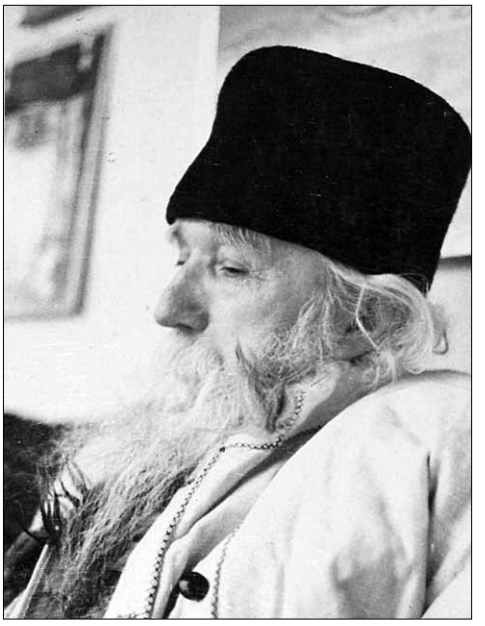

* Predoslovie la volumul *Despre credința ortodoxă*, de Arhim. Cleopa Ilie, Ed. Institutului Biblic, Bucureşti, 1981. Text preluat cu îngăduința autorului, căruia îi mulțumim. Titlul cu care apare aici este pus de redacția ROST.

Părintele Cleopa are vocația marilor însingurări şi, poate, cu Sfinția Sa se încheie multiseculara tradiție a pustniciilor moldovene. Poartă în spate ani buni de retragere spirituală şi cunoaşte pe viu ce înseamnă să trăieşti în peşteră, să te hrăneşti cu bureți şi poame uscate, să te călăuzeşti iarna după urmele fiarelor şi să birui asprimea gerului cu dogoarea rugăciunii celei fără de oprire. Aceasta însă nu l-a împiedecat să asculte de mai-marii săi, ierarhi ai Bisericii, care l-au îndatorat să iasă la cîmp deschis şi să propovăduiască printre cei ce se poticnesc în credință. Vorbeşte bogat şi cercetează Scripturile cu o memorie limpede şi pururea fragedă. De atunci a mai citit încă multe cărți, pe slovă veche şi nouă, studii, manuale şi tratate de teologie, cunoaşte problemele creştinismului contemporan, graiul său s-a potrivit limbajului curent, dar nu prin sărăcie, ci prin adaos. Propovăduirea la nivelul credincioşilor mireni, ca şi călătoria la Locurile Sfinte, în Grecia şi Muntele Athos, i-au sporit experiența pastorală şi s-ar părea că nu există o întrebare de credință la care să nu poată răspunde. Cheia însă nu e doar în cunoaştere, ca la cei mai mulți dintre teologi, ci mai ales în trăire.

Cuvîntul Părintelui Cleopa are autoritatea focului lăuntric. La chilia sa au venit lideri ai Mişcării Ecumenice, căutînd limpeziri; părerile sale circulă în medii teologice europene. Inima i-a rămas însă în matca Bisericii străbune. Altfel, om ca toți oamenii.

Iată că Părintele Cleopa ne dăruieşte şi o carte. Am citit-o şi am scris această predoslovie cu încredințarea că autorul se află la acea vîrstă duhovnicească la care laudele nu-l mai pot tulbura. Am scris-o pentru cititorii acestui catehism ortodox, ca să ştie că fiece cuvînt din fiece pagină a fost nu numai gîndit ci şi trăit, că, după spusa Apostolului, putem avea mulți învățători, dar nu mulți părinți. Fie ca prezența ei în mîinile preoților şi credincioşilor noştri să aibă prețul izvorului şi bucuria roadelor.

Treptele rugăciunii*

Părintele Cleopa Ilie

Rugăciunea este maică şi împărătească peste toate faptele bune. Dar cum este ea maica tuturor faptelor bune? Că doar marele Apostol Pavel spune: *Şi acum rămân acestea trei: credința, nădejdea şi dragostea; iar mai mare decât toate este dragostea.* Nu spune aşa?

Deci iată că cea mai mare faptă bună nu-i rugăciunea, după Sfinții Părinți, ci este dragostea. Dar de ce totuşi Sfinții Părinți au spus că rugăciunea este maică a tuturor faptelor bune? Pentru că ea aduce în sufletul nostru şi pe dragoste. Dragostea de Dumnezeu şi dragostea de aproapele nu vin pe altă cale în sufletul nostru, decât pe calea rugăciunii!

Bunăoară să spun: dacă ai supărat pe cineva sau te-a supărat cineva şi începi să-l pomeneşti la rugăciune, numai vezi că, de la o vreme, se ridică ura din mijloc. Prin rugăciune se taie vrajba şi îndată îl câştigi pe acela şi îl aduci la înțelegere, la unire. De aceea spune Sfântul Maxim: *Când vei vedea pe cineva că te urăşte, sau te nedreptățeşte, fie cu dreptate, fie cu nedreptate, începe să-l pomeneşti la rugăciune.* Dar să nu-l pomeneşti, să-i fie lui vreun rău, că atunci cade pe tine. Să zici aşa: „Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine păcătosul şi pe fratele meu (cutare), că pentru păcatele mele s-a supărat pe mine. Pentru că fratele meu este oglinda mea şi el vede răutățile mele".

Aşa spune şi Sfântul Ioan Scărarul. „Să nu învinuieşti cumva pe fratele tău când te rogi pentru el, sau să-i ceri pedeapsă", cum îi pun unii în pomelnice la vrăjmaşi. Nu-i voie! Chiar dacă îi puneți pe unii la vrăjmaşi, Biserica ştiți cum se roagă? Biserica se roagă pentru vrăjmaşi să-i înțelepțească, să le ierte păcatele, să-i aducă la cunoştința adevărului, să-i facă blânzi şi să-i întoarcă cu bine.

Aşa se roagă Biserica. Niciodată Biserica nu vrea să facă rău la nimeni. Că Dumnezeu vrea ca toți oamenii să se mântuiască... Iar noi, când avem o supărare, ni se pare că cutare ne urăşte. Dar Biserica nu! Ea nu face deosebire. Ea se roagă deopotrivă pentru toți, ca să fie buni.

De aceea, vorbind despre sfânta rugăciune, v-am spus că ea se numeşte maica tuturor faptelor bune, pentru că ea aduce în sufletul nostru pe cea mai mare faptă bună: dragostea de Dumnezeu şi dragostea de aproapele.

Auzi ce spune dumnezeiescul Părinte Maxim Mărturisitorul - care a fost „vârful teologiei" şi „bilanțul teologiei ortodoxe" în secolul VI - în Filocalie şi în cartea numită *Ambigua*, o carte a lui cu care îl întrece în gândire şi pe Sfântul Dionisie Areopagitul, numit şi „Pasărea cerului": *Toate faptele bune ajută pe om să câştige dragostea de Dumnezeu, dar nici una ca rugăciunea.* Că rugăciunea, de aceea se cheamă „maica faptelor bune", că ea, pe cea mai mare faptă bună o ajunge, pe dragoste.

Toate faptele bune apropie pe om de Dumnezeu, dar rugăciunea le uneşte. Este ca şi când ai face o uşă din tăblii, sau un dulap, şi vezi că se potrivesc lucrurile trase la gealău, dar nu se lipesc până nu pui clei. Iar când ai pus clei le-ai făcut dintr-o bucată toate. Aşa este şi rugăciunea.

Rugăciunea nu numai că îl apropie pe om de Dumnezeu, ci îl lipeşte de Dumnezeu şi îl face un duh cu El. Este ceea ce spune marele Apostol Pavel: *Cela ce se lipeşte de desfrânată, un trup este cu ea... şi cel ce se lipeşte de Domnul, un duh este cu El.* Sudura aceasta duhovnicească de a se uni omul cu Dumnezeu, se face pe calea rugăciunii.

Prima treaptă

Dar când auzim noi de rugăciune, să nu credem că toată rugăciunea noastră este rugăciune. Dacă eu zic cu limba rugăciunea, sau cu gura, iar mintea este pe dealuri, eu mă înşel pe mine când mă rog. Că Dumnezeu, în vremea rugăciunii, nu caută numai buzele şi limba, ci caută mintea şi inima.

Rugăciunea pe care o facem cu gura şi cu buzele este bună într-o măsură, căci şi ea are te-

*Extrase dintr-un lung interviu dat de părinte, după 1990.

mei în Sfânta Scriptură. Când auzi pe Apostolul Pavel că spune aşa: *Aduceţi Domnului roada buzelor voastre*, arată rugăciunea gurii pe care o zicem; sau când auzi în Sfânta Scriptură că zice: *Cu glasul meu către Domnul am strigat, cu glasul meu către Domnul m-am rugat*, se referă la rugăciunea limbii şi a glasului. Când auzi pe proorocul că zice: *Şi L-am înălţat pe El cu limba mea*, iarăşi de rugăciunea gurii vorbeşte; sau: *Doamne, auzi rugăciunea mea şi strigarea mea la tine să vină*, tot de rugăciunea buzelor vorbeşte. Sau: *Auzi, Dumnezeule, rugăciunea mea şi nu trece cu vederea ruga mea*, iarăşi de rugăciunea gurii vorbeşte şi aici Sfânta Scriptură.

Dar să ştiţi că rugăciunea gurii, după învăţătura dumnezeiescului părinte Grigore de Nissa, marele filosof şi fratele marelui Vasile, *este graniţa cea mai depărtată a rugăciunii*, sau, ca să înţelegeţi mai bine, ea este treapta cea mai de jos din scara rugăciunii. Ştii că atunci când te urci pe scară, pui piciorul pe cea dintâi treaptă. Dar, cât ai de suit!

Or, scara rugăciunii în urcuşul ei nu are sfârşit. Rugăciunea, în creşterea ei, nu are margine, pentru că ea se uneşte cu Dumnezeu. Şi precum Dumnezeu, fiind nemărginit în sfinţenie prin înălţimea însuşirilor Sale, nu are sfârşit în bunătate şi în sfinţenie, aşa şi rugăciunea, în creşterea ei duhovnicească, se înalţă şi margine nu are!

Şi nu numai rugăciunea este nemărginită, *ci şi toate virtuţile care se nasc din Dumnezeu sunt nemărginite*; tocmai de aceea, că se nasc din Dumnezeul nemărginit. Ori credinţa, ori nădejdea, ori dragostea, ori mila, toate sunt nemărginite, pentru că ele se nasc dintr-un Dumnezeu care nu are margine în bunătate.

Aşadar, când ne rugăm cu gura, să ştiţi că facem bine, căci cu aceasta începe a se învăţa omul a se ruga. Cu gura începem să învăţăm întâi rugăciunile începătoare: „Împărate ceresc“, „Sfinte Dumnezeule“, „Preasfânta Treime“, „Tatăl nostru“, „Crezul“, „Psalmul 50“...;şi-i bine să le învăţăm pe de rost din cărţi de rugăciune, din Ceaslov şi Psaltire.

Noi citim rugăciuni cu gura – şi aşa se învaţă rugăciunile – ca şi cum ai fi în clasa întâi. O ia de la această rugăciune cu gura şi se ridică omul în

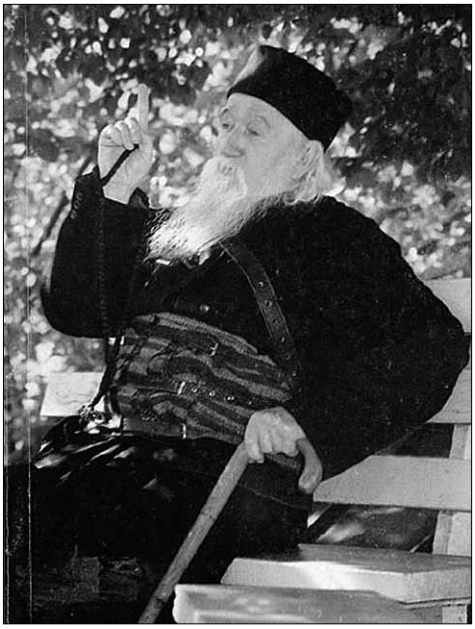

rugăciune, până când nu mai este rugăciune, până intră în vedere dumnezeiască. Acum, vorbind de rugăciune, vom vorbi despre treptele rugăciunii, aşa cum ne învaţă Sfinţii Părinţi.

Treapta a doua

Când ne rugăm cu limba, cu gura şi cu buzele, suntem în treapta cea mai de jos a rugăciunii. Trebuie să trecem cu rugăciunea noastră de la limbă şi de la gură, la minte, pentru că sufletul nostru are două părţi domnitoare, cum arată Sfântul Ioan Damaschin în *Dogmatica*: mintea şi inima.

Mintea izvorăşte permanent gânduri. Creierul este unealta raţiunii, iar inima este unealta sentimentelor, a simţirilor celor duhovniceşti. Că unde simţi întâi bucuria, scârba, frica? Nu în inimă? Vezi că simţirea sufletului se află în inimă?

Deci, vreau să vă spun un lucru. Când ne rugăm cu gura, ne aflăm la începutul rugăciunii. Iar, dacă eu zic o rugăciune cu gura: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul“, sau „Tatăl nostru“, sau „Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...!“ sau oricare şi, dacă o înţeleg şi cu mintea, ea atunci nu se mai cheamă rugăciunea gurii, ci trece în altă treaptă, şi anume la rugăciunea minţii.

Iar, dacă această rugăciune, pe care o zic cu gura şi o înţeleg cu mintea, o duc până la simţirea inimii – ea a devenit atunci rugăciunea inimii, altă treaptă mai înaltă. Deci, auzi ce spune Sfântul Apostol Pavel: *Vreau mai bine să zici cinci cuvinte cu mintea în biserică, decât zece mii de cuvinte cu limba.* Ați auzit cu cât este mai înaltă rugăciunea minții decât a limbii? Că preferă apostolul mai degrabă să zică cinci cuvinte cu mintea în biserică, decât zece mii de cuvinte cu limba; fiindcă, a te ruga cu mintea, este rugăciune mult mai înaltă decât a limbii.

Dar rugăciunea minții este desăvârşită? Nu! Rugăciunea minții de-abia o numesc dumnezeieştii Părinți jumătate de rugăciune, sau pasăre cu o aripă, sau rugăciune cu-n picior, că nici rugăciunea minții nu-i desăvârşită. Trebuie să ducem această rugăciune de la înțelegerea minții la simțirea inimii.

Treapta a treia

Când noi zicem o rugăciune cu limba şi o înțelegem cu mintea şi o simțim cu inima, ea devine sferică, rotundă, în mişcarea sufletului nostru. Această rugăciune este mult mai desăvârşită şi *se numeşte rugăciunea inimii.*

Dar o să mă întrebați: Rugăciunea inimii este cea mai înaltă? Nu! Sunt rugăciuni şi mai înalte decât a inimii. Dar *la rugăciunea inimii*, zice Sfântul Isaac Sirianul, *de abia ajunge unul din zece mii. Iar la rugăciunea care-i mai sus decât a inimii, de abia ajunge unul din neam în neam;* aşa de înaltă este rugăciunea care trece peste cea a inimii. Şi care sunt treptele mai sus de rugăciunea inimii?

A patra treaptă

Prima este rugăciunea numită *De sine mişcătoare.* De ce se cheamă aşa? Când s-a întărit rugăciunea în inimă, adică „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!“, de la o vreme inima se roagă fără să zică limba cuvinte. Este ceea ce spune la „Cântarea Cântărilor“, în Biblie: *Eu dorm şi inima mea veghează.* Ştii cum este atunci rugăciunea noastră? Aşa cum ai întoarce un ceas şi apoi el merge singur.

În această treaptă ajungi la ceea ce spune marele Apostol Pavel: *Neîncetat vă rugați* (I Tes. 5,17). Ni s-ar părea că Apostolul Pavel zice aici ceva mai presus de puterea noastră. „Cum să mă rog neîncetat? Dar eu mănânc. Mă pot ruga când mănânc? Dar eu vorbesc cu oamenii. Mă pot ruga?“ Te poți, dacă vrei!

Omul care a ajuns la rugăciunea de sine mişcătoare, oriunde ar fi, inima lui se roagă permanent. Dacă-i în avion, dacă-i în tren, dacă-i în fabrică, dacă-i la gară, dacă-i pe drum, dacă doarme, inima lui se roagă neîncetat. Această rugăciune, când ajunge să fie „de sine mişcătoare“, *toată viața omului este o rugăciune.* Orice lucrează pe pământ, el tot timpul se roagă.

Apostolii nimic n-au învățat mai presus de puterea noastră. Când a zis Apostolul Pavel: *Neîncetat vă rugați,* cel ce ajunge la „rugăciunea de sine mişcătoare“, împlineşte cuvântul lui. El dacă mănâncă, inima lui se roagă, când vorbeşte cu oamenii, are în taină altă gură: gura cea de foc a Duhului Sfânt din inima lui. Cu aceea vorbeşte cu Dumnezeu. Este „gura Duhului“, cum o numeşte Vasile cel Mare. Un asemenea om, care a câştigat „rugăciunea de sine mişcătoare“, orice-ar face el,

inima lui se roagă. *Aceasta este a patra treaptă a rugăciunii.*

A cincea treaptă

Este şi o altă treaptă mai înaltă decât aceasta: *rugăciunea cea văzătoare.* Care este aceasta? Ai văzut pe Sfântul Antonie cel Mare? De-acolo, din muntele lui, din Tebaida, unde era el în Egipt, se ducea cu mintea la Sfântul Amonie, alt sihastru mare. Acela ieşise din viaţă şi sufletul lui era dus de îngeri la cer. Şi el a început a se închina. Şi l-au întrebat călugării: „Părinte, de ce te închini?“ Şi el a răspuns: „Fratele nostru Amonie, marele stâlp al cerului şi al pământului, se duce la cer şi m-am închinat sufletului lui“.

Şi era mare distanţa de la Sfântul Antonie până la muntele lui Amonie, însă Antonie vedea sufletul lui Amonie cum este ridicat de îngeri la ceruri când a ieşit din trup. Asta înseamnă oameni înainte-văzători sau cu minte înainte-văzătoare de Dumnezeu!

Când ajunge omul să fie înainte-văzător de Dumnezeu, el are această rugăciune numită „văzătoare“. Deci, se suie cu mintea aşa de tare, că el vede aici unde suntem noi, câţi demoni sunt – că sunt mulţi – şi câţi îngeri sunt. Pe toţi îi vede. Şi vede pe cel ce şi-a curăţit inima, vede şi gândurile; gândurile ce le gândeşte fiecare. Atât de curată devine mintea lui, că îţi spune ce gândeşti tu, ce gândeşte celălalt. La fiecare le ştie gândurile. Ai văzut la Mântuitorul: *Ştiind gândurile cărturarilor şi ale fariseilor, a zis: Ce gândiţi rele în inimile voastre? Ce este mai uşor a zice? Ridică-te şi ia-ţi patul tău şi umblă? Sau a zice: iartă-ţi-se păcatele?* Se uita şi vedea gândurile lor.

Deci, la măsura aceasta ajunge omul care are rugăciunea de sine văzătoare. Ştie gândurile la toţi care sunt de faţă. Vede duhurile rele, vede îngerii şi pe toţi care se îngrijesc de mântuirea noastră aici.

A şasea treaptă

Dar este şi altă treaptă de rugăciune mai înaltă, a şasea: *Rugăciunea în extaz sau în uimire.* Prin aceasta, în vremea rugăciunii, omul se răpeşte cu mintea la cer, faţa lui se face ca focul şi mâinile şi degetele lui ca făcliile de foc şi nu mai este pe pământ cu mintea, ci numai în cer.

A şaptea treaptă

Ultima rugăciune, mai înaltă decât cea în extaz, este: *Rugăciunea cea duhovnicească.* Aceasta este a şaptea. Rugăciunea duhovnicească nici nu se mai cheamă rugăciune. Ea, după toţi dumnezeieştii Părinţi, *se cheamă vedere duhovnicească şi Împărăţie a cerului.* La fel zice şi dumnezeiescul Părinte Isaac Sirul.

Deci, rugăciunea duhovnicească este mai presus de hotarele rugăciunii. Ea este o fire cu Dumnezeu. Asta este ceea ce a văzut marele Apostol Pavel: *Ştiu pe un om oarecare, care, acum paisprezece ani, s-a răpit până la al treilea cer şi a auzit acolo cuvinte, care nu este cu putinţă omului a le grăi. În trup sau afară din trup, nu ştiu. Dumnezeu ştie!*

El nu ştia cum a fost. Că în rugăciunea aceasta duhovnicească mintea omului nu mai lucrează după a sa putere. Ci este luată de puterea Duhului Sfânt şi-i dusă în slăvile cereşti şi nu mai poate cugeta ce vrea ea. Mintea omului este dusă la descoperiri mari în iad, în cer, unde vrea să-l ducă Duhul sfânt. Şi omul acesta este în mari descoperiri şi când vine iar în aşezarea lui, nu ştie dacă a fost în trup sau în afară de trup, ca Apostolul Pavel.

Aceasta este cea mai înaltă rugăciune, de care spune dumnezeiescul Părinte Isaac Sirul că „de abia se învredniceşte unul din neam în neam, de o descoperire ca aceasta“. Într-o generaţie abia dacă se găseşte unul.

Nu stă în puterea omului să urce treptele acestea

Pentru ce v-am spus despre aceste trepte ale rugăciunii? Ea are de toate trei trepte generale: *Rugăciunea gurii, a minţii şi a inimii.* Iar celelalte trepte intermediare sunt legate între ele, ca nişte cuie la scară când te sui. Un rugător desăvârşit trece prin toate aceste trepte de rugăciune cu darul lui Dumnezeu. Dar a se sui omul pe aceste trepte, nu este în puterea lui. A omului este

numai voința. Să voiască, să se roage lui Dumnezeu cum poate, iar a se învrednici de rugăciuni ca acestea înalte, este numai o lucrare dumnezeiască, care depinde de darul lui Dumnezeu.

Deci, în aceste rugăciuni trebuie să se unească mintea cu inima. Este o rugăciune a minții în inimă şi este o rugăciune a inimii curată. *Dar să ştiți că mintea, pogorându-se în inimă, trece două vămi sau obstacole, ca să se unească cu inima.* Care sunt aceste vămi? Întâi este vama închipuirii, *a imaginației* şi a doua este vama rațiunii de la poarta inimii.

Pogorându-se mintea spre inimă, ea întâlneşte prima vamă, imaginația. Ai văzut că stai uneori la rugăciune şi apare în mintea ta te miri ce. O închipuire, ori cel ce te-a supărat, ori cel ce te-a smintit cu o patimă. Şi atunci, la vama imaginației sau a închipuirii, se opreşte mintea noastră în vremea rugăciunii, mergând spre inimă.

Asta este prima stație. Sfântul Nil Ascetul zice în Filocalie: *Fericită este mintea aceea care a ajuns să se roage lui Hristos, fără imaginație, fără formă!* Mintea Mântuitorului n-a avut imaginație, spun toți sfinții teologi. Pentru că El era Noul Adam şi a venit să restaureze pe vechiul Adam, exact cum a fost în rai.

Că şi *Adam, când a fost creat de Dumnezeu în rai, nu avea imaginație,* n-avea închipuire. Satana a căzut din închipuire, că voia să se facă asemenea cu Dumnezeu, cum zice la Isaia: „Tu ai spus în gândul tău: *Mă voi sui deasupra norilor, peste munții cei de miazănoapte care sunt în ceruri, deasupra stelelor cerului voi pune scaunul meu şi voi fi asemenea cu Cel Preaînalt.*“ Şi numai cât şi-a închipuit, l-a dat Dumnezeu pe Lucifer jos din cer, pentru că şi-a închipuit să fie asemenea cu El, necunoscând că este zidire. Că Dumnezeu l-a făcut numai cu gândirea şi poate să-l surpe într-o clipeală.

Aşa şi Adam, când a căzut, prin gândire a căzut. Ce i-a zis satana? *Nu vei muri, ci vei fi ca un Dumnezeu, cunoscând binele şi răul.* Şi cum şi-a închipuit că va fi ca un Dumnezeu, a căzut prin imaginație din darurile date şi apoi a fost izgonit din rai. De aceea dumnezeieştii părinți numesc imaginația pod al demonilor. Nici un păcat nu trece de la minte la simțire (la inimă) dacă nu şi-l închipuie întâi omul cu mintea.

Deci, în vremea rugăciunii n-ai voie să-ți închipui nimic. Nici imaginații sfinte, nici pe Hristos pe Sfânta Cruce, nici pe scaunul Judecății. Nimic. Că toate imaginațiile sunt afară de inimă şi dacă rămâi să te închini la acestea, nu te închini lui Hristos.

Mintea trebuie să se pogoare în inima, că inima este cămara minții. Aceasta-i cămara de care spune Hristos: *Tu, când te rogi, intră în cămara ta şi încuie uşa ta şi roagă-te Tatălui tău întru ascuns şi Tatăl tău, Care vede cele întru ascuns, îți va răsplăti ție la arătare.* Voi credeți căci cămara este cea din lemn, casa? Dacă o luați aşa, o luați după literă.

Or, aici dumnezeieştii Părinți înțeleg cu totul altfel: *Trei uşi ai de încuiat când te rogi: uşa cea de lemn, pentru oameni; uşa buzelor, pentru cuvinte ca să nu grăieşti cu nimeni decât cu Dumnezeu; şi uşa inimii, pentru duhuri, ca să te pogori cu mintea în cămara inimii.* Că inima este cămara minții.

Auzi ce zice dumnezeiescul Părinte Isaac Sirianul: *Omule, pogoară-te cu mintea în cămara inimii tale şi atunci ai ajuns în cer.* Că şi aceea este cămara cerului, a Împărăției cerului. Dar cine nea spus nouă că Împărăția cerului este în inima noastră? Hristos. N-a spus El: *Împărăția cerului în-*

lăuntrul vostru este? Deci, iată că noi avem Împărăția cerului în inima noastră. Şi când ajungem cu mintea în inimă, am ajuns la Împărăția cerurilor.

Deci, pogorându-se mintea spre inimă în vremea rugăciunii, întâlneşte aceste două vămi: întâi vama imaginației şi pe urmă vama rațiunii, la poarta inimii. Un om înțelept într-o clipeală de vreme le trece.

Legea cea mai scurtă a rugăciunii este să nu-ți închipui nimic când te rogi. Că imaginațiile sunt de trei feluri: rele, bune şi sfinte. Să nu primeşti nici un fel de imaginație. Că dacă te opreşti la imaginație, nu poți intra cu mintea în inimă în vremea rugăciunii. Iar aici la vama rațiunii, care-i la poarta inimii, întâmpină alte duhuri rele. Să vă dau aici o pildă ca să înțelegeți.

Vama rațiunii

La vama rațiunii o întâmpină pe mintea noastră *teologii întunericului* şi *filosofii iadului* şi-i dau minții rațiuni duhovniceşti. Mintea noastră, după mărturia Sfântului Vasile, are însuşirea să izvorască veşnic gânduri, bune sau rele. Şi nu-i de vină ce izvorăşte. Că ce turnăm într-însa, moara macină. Noi suntem cei ce hotărâm dacă dăm drumul la gânduri.

Stai uneori la rugăciune, în genunchi sau în picioare sau stai pe-un scaun sau pe-o laiță, că te poți ruga şi culcat când eşti bolnav sau bătrân, cum zice Sfântul Grigore Sinaitul „Cel bătrân şi bolnav, poate sta culcat cu capul pe-o pernă, dacă nu poate sta în picioare, numai să se roage". Dumnezeu nu cere omului poziția trupului, ci a minții şi a inimii. În clipa rugăciunii, numai ce vezi că apar nu cuvinte rele, ci din Scriptură, cum a ispitit pe Mântuitorul în muntele Carantaniei. Nu l-a ispitit din Scriptură? *Aruncă-Te jos, că scris este: Îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să loveşti de piatra piciorul Tău.*

Ai văzut că rolul lor este să te ispitească din Scriptură? Aşa face şi cu mintea noastră, când vrea să se coboare în inimă la rugăciune. Şi la vama rațiunii, care-i la poarta inimii, de exemplu îți vin în minte aceste cuvinte: *Ridicat-ai de la mare caii Tăi, tulburând ape multe. Sau: Lipsit-au de la mâncare oile, când nu vor fi boii lângă iesle.*

Ce este asta, că-i din Scriptură, nu? Cine sunt boii? Care sunt oile? Ce înțeles au astea? Şi îndată te duce cu mintea la tâlcuirea Sfântului Maxim: Boii raționali - că-s mai mari boii decât oile - sunt Apostolii, episcopii şi preoții, Biserica povățuitoare, ierarhia. Ce sunt oile? Biserica ascultătoare, poporul de jos. De câte ori nu a numit Hristos poporul de jos oi? Oi cuvântătoare!

Ce este ieslea din care se hrănesc şi boii şi oile? Biserica lui Hristos. Că şi Biserica povățuitoare şi cea ascultătoare se hrănesc cu Preacuratele Taine, cu învățăturile Sfinților Părinți, a Sfintelor Scripturi celor vechi şi noi şi cu toate dogmele, cu toate tâlcuirile Evangheliei. De unde toate astea? Din această iesle care este Biserica.

Dar ce zice Duhul Sfânt aici? *Lipsit-au de la mâncare oile, când nu vor fi boii lângă iesle.* Adică o să lipsească poporul lui Hristos din Biserică, când n-or să fie păstorii lângă Biserică. Că boii, în chip rațional, sunt păstorii Bisericii. Şi iată ce rațiuni adevărate şi înalte, ne vin în vremea rugăciunii! Dar vrăjmaşul nu se supără de asta, când vede că tu raționezi. El se bucură. Bine că teologhiseşti, când te rogi!

Fraților, n-au ce căuta astea în vremea rugăciunii! Sfântul Ioan Gura de Aur spune: „Tu, când te rogi, nu teologhisi, că eşti batjocorit de demoni!" Când te rogi trebuie să ai mintea înfrântă şi smerită, durerea inimii pentru păcate şi smerenie. Taina asta este a lui Dumnezeu, Izvorul minților raționale din cer şi de pe pământ.

Deci, nu este voie, în vremea rugăciunii, nici să teologhiseşti. Pentru că a sta de vorbă cu nişte rațiuni duhovniceşti în vremea rugăciunii, chiar de-ar fi din Sfânta Scriptură, nu ne rugăm, ci teologhisim. Adică înseamnă să cugetăm ceva la cuvintele Scripturii. Fiindcă această vamă a rațiunii este la poarta inimii, n-ai voie să vorbeşti în vremea rugăciunii nici un cuvânt din Scriptură. Ci, te coboară în inimă cu rugăciunea de-un singur gând. Adică gândind numai la numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Deci cu această rațiune ne coborâm în inimă, zicând aşa: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul (sau păcătoasa)". Cu altă rațiune n-ai ce căuta. După

cum v-am spus mai sus, la vama imaginației, că nici o imaginație cât de sfântă ar fi, nu este în inimă ci afară de inimă şi trage mintea noastră din inimă afară. Aşa şi raţiunile acestea.

La rugăciune, roagă-te, nu teologhisi!

Că diavolul, numit *teologul întunericului* şi *filosoful iadului*, are scop să-i dea minții noastre de teologhisit. Şi el îți aduce la rugăciune toată Scriptura, dacă vrei – că el este teolog vechi – şi o ştie pe de rost. Numai să nu te rogi! El ştie că rugăciunea îl arde.

De aceea îți aduce texte şi de la Apostol şi din Evanghelie, din predicile pe care le-ai auzit în biserică, din cazanie. Tu stai la rugăciune iar diavolul îți aduce lucruri mari şi raţiuni duhovniceşti foarte înalte. Atunci, tu capeți o trufie duhovnicească: „De aceea îmi vin mie acum cuvintele astea aşa de înalte, că eu mă rog lui Dumnezeu!“ Şi el râde cu gura până la urechi! Tu nu te rogi atunci, teologhiseşti. Mântuitorul îți spune să te rogi: *Voi nu vorbiți multe ca fățarnicii, cărora li se pare că întru multe vorbe îi aude Dumnezeu!*

Hristos cere de la noi rugăciunea „monologhie“, adică de-un singur cuvânt, de-un singur gând. Ai văzut canaaneanca? Mergea după Hristos şi striga cu câteva cuvinte: *Iisuse, Fiul lui David, miluieşte-mă! şi Fiul lui David, miluieşte-mă!* Dar striga din inimă. Ea nu s-a rugat mult, s-a rugat cu un singur cuvânt, dar îl zicea din inimă, până a biruit bunătatea lui Dumnezeu să zică: *O! femeie, mare este credința ta!*

Aşa şi noi, în vremea rugăciunii, mai ales a rugăciunii inimii, când vrem să pogorâm mintea în inimă, aşa să ne rugăm, cu un singur gând. Că dacă părăseşti teologia asta în vremea rugăciunii, cu ajutorul lui Dumnezeu, îndată mintea intră în inimă.

Cămara minții este inima. Când auzi în Evanghelie Tu, când te rogi, intră în cămara ta, să ştii că-i vorba de intrarea minții în inimă. Pentru că acolo este Hristos de la Botez; acolo stă mireasa cu mirele şi se uneşte, adică sufletul nostru se uneşte cu Hristos în inimă.

Deci, îndată ce mintea a intrat în inimă, ai un semn firesc. Începe ca un cui de foc şi se încălzeşte inima de la centru. Apoi se încălzeşte toată, pe urmă pieptul, coloana vertebrală, tot corpul şi în-

cep a curge sudori cu mare putere, iar ochii încep a vărsa lacrimi calde de pocăință cu mare foc. Asta-i rugăciune de foc.

Ce s-a întâmplat acolo? S-a întâlnit Mirele cu mireasa. Hristos cu sufletul nostru. Această unire duhovnicească îl face pe om un duh cu Dumnezeu. Este ceea ce spune Apostolul: *Cela ce se lipeşte de desfrânată, un trup este cu ea... şi cel ce se lipeşte de Domnul, un duh este cu El.* Această unire şi lipire de Dumnezeu în inimă, prin Iisus Hristos, aduce mare dulceață duhovnicească şi mare căldură.

Dar nu-i temelia lucrării, nici dulceața, nici căldura cea din inimă. Temelia lucrării este zdrobirea inimii, căința, durerea inimii pentru păcate şi lacrimile de pocăință care se varsă atunci. În starea aceasta sufletul nostru are atâta fericire, atâta uşurare, atâta căldură şi dulceață duhovnicească, încât, după ce se trezeşte din starea aceasta de unire cu Iisus Hristos în inimă, el nu poate spune trei cuvinte.

Ce minute fericite, ce dulceață, ce bucurie a avut în inima sa! Şi dacă în starea aceasta ar sta un lucrător al rugăciunii un ceas sau două - cu mintea pogorâtă în inimă, adică să se unească mintea cu inima - când s-ar trezi, o săptămână sau doua în inima lui nu mai poate intra nici un gând din lumea aceasta! Cerul inimii lui atât se curăță, încât rămâne văzduhul inimii plin de lucrarea Duhului Sfânt. O inimă fericită care s-a adăpat cu lacrimi de pocăință şi cu mare dragoste din unirea cu Iisus Hristos. Dragoste duhovnicească care nu se poate descrie cu limba!

Deci, aceasta-i rugăciunea inimii, de care v-am spus mai sus, la care de abia se învredniceşte unul la zece mii! Aşa-i de înaltă. Iar de rugăciunea cea duhovnicească, de care v-am amintit în primul cuvânt, de abia unul din neam în neam.

Neştiința este orbirea sufletului

O să mă întrebați: „Dar noi, părinte, ce facem, majoritatea lumii, care nu ştim această tehnică şi această filosofie de rugăciune înaltă? Noi ne pierdem?“ Nu! Dar fiindcă a venit cuvântul despre rugăciune, v-am arătat care este rugăciunea cea adevărată. Nu înseamnă că, dacă eu nu mă

rog, nici să nu spun la altul. Nici eu nu m-am rugat aşa, de când sunt! Dar nu înseamnă să nu ştim. Că neştiința este orbirea sufletului.

Dar ştii ce face dracul mândriei şi al nesimțirii? Dacă noi avem o lacrimă la rugăciune, ştii ce zice? „Amu te-ai rugat straşnic!“ Ehei! Şi cât îi de acolo până la rugăciunea cea curată! Cât îi de departe cerul de pământ! V-am spus că rugăciunea în creşterea ei n-are limită. Pentru că se uneşte cu Dumnezeu. N-are margine.

Aceea înseamnă rugăciune, cum zicea unul din Pateric: „Am poruncit minții mele să se ridice trei zile în ceruri! Să nu se pogoare de acolo trei zile“. Aceia-i rugăciune! Sau cum s-a rugat un bătrân din pustia scetică. Acesta, venind un frate la dânsul, l-a întrebat:

- Fiule, ce este pe la Alexandria? Ce face lumea?

- Părinte, îi mare secetă; a răspuns fratele.

- Da' de ce nu vă rugați? a zis bătrânul.

- Ba ne rugăm, părinte! Au scos şi sfintele moaşte şi icoanele, au venit preoți, au făcut Sfântul Maslu cu arhiereii pe câmp, cu procesiune mare. Se roagă şi tot nu plouă! Dar bătrânul a zis:

- Arătat este că nu vă rugați! Bătrânul ştia adevărata rugăciune.

- Ba ne rugăm, părinte! stăruia fratele.

- Fiule, dacă-i aşa, hai să ne rugăm oleacă! –

ca să-i arate care-i adevărata rugăciune. A ridicat bătrânul mâinile în sus şi s-au făcut degetele lui ca zece făclii de foc şi faţa lui ca soarele. Şi nu le-a lăsat în jos timp de un ceas. Şi în timpul ăsta, cum era senin şi secetă, au venit nori, s-au îngroşat norii, au început tunete şi fulgere şi a plouat aşa de tare, în jurul lor şi-n tot Egiptul, încât a strigat fratele: - Părinte, părinte, coboară mâinile în jos că mă îneacă apa! Şi atunci părintele, când a coborât mâinile, i s-a făcut faţa lui iarăşi ca mai înainte.

Ai auzit care-i adevărata rugăciune? Aşa, să ne rugăm şi noi! S-au rugat mii şi mii; şi preoţi şi arhierei şi popor şi n-o plouat. Şi s-a rugat unul, dar s-a rugat cum trebuie. Într-un ceas a coborât şi ploaia, şi norii, şi toate. Cu această rugăciune, Ilie a descuiat cerul, care era încuiat de trei ani şi şase luni. Asta-i rugăciune în extaz sau în uimire.

Şi aşa, când ne rugăm, să ştim că suntem departe de rugăciune, atâta vreme cât mintea noastră este la cele de jos şi-i necurată. Dar nu trebuie să deznădăjduim, pentru că Dumnezeu ştie neputinţa noastră. Şi de multe ori unul se roagă, săracul, amărât de vreun necaz şi nu are nici când zice în ceasul acela rugăciune din Ceaslov sau din Psaltire. Zice şi el ceva: „Doamne, miluieşte-mă! Doamne, iartă-mă!“ Dar zice din toată inima.

Când mintea lui pătrunde în inimă, nici nu se mai poate ruga cu rugăciune lungă. Numai atâta zice: „Miluieşte-mă, Doamne!“, sau „Mila mea!“, sau „Îndurarea mea!“, sau „Dumnezeul meu!“ Deci, când s-a coborât mintea în inimă sau a intrat în cămara inimii, atâta zice: „Iisuse al meu! Iisuse al meu!“. Pentru că inima atunci se închide şi se deschide repede. Inima înghite pe Iisus şi Iisus, inima!

Atunci nu mai este timp de vorbă, că el stă în faţa Mântuitorului şi se teme să zică cuvinte lungi, pentru că pierde atenţia. Că atenţia este puterea rugăciunii din faţa Mântuitorului. Şi atunci zice numai câte un cuvânt: „Iisuse al meu!“. Dar în acel „Iisuse al meu!“, atâtea lacrimi se varsă şi atâta dragoste dumnezeiască, încât omul se face tot ca focul în vremea rugăciunii.

De aceea, când ne rugăm să zicem cum putem. Sfântul Macarie ştia că nu ştim să ne rugăm, dar ne dă un sfat: „Omule, eu ştiu că tu nu ştii să te rogi!“ – el ştia ce înseamnă rugăciunea, că era mare stâlp al Ortodoxiei – „dar îţi dau un sfat: Roagă-te cum poţi tu! Dar roagă-te adeseori!“ Că din deasa rugăciune omul începe a se învăţa rugăciunea adevărata.

Iar Sfântul Ioan Scărarul zice: „Dar ce? Vom părăsi rugaciunea cea de cantitate?“ că rugăciunea de cantitate este cea pe care o facem multă, dar fără să fim cu mintea în inimă şi fără să fim cu privirea minţii la Dumnezeu. „N-o părăsim!“. Că rugăciunea dintâi este pricina celei de a doua. Cantitatea naşte calitatea.

Este o vorbă ţărănească: „Exerciţiul face premianţi!“ Roagă-te mereu! Apostolul spune: *Rugaţi-vă neîncetat!* Noi, rugându-ne aşa, neputincioşi şi răspândiţi, cum putem noi, Dumnezeu, văzând sufletul nostru că vrea să se roage cât de cât, îi dă câteva minute de rugăciune curată.

Şi atunci el începe să se roage cu lacrimi, cu foc mare. Însă rugăciunea aceea, chiar dacă durează câteva minute, acele câteva minute de rugăciune cu mintea în inimă sunt mai puternice decât dacă ai sta o lună de zile în rugăciune, citind la Psaltire sau din Ceaslov. Aşa de mare putere are. Şi atunci, creştinul, gustând din dulceaţa rugăciunii celei curate, zice: „Ehei! asta-i rugăciune!“ Dar această gustare din rugăciunea curată, din rugăciunea harică, nu vine la cheremul nostru, când vrem noi. Vine când vrea Dumnezeu să miluiască sufletul nostru.

Roagă-te cum poţi, dar roagă-te des

Auzi ce spune Sfântul Isaac Sirianul? Semn al milei lui Dumnezeu sunt lacrimile la rugăciune. Când vedem că ne cercetează Dumnezeu cu lacrimi multe la rugăciune este semn că mila lui Dumnezeu s-a atins de ochii tăi şi vrea, prin aceste lacrimi de pocăinţă şi de dragoste mare, să te cureţe pe tine, să te lumineze, să te spele de păcate şi să-ţi arate ţie care-i adevărata rugăciune.

Deci, noi suntem datori să ne rugăm cum ştim noi, cum putem, începând cu rugăciunile începătoare: „Împărate ceresc“, „Sfinte Dumnezeule“, „Preasfântă Treime“, „Tatăl nostru“, „Crezul“ şi celelalte. Ne rugăm cum putem, dar să ne rugăm adeseori.

Că auzi ce spun Sfinții Părinți? Sfântul Teofan Zăvorâtul, este o mărturie preaîndreptățită să vă spună: Cela ce se roagă des, însăşi rugăciunea i se face lui cel mai mare dascăl al rugăciunii. Însăşi rugăciunea îl poate învăța să se suie de la treptele cele mai de jos ale rugăciunii, până la treptele cele mai înalte şi până la extaz şi până la rugăciunea duhovnicească". Deci rugăciunea îi învăța pe sfinți să se roage, pentru că ei totdeauna se rugau.

De aceea Apostolul spune: *Neîncetat vă rugați!* Adică, oricând. Eşti acasă, eşti pe drum, eşti în chilia ta, eşti la lucru, oriunde, tu înalță mintea către Dumnezeu. Şi zi cum poți, dar zi mereu! Orice rugăciune-i bună, dacă o zici cu frica lui Dumnezeu şi cu atenție.

Să nu căutăm noi trepte de rugăciune înaltă, că aceasta-i mândrie! Noi ne rugăm cum putem, iar Dumnezeu, văzând că sufletul se chinuieşte să se învețe a se ruga, când ştie darul Lui, îl învredniceşte de momente de rugăciune curată.

Şi atunci, acela caută însingurare, să fie numai cu Dumnezeu. Cum spune dumnezeiescul Ioan Scărarul: *Cela ce pe dulceața rugăciunii o a aflat, pururea voieşte să fie singur.* Şi Sfântul Isaac Sirianul zice: *Cela ce pe dulceața rugăciunii o a aflat, va fugi de gloate ca un asin sălbatic!* El vrea să rămână în dulceața aceea şi în vorbirea cu Dumnezeu oricând. Şi vorbăria şi treburile şi altele îl sustrag de la rugaciune, dar lui îi pare rău.

Este foarte greu să ajungă omul să se roage în aşa fel, ca să nu-l tragă înapoi zgomotul şi vederea multora şi auzirea despre atâtea lucruri. Rugăciunea desăvârşită puțini oameni o dobândesc.

Este o însingurare în sine, în inimă, şi o însingurare dinafară. Însingurarea dinafară: Eu mă duc în pădure şi stau într-un bordei, într-o colibă, undeva; într-o peştera, şi mă rog. Şi aceasta ajută mult rugăciunii. Dar dacă nu vei avea însingurarea în sine, nu-ți ajută. Poți să fii acolo şi să năluceşti cu mintea toate oraşele şi tot Bucureştiul şi toate târgurile. Degeaba ai fugit cu trupul în pustie, căci cu mintea n-ai fugit în pustie. Ori, călugăr ce înseamnă? Spune Sfântul Ioan Scărarul: Cel ce stă cu mintea sa afară de lume şi deapururea se roagă lui Dumnezeu. Acela este călugăr!

Dumnezeu nu cere să ieşim noi numai cu trupul din lume şi să fugim în pădure; ci cu mintea să ieşim din lume. Aş putea să stau în zgomotul lumii, cum făcea Sfântul Teodosie, începătorul vieţii de obşte, dar îl vedeau rugându-se ca un stâlp de foc în mijlocul lumii. El avea la trapeză câte trei mii de săraci pe zi şi el le slujea la masă. Şi-l vedeai în mijlocul lumii, că în cea mai mare pustie, că era desăvârşit. El nu mai auzea şi nu mai privea la cele din lumea asta, ci numai la cele de sus. Dar a celor desăvârşiţi este aceasta.

Iar noi, care avem nevoie să ne învăţăm rugăciunea, avem nevoie de o însingurare în noi mai întâi. Te închizi între patru pereţi ai casei tale şi te poţi însingura. Ai închis uşa şi intri în cămara inimii. De abia acolo te poţi ascunde să te rogi lui Dumnezeu în ascuns.

Sfântul Simeon Noul Teolog spune: Mintea nu se poate ascunde nicăieri între zidiri! Poţi să te duci tu şi-n pustie, poţi să te duci şi între stânci, poţi să te duci oriunde, nu o poţi ascunde între zidiri. Cel mai adânc loc unde poţi ascunde mintea de lume este cămara ei - inima! Numai în inimă o poţi ascunde, că acolo stă de vorbă cu Iisus, cu Mirele Cuvântul, pe care Îl ai de la Botez.

Acolo dacă o ascunzi, mintea trebuie să intre în inimă, mută, surdă şi oarbă. Să nu mai vorbească, să nu mai audă nimic şi să nu mai vadă nimic din lumea asta. Ci numai pe Iisus să-L vadă şi să se lipească şi cu El să se unească în Duhul Sfânt. Acolo în inimă, Mirele cu mireasa! Sufletele noastre sunt miresele lui Hristos cum spune Sfântul Apostol Pavel: *V-am logodit pe voi mireasa unui Mire fără de moarte şi tare mi-e frică de voi să nu se poticnească inimile voastre, precum a Evei de satana.* N-a spus mintea, ci inimile, că a ştiut că adevărata unire a sufletului nostru cu Hristos se face în inimă, nu în altă parte.

Iar dacă noi ne rugăm cum putem, să ne rugăm adesea, că harul este maică de obşte la fiecare. Ai văzut o mamă bună cu copilul cel mic al ei? Dacă vede că nu ştie să meargă pe picioruşe, îl lasă să oleacă să meargă şi el îndată cade jos şi începe a plânge că el îi cu picioarele plăpânde şi nu poate merge. Şi îndată mama îl ridică: „Stai, hai să te învăţ". Şi-l ia de mână, îl mai duce oleacă, iar îl lasă. Ca să se înveţe a merge. Aşa face harul cu noi

Mormântul părintelui Cleopa

în vremea rugăciunii, când nu ştim să ne rugăm.

Când vine harul la tine, simţi o rugăciune curată; simţi o rugăciune a minţii, a inimii. Şi pe urmă, când te lasă Duhul Sfânt, din cauza mândriei şi a leneviei, iar cazi jos, iar mintea se duce la lume, la tulburare. Apoi iar te ridică, până ce te înveţi să mergi pe acest drum şi să te ţii pe picioarele tale. Şi aşa, văzând Dumnezeu că sufletul tău vrea să se roage, îl introduce încet-încet pe treptele rugăciunii. Şi când a învăţat el să se roage, nu-i mai trebuie să-l ducă nimeni de mână. El ştie că adevărata rugăciune o găseşte în inima sa, unindu-se cu Iisus Hristos.

Deci se cade să ne rugăm cum putem. Uneori cu gura, alteori cu mintea, alteori cu inima, alteori mai presus de rugăciunea inimii. Cine se va învrednici de celelalte trepte ale rugăciunii, cum v-am spus - de sine mişcătoare, văzătoare, rugăciunea în extaz, în uimire, până la rugăciunea cea duhovnicească - are mare dar de la Dumnezeu; dar nu ştiu dacă din neamul nostru de azi ajunge cineva. Numai Dumnezeu ştie pe unul ca acela. Poate se găseşte undeva în vreo peşteră ascunsă, prin munţi pe undeva sau cine ştie, că numai Domnul ştie. Acela-i stâlp de foc! Acela, când se roagă, se face ca bătrânul din Pateric, stâlp de foc!

Politica externă după ureche sau

Scene din Estul Sălbatic

Paul Nistor

E clar, există un defazaj major al decenței politice între Est şi Vest. Estul se face că pricepe, copie forma dar deturnează fondul. Mimează înțelegerea regulilor civilizate ale relațiilor internaționale dar, uneori chiar imediat după ce sunt semnate tratate, înțelegeri şi acorduri, se gândeşte cum să folosească un text fără echivoc pentru meschinării mărunte.

Departe de noi practicarea unei admirații nelimitate față de Occident. Îi cunoaştem atât virtuțile, cât şi slăbiciunile şi păstrăm un respect reținut față de „ceilalți". Dar sunt detalii care pentru ei sunt „sacre" şi cuvântul dat e o onoare internațională şi o responsabilitate față de proprii cetățeni.

În Est, totul se relativizează. Promisiunile se pierd în timp, detaliile se pot schimba, regulile sunt interpretabile. Când e semnat un document internațional, putem fi siguri că în spatele acestuia mai există şi câteva strategii de deturnare a conținutului. Afli că ai luptat pentru ceva şi, de fapt, primeşti o surpriză care nu mai seamănă deloc cu ideea inițială.

România e un Est occidentalizat şi, de aceea, se află pe undeva pe la mijlocul acestei scale a mimetismului. Ea nici nu driblează totalmente tratatele, dar nici nu le respectă cu sfințenie. E doar un actor internațional în marş, care ne face să sperăm că vreodată va fi şi pe calea cea bună. Bucureştiul poate semna pentru baze americane la țărmul mării. Inițial ni se spune cum ele vor fi utilizate pentru apărarea şi extinderea democrației în lume, dar peste o vreme aflăm că sunt gazde pentru închisorile zburătoare ale CIA. Bucureştiul se zbate, apoi, pentru bogățiile platoului continental din Marea Neagră şi triumful de la Haga entuziasmează o națiune întreagă. Abia mai târziu suntem informați, realist şi cinic, cu ce ne-am ales: cu un document internațional care recunoaşte încă o dată proprietatea ucraineană asupra insulei Şerpilor şi cu un contract umilitor, de care profită doar Sterling Resources.

Mai la Est de noi, Ucraina ridică la rangul de mare artă tehnica minciunii internaționale. Şi foloseşte un limbaj dublu față de România, un limbaj de neacceptat pe scena europeană. În 1997, Kievul şi Bucureştiul cădeau de acord cu acel celebru tratat, promițând linişte, detensionarea relațiilor şi colaborare amicală în nordul Mării Negre. De fapt, Ucraina dorea să i se recunoască rapid frontierele foste sovietice şi, pentru aceasta, promitea unele mici sacrificii (care au rămas doar pur teoretice). Guvernanții români au sperat în politica „teritorii contra protecție a minorității",

socotind (bine sau rău...) că e mai realist să consolidezi identitatea românească din Bucovina de Nord şi Sudul Basarabiei decât să vânezi iluzii despre graniţe pierdute. După ani, ne-am trezit însă cu o politică dură şi agresivă a Kievului la adresa românilor, cetăţeni ucraineni. Acele promisiuni frumoase din tratat, fireşte, erau interpretabile, şi nu puteau avea acoperire în practică.

Acum, Kievul reia povestea, semn că nu a învăţat nimic în 12 ani. Ucrainenii au fost de acord cu procesul de la Haga, angajându-se la respectarea verdictului final. Normal, şi-au rezervat dreptul la isterii interne în legătură cu acest subiect, atât în ultimii ani cât şi după anunţarea deciziei Curţii Internaţionale. Cum la ei politica externă e doar o prelungire exotică a nebuloasei politici interne, ministrul care a patronat „eşecul“ a devenit un paria iar România, în ochii lor, şi-a desăvârşit profilul de inamic perfid, care loveşte pe la spate mândrul stat ucrainean.

Şi, culmea tupeului, după ce ucrainenii construiesc o reţea de spionaj la noi, după ce ne expulzează gratuit diplomaţii, tot ei ne acuză că alimentăm tendinţele secesioniste din societatea lor. Astfel încât, deşi aproape două decenii s-a menţinut cu consecvenţă într-o politică grobiană de vecinătate, Kievul plusează cu aceeaşi bădărănie şi în prezent, la orice chestiune minoră care îi crează iluzia afectării orgoliului naţional.

Vitali Kulik, director al Centrului de studii privind societatea civilă, din Kiev, şi-a dat cu părerea public pe seama acestor aberaţii, ducând mai departe absurditatea gândirii ucrainene. Pentru a sublinia inocenţa ţării sale, el a scos în relief pretinsele intenţii răuvoitoare ale Bucureştiului, care şi-ar dori să denigreze pe ucraineni, cu ideea de spionaj, între ţările NATO. Apoi, a scos din jobenul său de iluzionist o explicaţie cu adevărat fantasmagorică: „toate acestea au legătură cu interesele economice din zona Dunării, România intenţionând să construiască mai multe porturi pe Canalul Dunăre-Marea Neagră, care urmează să fie adâncit, în pofida standardelor de mediu stabilite la nivel internaţional.“ Cine n-a văzut vreodată canalul Dunăre-Marea Neagră e liber să-şi imagineze că acolo se poate construi un port mare cât Rotterdamul...

Conform standardelor lumii civilizate, aceste detalii ne arată că statul ucrainean e încă în stadiul politic al primitivismului agresiv. Lui îi este străină ideea de negociere internaţională, de bună vecinătate şi înţelegere, de compromis pentru binele Europei. În plin secol XXI, Ucraina se mai crede o tânără republică, firavă dar cu apucături sovietice, care trebuie să-şi formuleze prin forţă o identitate naţională distinctă şi respectată, în estul european. Încă mai crede că prin naţionalism orgolios va dezvolta conştiinţa identitară a propriilor cetăţeni şi încă mai derulează o strategie falsă, de tip sovietic, în care permanentizarea unui pericol extern, artificial construit, poate conduce la unitatea internă. Kievul, aşadar, nu a învăţat lecţia Europei civilizate. El îşi acuză vecinii (Polonia, România, Rusia) permanent, naşte conflicte ipotetice şi doreşte să obţină docilitate a propriilor cetăţeni, nu derulând politici de bunăstare în interior, ci uzând de nelinişti internaţionale şi, precum în Evul Mediu întunecat, de mitul străinului perfid.

Pe acest bun vecin, Bucureştiul se angajează să-l sprijine pe drumul către NATO şi Europa unită. Acestui barbar din Est, guvernanţii noştri îi declară o infinită înţelegere. Se vorbeşte, în mod absurd, despre valori comune, despre detalii care ne leagă, despre bună vecinătate. Noi suntem îngăduitori cu ei dar primim doar semne brutale de lipsă de respect şi permanente provocări agresive. Dacă România şi Bulgaria, cu păcatele lor cronice, au intrat totuşi în structurile euro-atlantice, acest tip de greşeală nu trebuie continuată sinucigaş şi cu alte state din Est. Poate fi mai înţelept să nu încurajăm mitocănia şi furia în relaţiile internaţionale, şi să ţinem în afara lumii civilizate ţările care plutesc încă în primitivism politic sau care sunt în proximitatea etichetei de state eşuate.

Fireşte, ne-am dori un vecin credibil la Est, cu care să putem colabora paşnic şi cu care să comunicăm în aceeaşi termeni ai decenţei europene. Dar mai degrabă rămânând fermi înaintea tupeului actualilor guvernanţi ucraineni vom permite societăţii vecine să-şi remodeleze clasa politică. Avem nevoie de o Ucrainã democratică şi nu de una sovietică – un elefant puternic, dar furios şi

imprevizibil, căruia îi face plăcere să dea iama prin vecinii mai mici, mai paşnici şi mai echilibraţi.

Însă, e greşit să fie tolerate activităţi de spionaj pe teritoriul românesc, tocmai din partea cuiva căruia îi acordăm ajutorul pentru intrarea în NATO. Şi, stupoare, tot ucrainenii s-au simţit jigniţi, tot ei au fost nemulţumiţi şi ne-au întors, „echitabil", expulzarea de diplomaţi. În acest context, răcirea relaţiilor cu Ucraina nu e neapărat binevenită, dar e necesară. Într-un fel, trebuie să le arătăm şi lor cum vestita teorie a păcii democratice (dispariţia stărilor conflictuale între statele cu regimuri democratice) trebuie aplicată cu franchețe şi nu doar utilizată retoric, pentru obţinerea de favoruri nemeritate în plan internaţional. E destul că Bucureştiul s-a abţinut cât a putut de mult înaintea actului inamical şi agresiv al săpării canalului Bâstroe. Nu avem cum să ne prefacem la infinit că ne învecinăm la nord şi est cu un amic generos şi altruist. Tocmai pentru a da o lecţie europeană celor de la Kiev, guvernul român ar trebui să practice mai des mândria şi fermitatea corectă în relaţiile bilaterale.

Şi cum viitorul e întotdeauna imprevizibil, ne întrebăm ce surprize mai pregăteşte Ucraina României în delimitarea concretă a platoului continental, în alte chestiuni de frontieră, precum şi pe linia drepturilor minorităţilor. Şi spunem asta îngrijoraţi, deoarece, în ultimul timp, României i s-a construit, obsesiv, prin media ucraineană, o imagine nemeritat de perfidă. Dacă şi Bucureştiul e vecinul care coace permanent conspiraţii estice, atunci Kievul, în iluzia sa, se poate autointitula democraţie perfectă dar neînţeleasă de europeni.

Vedere de pe Centură

România ca o pradă

Viorel Patrichi

O are ce mai reprezintă statul pentru cei care fură de rup? Are rost să ne mai întrebăm? Toți am primit răspunsul de la un om de afaceri. „Statul este un pachet de legi care generează instituții care trebuie să fie puternice. În momentul în care instituțiile statului sunt puternice, atunci suspiciunea de fraudă, care planează asupra tuturor şi a toate, începe să se estompeze. O instituție puternică spulberă suspiciunea. Istoria ne arată că rezerva de cadre a partidelor nu este pregătită. Aşa că apelează în exterior. Lista de oameni ai lui Vântu în structurile publice are în jur de 150 de nume. Şi nu e vorba de Liviu Mihaiu. Ați uitat de Traian Ungureanu, Sever Voinescu, Cătălin Avramescu. Şi oameni pe care nu-i cunosc. Au lucrat în structuri private. Enunțat de anumiți domni, cuvântul «mogul» are conotații negative, fără nici o legătură cu realitatea. Este un cuvânt ca oricare altul, care vrea să definească un grup de ticăloşi. Eu mă consider un om de afaceri. Oamenii de afaceri pot încerca să-şi planteze oamenii în structuri-cheie ale statului. Nu am oameni în structurile statului. Pentru mine ar fi mai uşor să cumpăr unul din structură, decât să-l plasez acolo, dacă aş vrea să fac astfel de lucruri... Dacă statul este incapabil să-şi protejeze resursele, este treaba statului. Omul de afaceri încearcă. Este treaba statului să-l prindă şi să-l lege. Întăriți-vă statul!“, a recomandat Sorin Ovidiu Vântu. Aici ar trebui să intervină oamenii politici. Dacă am avea. Doar prin ei ne putem construi statul şi, indirect, țara. Altfel, eforturile oamenilor obişnuiți – fie ei şi oameni de afaceri, „moguli“, „oligarhi“ – ar fi inutile, iar statul se prăbuşeşte în anomie fiindcă structurile mafiote parazitează sistemul.

Actorul Dorel Vişan, un prisăcar pasionat, spunea recent că un stup bezmetic poate fi salvat extrem de greu. Spre deosebire de statul român actual, o familie de albine este un sistem perfect. Dacă ştiubeiul rămâne fără matcă (*bez matki* – în limba slavă), adică „bezmetic“, albinele lucrătoare îşi dezvoltă nişte false ovare şi încep să depună ele însele ouă. Numai că ouăle lor nu sunt fecundate şi nu iese nimic din ele, iar stupul moare. Eu îi consider pe oamenii de afaceri oneşti tot un fel de albine lucrătoare, mai eficiente decât majoritatea. Ce ne facem atunci când „mogulii“ au o atitudine antinațională? Dar atunci când politicianul ajuns la putere e dublat de un „oligarh“? Dinu Patriciu spune frecvent că statul este un prost administrator şi că trebuie privatizate resursele strategice. Nu întâmplător, Tăricelu a semnat contractul pentru a vinde pielea ursului de lângă Insula Şerpilor, înainte să aflăm sentința finală de la Haga.

Ieşirea pe pajişte!

Dar bine că a venit şi primăvara! Sub imperiul verbului „a ieşi“. Iese iarba, ies gândacii pe pajişte, iese ursul din bârlog, ies urzicile. Ştevia! România avea peste 11 milioane de asistați în anul 2008, iar acum producția de ştevie ar trebui să fie dublă. Un pensionar a ieşit şi el cu Biblioteca pentru Toți pe trotuarul de la Doamna Ghica din Bucureşti. Pentru tinerii de azi, care se culturalizează prin Humanitas, pot spune că „bpt“ era cea mai accesibilă colecție de carte. Cu doar zece lei, cumpărai un clasic din literatura universală sau din cea națională. Bătrânul şi-a înşirat cărțile pe trotuar şi aşteaptă. „Le dau ieftin. Le am de la copii. Unele le-au primit ca premii la şcoală. Băiatul s-a dus în Australia, fata trăieşte în Canada. Mie nu-mi trebuie, iar pensia nu-mi mai ajunge“, îmi explică omul. M-am răzgândit, nu mai cumpăr când aud.

Ies vacile domnului. Ies şi politicienii pentru o nouă campanie electorală. Pentru Parlamentul European, fiindcă trebuie să trimitem şi acolo pe cei mai reprezentativi fii ai naţiei. Pe Elena Băsescu şi pe Alina Mungiu-Pippidi. Nu, ori pe una, ori pe alta, că Alina Mungiu nu încape cu Elena tatei în tot Strasbourgu, că fata e tare-n tată. Dar şi cealaltă-n clanţă şi guşă. Nu e om al muncii, cu dosarbeton. Cel mai frumos iese tot Prostănacu pe pajiştea de la Cotroceni, unde culege ghiocei în calitate de preşedinte al României. La anu şi la mulţi ani, fireşte, îngână şi Adrian Năstase.

Dar pe pajişte poţi să faci multe alte lucruri. De exemplu, poţi să paşti. Până atunci însă, Prostănacu simte că aliatul Marinelu îl trage pe sfoară. „Guvernează pe furiş. Acum zece ani, eram pur şi simplu cu pantalonii în vine în faţa Fondului Monetar Internaţional“. Deocamdată, Prostănacu zice că Marinelu călăreşte Guvernul pe deşelate, pe-o bucă. „Dacă se va încerca încălecarea întregului Guvern, inclusiv a părţii PSD, vă spun că PSD este foarte nărăvaş...“, ameninţă Prostănacu. „L-am ajutat să supravieţuiască, altfel nu mai era preşedintele partidului... măcar atâta bun-simţ poate să aibă. Mircea Geoană o să rămână virgin dacă-şi va pune centura de castitate. O să facem tot ce se poate ca, fiind al doilea om în stat, să-i oferim o centură de castitate, să şi-o pună“, a spus Marinelu. Şi când a auzit că Prostănacu vrea pe pajişte la Cotroceni, Marinelu avea o jubilaţie de păianjen: „Ce intenţie nefericită are!“ Olandezu Zburător îi dăduse aripi la imaginaţie Prostănacului: „Nu vreau să-i dăm satisfacţie lui Traian Băsescu, să se excite el în Palatul Cotroceni că ne-a băgat la guvernare“. Olandezu Zburător e convins că Prostănacu îi va sfărâma capul cu dinţii actualului preşedinte. Aşa că Marinelu i-a recomandat „nărăvaşului“ să nu se mai plimbe la munte „împreună cu domnul Vanghele, care îi creează inspiraţie profundă, îl energizează şi-i pune centura de castitate“... Nu le-am dat o lună de miere şi au început postul de fiere. Prostănacu nu ştie cum să iasă din cleşte, dar se consolează uşor: „Să câştigăm noi alegerile prezidenţiale şi să te ţii cazacioc în PSD. Ce-o să ne mai distrăm!“ Dar noi? Nărăvaşul va face ca turcii la Plevna.

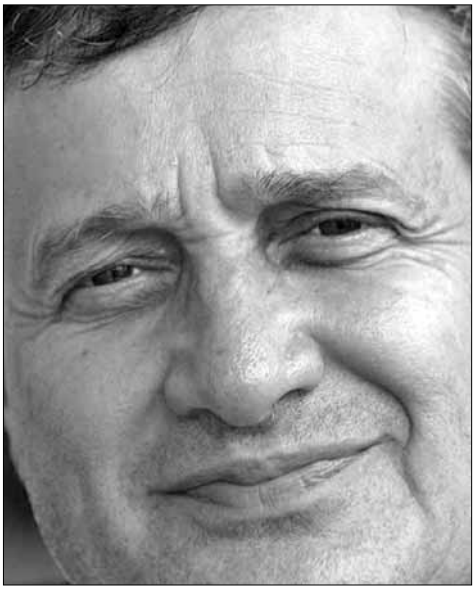

Poetu' Portofel şi danful de pârci

Când ţi-a dat Dinu Patriciu cu păcură pe urechi, în mod sigur ai toate speranţele să nu te mai mănânce rapănul de care suferă godacii şatrelor de prin Slobozia. Aşa se întâmplă şi cu Poetu' Portofel. După ce a spus pe steclă în emisiunea Feţele de la Cotidianu că „Boc e un bou, bă!“, acum îşi cere scuze în „Cotidianul“ de la... „bou“. După care adaugă o inepţie mai mare ca filologul uitat din el. „Printr-o ciudăţenie lingvistică, numele domnului Boc, pronunţat în limba turcă, ar echivala cu magiunul din hazna, pe când în germană, cu un «k» în coadă, domnul Boc n-ar conduce guverne, ci ar mârli capre pe valea Rinului, deoarece când zici Bock, zici ţap“. Trec peste obsesia trivială de a râde gratuit de numele oamenilor sau de fizionomia lor, atunci când tarele morale ale personajelor nu justifică «stilistic» o asemenea atitudine. Poetu' Portofel nu ştie însă aspecte elementare ale limbii române. Ţapul nu „mârleşte“ capre, ţapul pârceşte capre. Şi în mod sigur, berbecul mârleşte oi chiar şi prin ciulinii de la Slobozia. Regret că poetul Mircea Dinescu a fost omorât în ziua de 22 decembrie 1989, de când „se face şi el că lucrează“. Aşa se face că a invitato pe Elena Udrea la o paranghelie la Cetate, iar

blonda era tare mândră cu iedul în braţe. Uitate erau înjurăturile neaoşe, scuipate prin strungăreaţă.

Dacul Floricel spiona şi el

Plutonierul şef Floricel Achim era registrator-şef la Biroul de documente clasificate de la Divizia 1 Infanterie „Dacica“. S-a gândit să facă şi el un ban. Agenţii ucraineni au spionat în România pentru Rusia, anunţă Consiliul Suprem de Apărare de la Kiev. Conform presei de la Kiev, spionii ucraineni şi bulgarul Petăr Marinov Zikolov (sau Zikulov) au oferit informaţiile militare secrete din România unor structuri interesate din Federaţia Rusă. Ministerul ucrainean de Externe „nu comentează situaţia“. Aceeaşi atitudine are şi şeful diplomaţiei de la Bucureşti. „Ministerul de Externe nu se amestecă într-o chestiune în derulare“, a declarat Cristian Diaconescu. Consiliul Suprem de Apărare de la Kiev consideră că diplomaţii ucraineni, expulzaţi din România, erau de fapt spioni ruşi, anunţă jurnalul „Cegodnia“. „Pentru noi, România nu are secrete deosebite, dar ruşii au un interes major în această direcţie, mai ales din domeniul NATO, susţine «sursa». Cu alte cuvinte, ucrainenii cunoşteau informaţiile NATO din România şi s-au gândit să le ofere şi ruşilor. „Bucureştiul încearcă activ să discrediteze Ucraina în ochii Europei, obţinând, parţial, blocarea lucrărilor la canalul Dunăre-Marea Neagră“. Este vorba de canalul Chilia-Bîstroe. CSAT de la Kiev apreciază că, dacă românii îi vor putea convinge pe europeni şi pe cei de la NATO că diplomaţii ucraineni au lucrat pentru Rusia, în viitorul apropiat se va proceda la fel cu ataşaţii militari ucraineni de la Bruxelles, Paris şi Berlin. Adevărul este că Ucraina nu s-a debarasat de „conservele“ SVR-GRU, oricâte pretenţii de suveranitate ar afişa. Deşi situaţia este foarte gravă, oficial, Bucureştiul tace. Mai mult, caută şi găseşte note optimiste pe o relaţie care excelează prin tensiune. „Nu amestecăm interesele României şi Ministerul de Externe într-o chestiune în derulare, sunt proceduri care respectă“... (probabil prevederile legale – n.n.), a precizat Cristian Diaconescu. El este convins şi susţine că are probe că relaţiile dintre România şi Ucraina ar fi „substanţiale şi pozitive în continuare“. „Este o relaţie bilaterală extrem de importantă pentru România. Pachetul de orientare pozitivă a acestor relaţii bilaterale este în continuare încurajator, inclusiv pentru România“, a adăugat Cristian Diaconescu în faţa studenţilor de la Facultatea de Drept din Bucureşti. După care a adăugat că „s-a consumat prea mult oxigen din relaţia cu Ucraina“. Reamintim că săptămâna trecută doi ataşaţi militari de la Ambasada Ucrainei de la Bucureşti au fost expulzaţi fiindcă au cumpărat informaţii secrete de la un spion bulgar în România. La fel de tăcută a fost şi Ambasada Ucrainei de la Bucureşti. „Ministerul de Externe al Ucrainei nu comentează această situaţie. De regulă, asemenea întâmplări, asemenea activităţi nu se comentează de către factorii oficiali, doar se analizează în presă“, a afirmat ieri Vasilii Kirilici, şeful biroului de presă al MAE de la Kiev, citat de agenţia UNIAN. El a adăugat că asemenea incidente diplomatice nu sunt rare în practica internaţională.

Vinovăţia ucraineană se vădeşte „pe surse“

Ucrainenii au avut reacţii „pe surse“ în presa lor. Dacă nu ar fi fost adevărată acuza de spionaj, evident că oficialii de la Kiev ar fi sărit de un stânjen. O fac, dar sub anonimat, prin contraatac neprincipial, de limbaj sovietic: „În relaţiile bilaterale cu Ucraina, Bucureştiul foloseşte activ standarde duble – pe de o parte, România, ca stat membru al NATO şi UE. Demonstrează activ susţinerea direcţiei de integrare euroatlantică a Ucrainei, iar pe de altă parte, folosind instrumente corespunzătoare ale UE şi NATO, se amestecă în treburile interne ale Ucrainei, în particular în problema politicii lingvistice din Ucraina, folosind practica modelării unor pretexte artificiale în vederea acuzării statelor vecine – în speţă, a Ucrainei, unde există o comunitate română – că nu respectă drepturile minorităţilor naţionale“, spune „o sursă diplomatică“ pentru ziarul „Ukrainska Pravda“. Inutil să mai amintim că minoritatea ucraineană din România este reprezentată automat în Parlamentul de la Bucureşti, ceea ce nu se

întâmplă cu minoritatea autohtonă română din Ucraina. În acelaşi ziar s-a anunţat că Radu Filip, ataşatul militar al României de la Kiev, şi Iustinian Focşa, secretarul II al Consulatului României din Cernăuţi, au fost expulzaţi pentru „prejudicii aduse securităţii“ statului vecin. Ucraina a moştenit de la URSS nu numai teritorii care nu i se cuvin, dar şi apucăturile bolşevice: suspiciunea excesivă, aroganţa barbară, complexul de superioritate imperială, iar, mai nou, complexul moştenirii necuvenite.

Cine a stârnit furnicarul din războiul umbrelor? Publicaţia „Standart“ din Bulgaria anunţă că agentul Petăr Marinov Zikolov era de un an în vizorul Direcţiei de Informaţii a armatei de la Sofia, dar la Bucureşti era urmărit din anul 2005. Ataşatul militar ucrainean Serghei Ilniţki de la Bucureşti primea informaţiile secrete de la Marinov Zikolov, care le lua de la subofiţerul Achim Floricel. Avea Ucraina oficială interesul să spioneze ţara noastră, dacă tot ar vrea să intre în NATO? Teoretic, nu. Practic, da. Rusia spionează pe toată lumea şi pe ea însăşi. Avea tot interesul. De ce scandalul a izbucnit acum? Cine l-a developat? Greu de spus, dar e cert că s-a luat măsura divulgării acestui caz de spionaj chiar atunci când Cristian Diaconescu era la Moscova. Ar fi făcut-o Traian Băsescu în condiţiile în care, oricum,“cei 322“ îi reproşează de trei ani că el ar fi distrus relaţiile minunate cu Moscova, că din cauza lui primim gaze mai scumpe („Axa Washington-Londra-Bucureşti“, „Marea Neagră - lac rusesc“ etc.)? Greu de presupus. Traian Băsescu şi-a anulat vizita la Kiev înaintea izbucnirii acestui scandal, dar gestul poate fi explicat mai mult prin turnura politică turbulentă din ţara vecină. Pentru o ţară ca Ucraina, unde inflaţia a ajuns la 20,9%, iar preţurile cresc mereu, orice explozie sau implozie este posibilă.

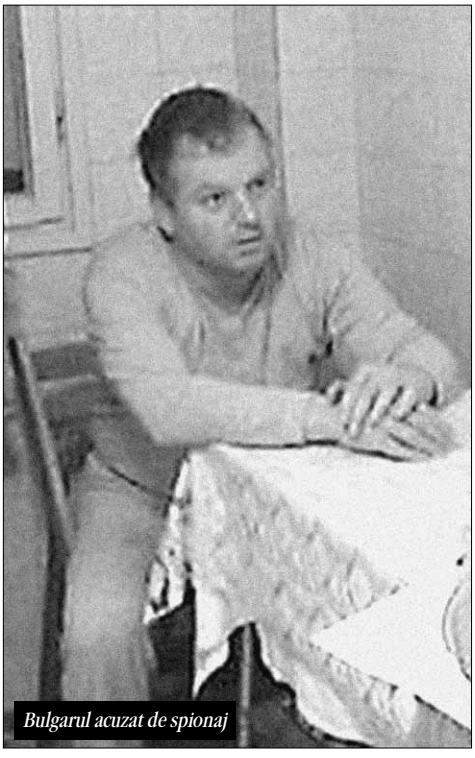

Bulgarul acuzat de spionaj

Floricel primea de la bulgarul Petăr Marinov Zikolov ridicola sumă de 800-1000 de dolari pentru trădare. El era în vizor de cinci ani, lucru confirmat de MApN. Standart arată că Zikolov era agent al Serviciului Militar de Informaţii, spiona bazele din Bulgaria, dar şi românii l-au racolat. Şi atunci, l-am dat în gât din prostie, în loc să-l folosim? Plauzibil. Acelaşi spion este nepotul generalului Vassil Zikolov, şeful Direcţiei de Informaţii a Armatei bulgare din perioada 1967-1990. James Appathurai, purtătorul de cuvânt al NATO, a afirmat că Alianţa Nord-Atlantică „are toată încrederea în abilitatea autorităţilor române de a controla situaţia“. Să fie dezavuarea spionilor un eşec al activităţii SRI sau trebuiau nişte argumente pentru utilitatea serviciilor speciale în preajma dezbaterii legilor siguranţei naţionale? Dificil de susţinut fiindcă Zikolov era sub lupă de multă vreme. Consiliul Suprem de Apărare a României se reuneşte joi la Palatul Cotroceni. O afirmaţie şocantă a făcut ieri la Riga şi Mihail Saakaşvili, preşedintele Georgiei: invazia rusă din Georgia a început de pe teritoriul Ucrainei. Mai precis, navele de război de la Sevastopol, care formează Flota Mării Negre, au plecat din Crimeea spre frontiera cu Osetia de Sud cu şase zile înainte de invazia rusă. „Preşedintele Ucrainei a încercat să le oprească prin decret prezidenţial, dar comandanţii ruşi au ignorat avertismentul“, a spus Saakaşvili. Nu cunoaştem ce impact ar putea avea „operaţiunea Floricel-Zikolov“ asupra securităţii noastre naţionale. Urmaşii vor găsi răspunsul în arhive.

Pascalia

Constantin Mihai

Sfintele Sărbători Pascale reprezintă sărbătoarea mântuirii, biruința puterilor noastre spirituale asupra suferinței, înnobilarea ei prin înțelegerea şi trăirea ca o posibilitate unică de primenire, de prefacere interioară.

Răstignirea este un fapt istoric ce imaginează suferința acumulată, de proporții colosale, a omenirii, țintuită pe cruce în ochii tuturor, acolo sus, la Locul Căpățânii, în văzul întregii lumii antice, care încercase cu obstinație să exludă sau să ignore problema suferinței. În fapt, aceasta constituie una dintre semnificațiile morale majore ale creştinismului.

Răstignirea a fost o înfrângere, frângerea trupului sub greutatea umană a durerii, dar ea a fost şi o victorie, aceea a sufletului desprins de trup, liber finalmente de a duce mântuirea până la cei pierduți fără nădejde. La începutul oricărei biruințe stă durerea, întrucât orice victorie trebuie să înceapă printr-o desprindere de propria persoană. Aceasta este taina creației pe care trebuie s-o luăm ca atare, fără a încerca să o înțelegem.

Hristos trebuia să moară. Iuda a trădat! Ce s-ar fi întâmplat cu *Scriptura* dacă Iuda nu trăda? Ce ar fi devenit tăria de piatră a Bisericii dacă Petru nu se lepăda? Iată întrebări pe care gândirea umană nu a încetat să le pună, în tentativa ei circumscrisă, limitată de a dezlega o mare taină, prin consolarea că toți cei care au greşit sunt răscumpărați prin însăşi participarea la drama săvârşită la Locul Calvarului, dramă care trebuia să aibă loc întrucât ea singură realiza făgăduința mântuirii. Hristos trebuia să moară pentru a învia; El trebuia să sufere pentru a putea învinge. Hristos a înviat a treia zi, precum fusese anunțat. Victoria asupra morții nu s-a împlinit prin hazard sau prin surprindere. Martiriul lui Hristos constituia o mărturie vie a legăturii în virtutea căreia Dumnezeu hotărâse mântuirea umană de păcat. Răstignirea este actul suprem prin care se răscumpăra putința mântuirii umane. Vestea Învierii care trebuia să umple lumea până la marginea

ei, constituie pentru ființa umană o *fericitoare nădejde.*

Bucuria Învierii nu reprezintă decât o făgăduință pentru noi. Posibilitatea răscumpărării ne-a fost dată. Acum răscumpărarea stă în mâinile noastre. Beneficiari ai unei dureri căreia i-am fost străini şi neînțelegători atunci, drumul răscumpărării de păcat ne este deschis acum prin retrăirea, în sufletele noastre, a dramei crucificării. La capătul acestui drum al durerii se află lepădarea de sine, operație de curățire a ființei noastre, dar şi de împlinire a suferinței. De aceea, lepădarea de noi înşine este lucrul cel mai greu de realizat, iubirea de sine fiind unul dintre păcatele care este cel mai adânc înrădăcinat şi care apasă enorm asupra noastră. Iată de ce scoaterea acestui păcat necesită o acțiune dură de purificare, o operație de mare curaj şi de o aspră disciplină.

Să ne rugăm ca Hristos să învie în sufletele noastre, prin ruperea noastră de legitățile materiale, prin aplecarea noastră asupra *sâmburelui de viață vie care ne e spiritul, singurul real, singurul mântuitor, singurul în stare a depăşi granițele durerii şi a trece în ținuturile senine ale cumpănirii desăvârşite.* Prezența noastră activă la această jertfă uşurează suferința umană, transfigurând-o. Hristos adevăratul Dumnezeu care a înviat din morți călcând şi înfrângând moartea, nu a distrus numai porțile iadului, silindu-l să-şi verse morții, dar a asigurat prin jertfa Lui învierea noastră.

O minune cu moaştele unor sfinți ai închisorilor

Alecsandra Corbu

Joi, 19 martie 2009, ora 22.00, la Teatrul Luceafărul din Iaşi a avut loc conferința „Noul Babel european şi prigoana împotriva creştinilor“, susținută de ieroschimonahul Hrisostom Manolescu şi scriitorul şi teologul Danion Vasile. Sala – de 500 de locuri – a fost arhiplină, mulți stând în picioare. S-a vorbit despre direcțiile în care Uniunea Europeană prigoneşte credința ortodoxă (cerând intrarea femeilor în Sfântul Munte Athos, scoaterea orelor de religie din şcoli, promovarea ecumenismului prin controversata Chartă ecumenică, adoptarea legislației privitoare la drepturile homosexualilor, dezincriminarea incestului, introducerea actelor biometrice cu microcip). Spre sfârşitul conferinței s-a făcut referire la cinstirea mărturisitorilor ortodocşi anticomunişti, modele de rezistență creştină pentru vremurile noastre.

După conferință, credincioşii s-au putut închina la moaştele unor mărturisitori ortodocşi din temnița Aiudului, aflate într-o răcliță adusă de Danion Vasile (au putut săruta o parte din craniul unui mărturisitor, dăruită de părintele Justin Pârvu. Sub această părticică se află şi părticele din moaştele altor patru mărturisitori, trei dintre acestea fiind primite de la Aiud de părintele Serafim de la Mănăstirea Căşiel).

La 10-15 minute după ce mulțimea de credincioşi a început să se închine la sfintele moaşte, s-a întâmplat o minune: părintele Hrisostom, care ținea răclița în mână, a observat următoarele: „Înclinând puțin răclița, am simțit un lichid uleios curgându-mi pe degete. Concomitent am simțit o puternică mireasmă, ca mai apoi, privind la osemintele din răcliță, să constatat că deasupra moaştelor se afla o impresionantă cantitate de mir, circa două trei linguriţe. Surprins peste fire, le-am arătat credincioşilor racla cu mir. Unii dintre cei care sărutaseră deja moaştele s-au întors uimiți, mărturisind că, cu puțin timp înainte, în raclă sfintele moaşte se aflau uscate. Pe dată creştinii s-au strâns în jurul răcliței, din care se vedea cum izvorăşte mirul. Mulți dintre cei de față au fotografiat sau filmat racla cu mirul.“

Ca semn de mulțumire pentru milostivirea arătată de Dumnezeu prin sfinții Săi, poporul a cerut să se facă o rugăciune către sfinții închisorilor. Părintele Hrisostom a citit Acatistul Noului Mărturisitor Valeriu Gafencu şi Rugăciunea de proslăvire a noilor mărturisitori. În timp ce creştinii se rugau, din raclă, o dată cu înmulțirea mirului s-au răspândit valuri de mireasmă, fapt simțit de mulți dintre cei de față, fără a se fi consultat între ei. Anunțăm pe cei sceptici că mirosul emanat de mirul osemintelor întrecea în intensitate şi mirosul mirului obişnuit de la pangare. Danion Vasile a spus: „Mi se pare că e mai mir decât mirul obişnuit, mirosul era de mir dar şi de altceva, mai profund...“ „E chiar greu de spus cum era mirosul, era nepământesc. Nimic n-ar fi de ajuns pentru a descrie mirosul, e greu de exprimat în cuvinte. Mireasma era îmbătătoare“, a spus o credincioasă.

Câteva zeci de credincioşi, rămaşi până după ora 23.00, când s-a terminat citirea acatistului, au ținut să întărească prin semnătură – pe liste făcute ad-hoc – cele petrecute. La sfârşit au venit să se închine la această slăvită minune doi părinți cunoscuți ai vremii noastre – ieroschimonahul Ioan de la Rarău şi părintele Mihail Popescu de la Piatra Neamț, împreună cu un grup de credincioşi veniți de la altă conferință. Ei au fost impresionați de cele întâmplate, închinându-se cu multă evlavie.

Credem că această minune vine în sprijinul canonizării sfinților din închisori şi al rezistenței împotriva apostaziei şi desfrâului promovat de Uniunea Europeană, dovedindu-se un argument care spulberă îndoielile privitoare la sfințenia mărturisitorilor secolului XX.

Se cuvine ca poporul drept-slăvitor, în frunte cu întâi-stătătorii Bisericii, să ia aminte la acest semn dumnezeiesc, sporind evlavia față de mărturisitorii ultimei prigoane.

Fenomenul Dan Puric*

Dan Ciachir

Am scris despre Dan Puric, în urmă cu aproape doi ani, ca despre un apologet strălucit al Ortodoxiei. Fusesem cucerit de calitatea şi autenticitatea mărturisirii sale, adaptată la mijloacele de expresie ale zilei: televiziunea şi ziarul. Măruturisirea sa era totodată şi mărturisirea românităţii formulată cavalereşte şi fără floricelele retorice ale naţionalismului electoral, conjunctural sau interesat.

La începutul lunii mai 2008, Dan Puric şi-a adunat în volum o parte din conferinţele, interviurile şi „cuvintele de folos“, dând cărţii titlul *Cine suntem*. O meditaţie din cele zece capitole, „Sensul vieţii, al morţii şi al suferinţei“ dă acolo măsura unui condei care-l evocă pe Mircea Vulcănescu, cel din *Dimensiunea românească a existenţei*.

Autorul mi-a cerut atunci să spun câteva cuvinte în sala teatrului din Lipscani, care s-a numit succesiv „Alhambra“ şi „Rapsodia“. Sala de şaseşapte sute de locuri era înţesată: mulţi oameni şedeau pe jos sau stăteau în picioare, lipiţi de pereţi. După zece minute de... cuvânt introductiv, a vorbit aproape două ore Dan Puric. I-am urmărit discursul şi mişcările cu o concentare de pocherist, atent la fiecare vorbă şi la fiecare gest sau clipire. M-am convins încă o dată de autenticitatea lui. A urmat o întâlnire cu cititorii la Târgul de Carte din vara trecută. În împrejurări similare se strângeau pe la standuri, în medie, cu fotografi şi operatori, 25-30 de persoane. La Dan Puric s-au adunat de zece ori mai mult, deşi prezenţa sa la acel târg de carte nu fusese, cum se zice, „mediatizată“. Au urmat alte întâlniri în numeroase oraşe din ţară. În decurs de o jumătate de an, *Cine suntem* a atins tirajul, ameţitor pentru aceste vremuri, de 85000 de exemplare.

Dan Puric este mai mult decât un intelectual, un actor binecunoscut, un apologet ortodox. Este un fenomen. Şi mă grăbesc să adaug: unul spiritual. Esenţa lui constă în faptul că bucură oamenii. Propovăduieşte bucuria. Iar primele cuvinte rostite de Mântuitor după Înviere au fost: *Bucuraţi-vă.*

Tema discursului său este un singură – faptul de a fi român.

După atâta amar de băşcălie şi deznădejde, de autoflagelare, a sosit ceasul să spună cineva, pătrunzător şi adecvat, că nu este chiar o nenorocire să fii român. Dimpotrivă. Dan Puric este o alcătuire orfică – aceasta fiind opusul retoricii. Flautul său fermecat vine din adâncurile naţiei şi are afinităţi organice cu interogaţiile pe care şi le-au pus în acelaşi sens intelectualii interbelici. Numai că el nu foloseşte semnul întrebării. Spre deosebire de cărturarii prezentului, Dan Puric aduce cu sine afirmaţia, lăsând dubiile şi aporiile pe seama belferilor. Recurge la memorie şi reaminteşte că în trecutul nostru recent există gropile comune ale unor martiri pe care le opune gropii de la Glina, carnavalului şi măscărilor mediatice. Leagă naţia de Dumnezeu cât se poate de strâns şi nu vede în români indivizi, ci *persoane*.

Este greu de clasificat în categorii culturale fenomenul Dan Puric. Şi aceasta deoarece Cultura nu mai există decât sub formă de „nişe“; tranşee obturate care nu comunică nici între ele, nici cu oamenii, deveniţi „ţinte“ („targets“). Iar formele de cultură sunt „produse“, întocmai ca telefoanele mobile şi pasta de dinţi. Dan Puric sfidează atomizarea zilelor noastre, şi, întocmai ca Biserica, potrivit învăţăturii Sale, nu parcelează întregul în părţi, ci şi-l asumă. Li se adresează românilor ca întreg, în felul în care un romancier sau un dramaturg mare nu scrie pentru „ţinte“, „nişe“, ci trimite în lume cărţi, nu „produse“. Dan Puric are curajul discursului ontologic.

Rapsod al bucuriei, intelectual care se poate adresa unui mare număr de oameni, actor care adaugă ingredientele vocaţiei în mesaj, ortodox îmbisericit mărturisitor... Fiecare dintre acestea şi toate la un loc. Mai multe vor stabili „analiştii“ fenomenului Dan Puric. Chiar dacă evaluările acestea nu i-ar interesa pe cei care, în număr tot mai mare, vor să-l asculte sau să-l vadă cât mai des. Vinul bun nu are nevoie de oenologi sau somelieri.

Dan Puric n-a apărut întâmplător acum. Cu o vorbă a lui Iorga: Vremea l-a scos în cale.

* Prefaţă la volumul *Despre omul frumos*, de Dan Puric (Bucureşti, 2009).

Fântâna lui George Racoveanu

„Meritul lui Racoveanu acesta a fost ca teolog: în cinstirea tradiției, a Sfintei Tradiții şi a Tradiției Ortodoxe Răsăritene care are în centrul ei harul dumnezeiesc, lumina divină“.[1]

Teodora Roşca

În urmă cu câțiva ani am vizitat satul Crăgueşti, locul în care s-a născut, la 1900, George (Gheorge) Racoveanu.[2]

Tocmai îmi terminasem dizertația despre „un teolog uitat“, cum l-am numit la acel moment. Într-o curte oamenii lucrau la o fântână. Şi erau atenți cum trebuie pusă piatra pentru ca fântâna să nu se surpe. Pe căldura aceea, eu mă gândeam deja la apa limpede din adâncul său. Peste ani, îndrăznesc să compar lucrarea lui Racoveanu cu acea fântână. Pentru că el tocmai asta a făcut în teologia românească: a căutat, atât prin numeroasele sale articole la *Cuvântul*[3], în special rubrica „Dumineca“, şi mai ales prin revista *Predania* (1937), să ajungă la apa cea vie a vechii tradiții ortodoxe. Se poate spune pe drept cuvânt că acestei lucrări i se circumscrie *in extenso* o bună parte a publicisticii sale, inclusiv articole din exil publicate în revista pe care a înființat-o: *Cuvântul în exil* (1961-1967), sau în *Îndreptar* (1950-1953). De asemenea se adaugă *Viața şi nevoințele fericitului Paisie*, *Starețul sfintelor monastiri Neamțul şi Secul* (1935), carte pe care o redă teologiei contemporane, Gravura în lemn la *Mănăstirea Neamțul* (1940), de o mare valoare artistică, istorică şi dogmatică, precum şi studiul *Omenia şi Frumusețea cea dintâi* (1962), despre care Mircea Eliade spunea că este o iscusită hermeneutică a conceptului românesc de omenie, întrucât „prin asemenea contribuții se pregăteşte ziua când se va putea scrie adevărata istorie a neamului şi culturii româneşti“[4]. Dar nu este de mirare că în perioada comunistă această lectură a foss interzisă.[5]

Eu nu l-am descoperit pe Racoveanu nici în *Dicționarul Teologilor Români*, unde cred i-ar fi fost locul, nici în vreo istorie a Bisericii, ci mai întâi prin lecturile din Eliade. În acest sens, sub diferite aspecte, figura sa apare în *Memorii*/ 1907-1960 şi în volumul de articole *Împotriva desnă-*

[1] Din conferința Pr. Prof. Constantin Galeriu, Cluj-Napoca, 6 iunie 2001.

[2] George Racoveanu provine dintr-o familie cu nouă copii, mama Ana şi tatăl Constantin (învățătorul satului) fiind originari din Racova (comuna Ilovăț); din scrisoarea preotului Octavian Iliescu, com. Şişeşti (de care aparține şi Crăgueşti), 17 iunie 2001.

[3] În 1927 îi apare primul articol la Cuvântul, iar din 1930 numele său se regăseşte cu regularitate în toate etapele de existență ale acestuia: 1930-1934, 1938, 1940-1941.

[4] George Racoveanu, *Omenia şi Frumusețea cea dintâi* (cu un cuvânt înainte de Mircea Eliade), Editura Cuvântul – Freising, 1962.

[5] Vezi Prof. Univ. Paul Caravia: *Gândirea Interzisă (Scrieri cenzurate, România 1965-1989)*, Editura Enciclopedică, Bucureşti, p.418; *Cuvântul* fusese spre exemplu interzis deja din 1948, potrivit *Publicații interzise până la 1 mai 1948*, Bucureşti, 1948.

dejdii. Publicistica exilului. De altfel Eliade consemnează faptul că, în exil, George Racoveanu picta şi icoane.[6] La acestea se adaugă mai multe evocări în monografia lui Mircea Vulcănescu: *Nae Ionescu aşa cum l-am cunoscut*, deoarece Racoveanu „era cel mai intransigent apărător al lui Nae Ionescu în tot ce făcea". Dintre oamenii de cultură şi teologii contemporani, părintelui Ioan Ică jr. i se datorează în mod special meritul de a fi reconsiderat rolul lui George Racoveanu în teologia românească.[7]

În lagărul de la Fichtenhein, parte a Buchenwaldului, în care George Racoveanu va ajunge în 1943/44 pentru legăturile sale cu Mişcarea Legionară, el avea statutul de personalitate culturală „la care se apela când era vorba de cunoştinţe teologice, când era vorba de cunoştinţe de istorie şi teologie în general", fiind considerat „un om de înaltă spiritualitate". În acelaşi timp, „avea un spirit de dreptate" şi era un om plăcut, care „te privea în ochi atunci când vorbea".[8]

Revenind la *Gravura în lemn* la Mănăstirea Neamţul, din perspectiva unui pictor iconar, acest volum poate fi privit ca pagini de erminie post-bizantină, în analogie spre exemplu cu celebra *Erminie* a călugărului Dionisie din Furna. Autorul a tratat în amănunt această artă a gravurii şi din punct de vedere tehnic şi dogmatic, iconografic. „Din călugăr în călugăr, din meşter în ucenicul care devine la rândul lui meşter, din generaţie în generaţie, se păstrează neştirbit canonul"; integritatea dar şi dinamica acestui canon originar, transpus fie în cuvânt, fie în arta ecleziastică în cazul de faţă, fiind firul roşu care marchează gândirea teologică a lui Racoveanu.

În 1967, George Racoveanu a murit sărac, „exuberant şi totuşi senin, conştient de darurile şi posibilităţile lui şi totuşi bucurându-se de succesele altora, nedorindu-şi pentru sine decât să continue ceea ce începuse: limpezirea şi adâncirea gândirii teologice romnâneşti, apărarea şi promovarea ideilor şi a idealurilor pe care le socotea că aparţin neamului întreg."[9]

În context, aceste câteva observaţii despre teologul George Racoveanu sunt doar aspecte care se adaugă definirii personalităţii eruditului Racoveanu, căruia i-au fost dedicate deja pagini reprezentative în această revistă. Semnificativ este faptul că la aproape un deceniu de la vizita în Crăgueşti, privind în jur, definitorie poate deveni sintagma: George Racoveanu – un teolog uitat... un teolog regăsit.

6 După ce ultima dată în ţară Eliade şi Racoveanu s-au întâlnit la înmormântarea lui Nae Ionescu, în 1940, după război cei doi reiau corespondenţa, iar în 1952 se vor reîntâlni la Paris. Referitor la acei ani, Eliade scrie despre George Racoveanu că „trăia într-un orăşel de lângă Munchen, pictând icoane şi uneori reuşind să le vândă". În paralel, consemnează şi activitatea sa publicistică; în Mircea Eliade, *Memorii/ 1907-1960,* Editura Humanitas, Bucureşti, 1997, p.449-450.

7 Ioan Ică jr. (prefaţă), *Predania şi un Îndreptar ortodox, cu, de şi despre Nae Ionescu teolog,* Editura Deisis, Sibiu, 2001.

8 Din interviul cu Sebastian Mocanu, şef de cabinet al ministrului Traian Brăileanu (1940-1941).

9 Mircea Eliade, *Împotriva desnădejdii. Publicistica exilului*, Editura Humanitas, Bucureşti, art. „La moartea lui George Racoveanu", p.246.

Vasile Lupu, protectorul Ortodoxiei

Ionel Alexandru Sersea

Domnitor al Moldovei între 1634-1653, Vasile Lupu s-a remarcat prin cultură, fiind păstrător al ideii imperiale bizantine şi totodată protector al spiritualităţii ortodoxe. A fost numit de către membrii Frăţiei Ortodoxe din Liov, *„imaginea exactă a marelui Iustinian, împăratul de pioasă amintire“*, iar de *„cea mai luminată minte a secolului al XVII-lea“*[1] a fost descris ca fiind *„domnitorul pe care nu-l încăpea Moldova, ca pe un om cu hire înaltă şi împărătească, mai mult decît domnească“*[2].

Marcus Bandini, un episcop catolic originar din Bosnia, contemporan cu Vasile Lupu, ni-l descrie ca fiind *„de o statură potrivită, cu faţa oacheşă, cu sprâncenele negre, fruntea înaltă, nasul spre acvilin, buzele puţin întredeschise, mustaţa şi barba neagră, cu o expresie severă şi o căutătură încă mai severă a ochilor ...“*[3]

Grecii privindu-l, aveau impresia că au în faţa lor un nou ctitor al imperiului bizantin[4].

Păstrător al ideii imperiale bizantine, idee care a supravieţuit fatidicului an 1453, Vasile Lupu a iniţiat o nouă deşteptare a vieţii din vechiul imperiu bizantin în care statul şi biserica erau reprezentate de împărat şi patriarh, cei doi fiind consideraţi *„stâlpi de susţinere ai lumii bizantine“*[5]. El a influenţat pozitiv viaţa religioasă ortodoxă în limitele graniţelor pontice ale fostului orbis bizantin. În acea epocă, turcii deţineau controlul asupra Asiei Mici şi Orientului Apropiat, iar ţările române susţineau existenţa creştinismului în aceste teritorii.[6] Dintre toţi domnitorii români care au avut un rol important în susţinerea creştinismului oriental ortodox, Vasile Lupu a jucat rolul cel mai activ în organizarea şi conducerea vieţii religioase din Orient, iar sfera lui de influenţă a cuprins şi partea de sud a Dunării, Anatolia şi Egiptul. Existenţa patriarhiilor ortodoxe orientale depindea de el, la fel şi patriarhii care le conduceau. Titlurile destinate altădată bazileilor (împăraţilor bizantini) i-au fost oferite lui Vasile Lupu de către aceştia în semn de recunoştinţă, considerându-l a fi *„înlocuitorul preasfinţilor împăraţi ortodocşi“, „apărător al păcii peste tot pământul“, „cel ce sprijină toate bisericile ortodoxe“, „un nou Ahile fără de care n-ar mai fi dăiniut la Patriarhie piatră peste piatră“*[7]

Vasile Lupu

[1] Popescu N.Adrian, *Pagini din scrisul meu*, Ed.Sfintei Arhiepiscopii a Bucureştilor, 1998, p.225
[2] Miron Costin, *Opere vol.I,* Ed.Pentru Literatură, Bucureşti ,1984, p.127
[3] Nicolae Iorga, *Istoria românilor prin călători*, Ed.Eminescu, Bucureşti, 1981, p.158
[4] ibidem, p.10, apud.op.cit., p.331
[5] Helene Ahrweiler, *Ideologia politică a imperiului bizantin*, Ed.Corint, Bucureşti, 2002, p.121
[6] A.Dobjanschi, V.Simeon, *Arta în epoca lui Vasile Lupu,* Ed.Meridiane, Bucureşti 1979, p.13
[7] ibidem, p.12

Patriarhia Constantinopolului trecea printr-o perioadă de criză, iar situaţia patriarhilor, şederea lor în scaunul patriarhal era dependentă şi de voinţa sultanilor care cereau dări.

Perioada 1633-1654 a fost o perioadă de instabilitate, pe scaunul ecumenic şezând pe rand nouă patriarhi. Dintre aceştia, în perioada menţionată, şapte au fost nevoiţi să plece din scaun sau să revină. Cei nouă patriarhi au fost:

Chiril I	1634-1635
Chiril II	1635-1636
Partenie II	1648-1651
Neofit III	1636-1637
Chiril III	1651
Chiril I	1637-1638
Ioanichie II	1651-1652
Chiril II	1638-1639
Atanasie III	1652
Partenie I	1639-1644
Paisie I	1652-1653
Partenie II	1644-1646
Ioanichie II	1653-1654
Ioanichie II	1646-1648
Paisie I	1654-1655

În 1640 situaţia financiară a Patriarhiei Ecumenice era dezastruoasă. Nici patriarhul Chiril I Lucaris nu reuşise să salveze biserica, dimportivă, o împovărase cu datorii, la fel şi patriarhul Chiril al II-lea, care a părăsit scaunul ecumenic în 1639, fiind judecat şi închis de sultanul Murad al IV-lea (1622-1640), lucru care a determinat alegerea unui nou patriarh. Un lucru deosebit de important este faptul că între candidaţii la scaunul patriarhal ecumenic, alături de Porfirie al Niceei şi Partenie al Adrianopolului s-a aflat şi mitropolitul Varlaam al Moldovei, susţinut de domnitorul Vasile Lupu.

La 1 iulie 1639, Partenie de Adrianopol[8] a urcat în scaunul de patriarh ecumenic sub numele de Partenie I. Cu acest patriarh Vasile Lupu a întreţinut relaţii diplomatice, a corespondat în limba greacă, limbă pe care o cunoştea foarte bine şi a cerut voie să intervină în rezolvarea problemelor interne ale Patriarhiei Ecumenice, iar Patriarhia a acceptat condiţiile impuse de domnitorul moldovean. Una dintre aceste importante condiţii a fost controlul bugetului bisericii cu ajutorul unei comisii formate din patru episcopi aleşi anual de sinodul bisericii. În urma acceptării condiţiilor impuse, Vasile Lupu a scos din vistieria Moldovei suma importantă de 2.000.000 de aspri, astfel plătind vechea datorie a Patriarhiei, plus alţi 48.000 de aspri din datoria cea nouă, la care s-au mai adăugat şi alţi 468.000 de aspri.[9]

În 1641, în semn de recunoştinţă, Patriarhia Ecumenică a dăruit Moldovei moaştele Sfintei Parascheva, lucru atestat documentar de Actul Sinodal semnat de patriarhul Partenie şi membrii sinodului său.

„Partenie cu mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Constantinopolei, Romei celei Nouă şi Patriarh ecumenic.

E lucru vădit şi dovedit în Scriptura Veche şi în cea Nouă că, întru toate, Pronia dumnezeiască totdeauna are grija tuturor creaturilor, văzute şi nevăzute, ale celor de pe pământ, adică a celor din ceruri şi cu dumnezeiasca ei putere de lucrare păstoreşte şi ţine toate şi fără dânsa nimic nu s-a făcut, iar cel ce cugetă şi plănuieşte lucruri potrivnice ei cade din harul lui Dumnezeu şi din fiinţa Celui ce le vede, precum trufaşul acela şi mîndrul, Luceafărul ... Deoarece deci, pe când Marea Biserică a noastră petrecea în multă bunătate şi în paşnică stare şi fiind îndreptată apostoliceşte şi după canoane de către răposaţii patriarhii de demult, cel ce a fost pe vremuri duşmanul, urâtor al binelui şi rău întru toate ale adevărului, a pornit mare război şi tulburare împotriva ei aşa încât să fie lipsită şi de toate multele ei bunuri şi să cadă în datorie foarte grea şi cu neputinţă de suferit din partea potrivnicilor şi duşmanilor ei, sub care au căzut asupră-I multe lucruri grozave şi pedepse ce nu se pot îndura şi fără măsură şi ar fi ajuns ea la cea mai mare pustiire şi la pieirea desăvârşită a creştinilor drept credincioşi, căci noi nu mai puteam să ne împotrivim şi să ne apărăm de grozavele cereri care se făceau zilnic şi necontenit, împrumutării şi celelalte greutăţi fiind

[8] Ion Irimia, *Personalitatea religioasă a domnitorului Vasile Lupu*, Mitropolia Moldovei şi Sucevei, 1942, nr.12, p.570

[9] A.Dobjanschi, V.Simeon, op.cit., p.15

nemăsurate şi de nesuferit, dar Dumnezeu cel prea Bun, Acela care voieşte totdeauna mântuirea celor cucernici şi mai ales păstrarea şi trăinicia Marii Biserici, a lucrat în inima prea strălucitului şi prea creştinului domn a toată Moldovlahia, domnul Io Vasile voievod, fiul sufletesc prea dorit şi iubit al Smereniei noastre, care mistuit de iubirea lui Dumnezeu, s-a mişcat încă de acasă şi nu numai acum şi-a arătat neîndemnat de nimeni bunătatea sa către Biserica Mare şi de la dânsul am luat oarecare uşurare şi despovărare a datoriilor de nesuferit şi nenumărat, dar şi pe urmă făgăduieşte bucuros şi din toată inima să ajute după puteri Marii Biserici şi Smereniei noastre şi să fie apărător şi ajutător în toate şi să afle gata a se împotrivi şi a izgoni şi a pune pe fugă orice duşman şi potrivnic al Bisericii şi al nostru şi a respinge prin înţeleapta sa cârmuire nevoile ce ar veni şi supărările şi cu totul să ne cureţe Biserica lui Hristos şi pe noi de datoria cea nesuferită şi să nu lase pe nimeni a încălca hoţeşte Biserica, precum toate se văd scrise după felul şi numele lor în tomul sinodicesc ce s-a făcut.

Pentru binefacerile şi făgăduinţele făcute de bunăvoia lui cu îndemnul lui Dumnezeu, ale prea strălucitului şi prea cucernicului domnului acelu-ia, Smerenia noastră şi împreună cu Sfântul Sinod cel desăvârşit în jurul nostru, al prea sfinţilor arhierei, întru Duhul Sfânt, iubiţi fraţi ai noştri şi conliturghisitori, al preacinstiţilor clerici, al preaevlavioşilor preoţi, al preadestoinicilor şi preanobililor fruntaşi şi al tuturor celorlalţi negăsind nimic alta vrednic şi cuvincios pentru a mulţumi celui preacucernic şi întru toate prea ortodox domnului, aceluia ca semn de mulţumire faţă de dânsul şi de sfinţirea ţării lui, decât că, din sfintele moaşte ale Marii Biserici a lui Hristos pe care o cârmuim am judecat şi am dat chibzuinţa tuturor, de obşte, care s-au învoit în această privinţă şi nu s-au împotrivit, adică: arhierei, clerici, preoţi, fruntaşi mireni şi alţi, a se da sfintele moaşte ale Cuvioasei Maicii noastre Parascheva cea Nouă, pe de o parte, cum s-a spus mai sus, pentru sfinţirea şi binecuvântarea acelui loc al Bogdaniei, iar pe de alta, pentru lauda şi mulţumita şi slava binefăcătorului aceluia al Bisericii celei Mari, acel preastrălucit şi împodobit cu toată dreptatea şi tot adevărul, domn a toată Moldovlahia, care a arătat atâta grăbire şi gust de a înlătura greutăţile Bisericii celei Mari şi ale Smereniei noastre şi care şi de acum înainte a hotărât şi a făgăduit să o sprijine şi s-o scape de primejdia ameninţătoare a da-

Vasile Lupu

toriilor de nesuferit şi să ne păzească în pace şi netulburaţi şi pe duşmanii şi potrivnicii şi prigonitorii noştri şi ai Bisericii ce s-au pornit în orice chip ar fi ca să tulbure şi să supere Biserica şi pe noi, să-i îndepărteze cu puterea şi ajutorul lui de domn; astfel s-a judecat şi s-a hotărât de tot Sfântul Sinod a se face cu acele sfinte moaşte ale Sfintei Parascheva.

Şi pentru aceasta s-a făcut şi această scrisoare sinodicească, patriarhicească de asigurare şi s-a aşternut în această condică a Sfintei Biserici a lui Hristos cârmuită de mine pentru arătarea tuturor şi sârguinţa hotărârii şi chibzuirii obşteşti. În luna mai, indictionarul al patrulea 1641.

Partenie, cu mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Constantinopolei, Romei celei Nouă şi Patriarh ecumenic. „[10]

Primind sfintele moaşte, voievodul le-a aşezat cu mare cinstire în biserica Sfinţilor Trei Ierarhi din Iaşi, oraşul care devenise între timp un mic Constantinopol. Biserica a fost ctitorită de el, lucru atestat de textul pisaniei.

„Cu voia Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Sfântului Duh, iată eu robul, Stăpânului Domnului Dumnezeu Mântuitorul nostrum Iisus şi închinător al Treimii, Io Vasile Voievod cu mila lui Dumnezeu Domnul Ţării Moldovei şi cu doamna noastră Teodosia şi cu dăruiţii de Dumnezeu copii, Ion Voievod şi Maria şi Ruxandra am zidit această rugă în numele Sfinţilor Trei Ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan Gură de Aur. „[11]

În 1645, Vasile Lupu a corespondat şi cu ţarul Rusiei, Mihail Fedorovici, căruia i-a cerut cu smerenie ajutor pentru Patriarhia ecumenică, înfăţişând situaţia dramatică a bisericii constantinopolitane, aflată sub stăpânirea nemiloasă a turcilor. Prin ridicarea Patriarhiei de Constantinopol, Vasile Lupu a urmărit să restabilească întreaga lume ortodoxă bazată pe demnitate, dar a fost înşelat în această privinţă de patriarhul Partenie.

Pentru pedepsirea înaltului cleric care s-a dovedit a fi nevrednic, Vasile Lupu a plătit o sumă de 15.000 de taleri, iar vinovatul a fost spânzurat în Constantinopol în anul 1645, în faţa bisericii Sfânta Sofia.[12]

Începând cu anul 1651, influenţa domnitorului în oraşul sfânt Constantinopol, oraşul care valora singur cât un imperiu, a scăzut, crescând în schimb influenţa Angliei, care diplomatic i-a sprijinit pe Chiril al III-lea şi pe Paisie I, fost mitropolit de Larisa, să ocupe scaunul patriarhiei constantinopolitane.

Vasile Lupu a întreţinut relaţii diplomatice şi cu reprezentanţi ai scaunului patriarhal din Alexandria. Prin abila sa diplomaţie, a reuşit să numească pe mitropolitul Ioanichie de Bereea ca patriarh al Alexandriei în locul patriarhului Nichifor I Klaronzaunos, trecut la cele veşnice. Apoi a mediat un conflict izbucnit încă din timpul patriarhului Nichifor I între Patriarhie şi călugării de la muntele Sinai, conduşi de arhiepiscopul Ioasaf, care avea şi funcţia de egumen al muntelui Sinai. În rezolvarea acestui conflict s-a adresat atât patriarhului ecumenic, cât şi patriarhului Ierusalimului.

La sfârşitul domniei lui Vasile Lupu, a venit în Moldova în drum spre Rusia şi patriarhul Macarie al III-lea al Antiohiei, iar întâlnirea lui cu Va-

[10] pr.Scarlat Porcescu, *Sfânta Parascheva ocrotitoarea Moldovei,* Ed.Casa Ortodoxă, Tesalonic,1991, pag.61-64

[11] Nicolae Iorga, *Inscripţii şi însemnări în bisericile Iaşului,* Bucureşti, 1907, p.42

[12] Nicolae Iorga, *Vasile Lupu ca următor al împăraţilor de răsărit,* A.Ac.R.Tom XXXVI, Mem. Secţiunea Istorie, 1913, p.118

sile Lupu a fost relatată şi de arhidiaconul şi secretarul patriarhului Paul de Alep.

Influenţa marelui domn asupra Patriarhiei Ierusalimului s-a manifestat şi în anul 1644, numind pe egumenul grec Paisie starețul mânăstirii Galata, patriarh al Ierusalimului în locul patriarhului Teofan, decedat în 1644. Ridicarea noului ales la treapta arhieriei a avut loc la Iasi in frumoasa biserica Trei Ierarhi. Aici, mitropolitul Varlaam al Moldovei şi ierarhii Grigorie al Larisei şi Lavrentie al Casandrei l-au sfinţit pe Paisie spre sfârşitul lunii martie în 1645. Egumenul Paisie avusese ca ascultare strângerea veniturilor de la mânăstirile moldovene închinate Patriarhiei Ierusalimului. Aceste venituri, plus ajutorul personal al domnitorului , au susţinut o însemnată perioadă de timp existența Patriarhiei Ierusalimului. Aceste venituri, plus ajutorul personal al domnitorului au susţinut o însemnată perioadă de timp existența Patriarhiei Ierusalimului.

Vasile Lupu a fost sprijinitor şi al vieţii monastice din muntele Athos şi Meteora. Călugări plini de smerenie îi cereau ajutorul obligându-se să fie smeriți rugători către Domnul pentru întreaga familie a generosului domnitor. Timp de aproape două decenii, ilustrul domnitor Vasile Lupu a reprezentat pentru bisericile ortodoxe orientale un protector, înscriind astfel o epocă luminoasă în istoria bisericii universale. A fost voievodul prin care Moldova a dăruit cu generozitate Orientului creştin speranţa existenţei şi a întreţinut nestinsă candela spiritualităţii ortodoxe.

Bibliografie

- Ahrweiler, Helene, *Ideologia politică a imperiului bizantin*, Ed.Corint, Bucureşti, 2002
- Costin, Miron, *Opere* vol.I, Ed.Pentru Literatură, Bucureşti, 1984
- Dobjanschi, Ana, Simeon Victor, *Arta în epoca lui Vasile Lupu*, Ed.Meridiane, Bucureşti, 1979
- Irimia, Ion, *Personalitatea religioasă a domnitorului Vasile Lupu*, Mitropolia Moldovei şi Sucevei, nr.12, 1942
- Iorga, Nicolae, *Bizanţ după Bizanţ*, Ed.Enciclopedică, Bucureşti, 1972
- Idem, *Vasile Lupu ca următor al împăraților de răsărit*, A.Ac.R. Tom XXXVI, 1913
- Idem, *Istoria românilor prin călători*, Ed.Eminescu, Bucureşti, 1981
- Popescu, N.Adrian, *Pagini din scrisul meu*, Ed. Sfintei Arhiepiscopii a Bucureştilor, 1998
- Pr.Porcescu Scarlat, *Sfânta Cuvioasă Parascheva ocrotitoarea Moldovei*, Ed. Casa Ortodoxă, Tesalonic, 1991

Ethosul neutralității

„Stupiditatea de a vorbi de egalitate peste tot. Intelectul nivelator. Ethosul neutralității. Rațiunea a fost întunecată de „lumini". E o rațiune mai adâncă în spriritul istoriei decât în spirit." (C. Noica, Jurnal de idei, Fragmentul 26, p. 230)

Paul-Gabriel Sandu

Ne exaltăm când vorbim despre egalitate. Facem din „ethosul neutralității" atitudinea prin excelență, care ne scutește să facem greșeli, să investim – riscând – sentimente, să credem în noi mai degrabă decât în alții. Ne limităm la a ne angaja în lupte lejere, ne așezăm fotoliile în tranșee și nu sperăm, din ele, decât că lupta va fi la un moment dat câștigată cumva de la sine, că noi vom trebui să dăm locul de acolo pe unul încă mai confortabil și mai legitim. Nu credem în misiunea excepțională a unor indivizi, generalul – cu bogatele lui evantaiuri de determinații – nu ne fascinează, iar căile prin care am putea să ajungem la el suie leneșe spre un nicăieri unde toți sunt pe aceeași treaptă. Spiritul astfel rafinat sfârșește prin a fi confiscat de bălării. Devenirea se prăbușește, pierzându-și definitiv orientarea, în epoca mineralului, acolo unde vibrațiile lui întru sunt abia presimțite. Individualul uman a pierdut definitiv „sorții ființei", complăcându-se în neutralitatea – doar uneori purtătoare de sens – a maladiilor spiritului. Însă cu ce sens toate? Și dacă „este ceva în noi mai adânc decât noi înșine", atunci trebuie să fie ceva în spirit mai adânc decât însuși spiritul. Este *Istoria sa*, care se dă ca o desfășurare-înfășurare de sine, o cotrobăire neîncetată și mistuitoare după un sine, ce trebuie să fie mai întâi recuperator pentru a putea fi recuperat.

În cazul individualului, căutarea autentică nu poate fi decât cea a generalului, nu se poate face decat ieșind din neutralitate, și numai supunându-ne pe noi înșine la ceea ce noi înșine nu credeam că suntem capabili de a face; este învestirea noastră de către noi înșine cu o încredere mai mare decât oferim altora, în virtutea unor exigențe adresate înainte de toate nouă înșine.

A ieși din logica propusă de ethosul neutralității presupune simultan ieșirea din încremenire și presimțirea deschiderii care transformă individualul uman într-un purtător al întregului. Numai în acest fel rațiunea, înțeleasă drept „conștiință a devenirii întru ființă", este eliberată de sub apăsarea întunericului egalitarismului fals și suficient, recuperând – deodată cu funcția de purtător prin excelență a lui „întru" – acea „poteca [ce] nuți pre-există, dar care îți este totuși dată".

Ierarhia KGB a Bisericii Ruse

Acuzațiile de colaborare a ierarhilor ruşi cu poliția politică au un caracter oficial

Alegerea noului patriarh pe scaunul Moscovei a stîrnit un val de comentatori care au răscolit nu doar trecutul candidatului, ci şi al altor colegi din Sfîntul Sinod. Rușii se arată nemulțumiți în special de colaborarea ierarhiei cu KGB. Pînă în momentul de față Patriarhia Moscovei nu a contrazis aceste acuzații.

Pr. Savatie Baştovoi

Colaborarea unor ierarhi cu structurile de securitate ale statului sovietic a fost discutată la modul oficial în Sovietul Suprem al Federației Ruse şi s-a păstrat într-un raport făcut în 1992 de către deputatul poporului P. Ponomariov, preşedintele Comisiei pentru Situațiile de Urgență de pe lîngă Prezidiumul Sovietului Suprem al Federației Ruse. În raport Ponomariov îşi exprimă îngrijorarea pentru colaborarea „neconstituțională" a ierarhilor cu structurile KGB. „Comisia atrage atenția conducerii Bisericii Ortodoxe Ruse asupra folosirii neconstituționale de către Comitetul Central al Partidului Comunist şi de către Comitetul pentru Siguranța Statului (KGB) a o seamă de structuri bisericeşti în scopuri proprii prin racolare şi infiltrare a agenților KGB [...] Caracterul misiunilor îndeplinite de ei [ierahii-agenți] dovedeşte că Departamentul numit nu este separat de stat şi că el s-a transformat într-un centru ascuns al KGB-ului în mijlocul credincioşilor".

În raportul său, Ponomariov numeşte colaborarea ierarhilor cu structurile de securitate „un pericol grav" pentru stat. „O atît de profundă infiltrare a agenturii organelor de securitate în mediile religioase prezintă un pericol grav pentru societate şi stat". Deputatul chiar sugerează că lovitura de stat din 1991 s-a făcut şi cu vina ierarhilor-agenți. De aceea se impune necesitatea „depolitizării" Bisericii prin renunțarea la colaborarea neconstituțională cu structurile de securitate ale statului. „Lustrația agenturii bisericeşti ar putea fi dură, poate chiar un act de duritate la adresa Bisericii care şi fără aceasta a suferit destul. Comisia consideră că este mai bine ca înşişi credincioşii să găsească o cale de a curăța Biserica de elementele infiltrate. Spre regret, conducerea Bisericii nici pînă acum nu a emis o opinie oficială în ce priveşte depolitizarea ei [...] Deoarece nu există o părere oficială a Bisericii în acest sens, Comisia recomandă introducerea în regulamentele canonice şi civile a interdicției asupra colaborării ilicite a fețelor bisericeşti cu organele statului".

Raportul cuprinde şi poreclele conspirative ale mai multor ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse. Consultînd şi alte surse, a rezltat următoarea listă, care, desigur, nu este una exhaustivă: • Patriarhul Alexei II – agent KGB „Drozdov" • Mitropolitul Smolenskului şi al Kaliningradului Kiril (actualul patriarh) – agent KGB „Mihailov" • Mitropolitul Voronejului Methodie - agent KGB „Pavel" • Mitropolitul Kievului Filaret Denisenko (în prezent patriarh autodeclarat al Ucrainei) - agent KGB „Antonov"; • Mitropolitul Minskului Filaret - agent KGB „Ostrovski"; • Mitropolitul Nicodim Rotov - agent KGB „Sviatoslav"; • Mitropolitul Volocolamului şi Iurevului Pitirim - agent KGB „Abbat"; • Mitropolitul Iuvenalie Poiarcov - agent KGB „Adamant"; • Arhiepiscopul Kalugăi Climent - agent KGB „Topaz"; • Arhiepiscopul Vilnusului - agent KGB cu şase nume de cod: „Grigoriev", „Esaulenko", „Cuznețov", „Nesterovici", „Ognev", „Potiomkin".

La sfîrşitul raportului Comisia îşi exprimă speranța că Biserica Ortodoxă Rusă va reuşi să-şi depăşească amara moştenire a trecutului.

Abuz de autoritate[1]

Conf. univ. dr. Costică Neagu

Istoriografia literaturii române s-a îmbogățit anul trecut cu încă o lucrare „de mari dimensiuni". Se pare că există în zilele noastre ambiția de a-l „egala" pe G. Călinescu, măcar şi numai prin dimensiunile fizice ale „operei" propuse. Mediul academic românesc a asaltat acest „record absolut" prin nume sonore din cultura română: Ion Rotaru – *O istorie a literaturii române de la origini până în prezent* (Ed. Dacoromână TDC, Bucureşti, 2006, 1334 pagini); Alex Ştefănescu - *Istoria literaturii române contemporane 1940-2000* (Ed. Maşina de Scris, Bucureşti, 2005), lucrare în care se abordează istoria literaturii dintr-o perioadă mai apropiată de zilele noastre, dar cu atât mai greu de descurcat ițele pentru că nu are perspectivă, iar valorile încă nu sunt aşezate. Pe de altă parte sunt încă multe detalii care nu pot fi spuse din cauză de... contemporaneitate!

Şi G. Călinescu prezentase în Istoria... sa scriitori contemporani, dar după ce demonstrase că poate face *literatură* adevărată *(Cartea nunții, Enigma Otiliei, Poezii); critică şi istorie literară (Viața lui Mihai Eminescu, Opera lui Mihai Eminescu, Viața lui Ion Creangă)* şi chiar *estetică (Principii de estetică)*, scrieri prin care îşi crease un piedestal respectat în unanimitate de contemporani, chiar dacă printre ei se aflau Eugen Lovinescu, G. Ibrăileanu etc.

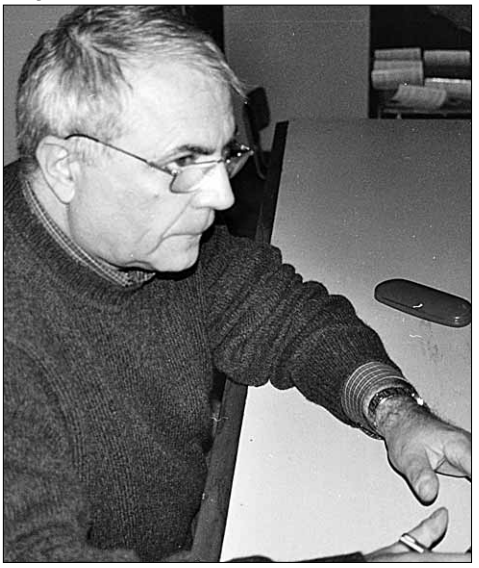

G. Călinescu avea har atât în arta literară cât şi în critică, iar aprecierile sale despre scriitori şi opere sunt şi acum „memorate" de profesori, studenți şi elevi pentru frumusețea şi adevărul lor, cu toate că nimeni nu-i mai obligă astăzi să le reproducă, şcoala românească fiind destul de permisivă, generația tânără având la dispoziție internetul ca mijloc de instruire. Un citat de G. Călinescu este şi acum un argument acceptat de toată lumea. Am citit acum aproape patru decenii, pe apucate şi „pe furiş", *Istoria* lui Călinescu, pentru că era „arestată" şi multe din cele spuse acolo le ştiu şi azi ad literam. Am consultat, la timpul apariției lor, lucrările pomenite mai sus, precum şi altele, şi am aflat multe opinii interesante, dar nu chiar memorabile. Prin aceasta nu vreau să spun că tot ce s-a scris după G. Călinescu, în domeniul istoriei literare, este inutil sau superfluu. Dimpotrivă.

Deunăzi, am intrat în posesia *Istoriei critice...* a dlui Nicolae Manolescu, „profesorul" tuturor profesorilor de limba şi literatura română trecuți de 40 de ani, din România. După ce am citit mărturisirea de pe supracopertă, în care autorul ne previne că există „destule impurități" şi în această *Istorie*, după ce am aflat că lucrarea nu e un „manual destinat instruirii", am consultat-o ca pe un dicționar. Am vrut să ştiu şi eu câți scriitori vrânceni sunt tratați în acest op impresionant ca mărime, sau măcar câți sunt amintiți. Am vrut să ştiu care este părerea domnului profesor despre Simion Mehedinți (1868-1962), creatorul geografiei române moderne, dar şi fostul director al *Convorbirilor literare* (1907-1923), autor al volumului de povestiri *Oameni de la munte*, al lucrării memorialistice *„Premise şi concluzii la Terra"*, al monografiei *Titu Maiorescu, notițe biografice*

[1] N. Manolescu – *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2008.

(apărută în 1910 şi nu – cum scrie dl profesor - în 1905), autor, de asemenea, al studiului *Optimismul lui Eminescu*, al volumului de critică *Primăvara literară*, director al publicației *„Buletinul Societății Române Regale de Geografie“*, al publicației *„Duminica poporului“* (1914-1933) şi autor a peste 80 de conferințe la Universitatea Radio etc., personalitate de care mă ocup de aproape 20 de ani şi din opera căruia am tipărit 18 titluri, între care trei inedite.

Simion Mehedinți nefiind literat şi neavând „contribuții importante“ în domeniul literaturii, i-am găsit numele doar la „Indice de nume“, dar iată ce am citit urmând trimiterii respective: *„Al treilea biograf al său* [= al lui Titu Maiorescu] (*după Simion Mehedinți care în 1905* [sic!] *doar* a semnat **o autobiografie redactată cvasiintegral de Maiorescu însuşi...**)[2]“, pentru ca la pagina 374 a aceleeaşi lucrări să citesc altă afirmație la fel de „bine“ fundamentată ştiințific: *„...Dincolo de nevoia de a rememora unele lucruri (când a scris prefețele la discursuri parlamentare sau când* ***i-a dictat lui Simion Mehedinți autobiografia,*** *s-a folosit de notele zilnice), care face* [sic!] *din jurnal un instrument“*[3].

Citind aceste enormități, imaginația mea a luat-o razna. Mi l-am imaginat pe Simion - fiul lui Neculai Mehedinți, dascăl la Biserica Mănăstirii lui Matei Basarab din Soveja, doctor în geografie la Leipzig, profesor universitar, membru corespondent al Academiei Române, om crescut la şcoala demnității, a oamenilor de la munte – în ipostaza de scrib umil, stând în fața lui Maiorescu şi aşteptând să i se dicteze „autobiografia“. Cine credeți, domnule profesor Manolescu, că ar fi mai penibil într-o asemenea ipostază: profesorul sau fostul student? Dumneavoastră, care ați scris o interesantă carte despre Titu Maiorescu, îl credeți în stare pe acesta de o asemenea josnicie, pe el care îşi urmărea cu atenție pe foştii studenți, bucurându-se de fiecare succes al acestora, punându-i la diverse „încercări“, pentru a vedea cum lucrează, urmând ca apoi să-i îndrume către profesiile potrivite şi chiar în politică? Vă întreb acest lucru pentru că eu nu-l văd pe Simion Mehedinți acceptând o asemenea umilință.

Cred că prin aceste afirmații riscante ați adus un afront impardonabil unei personalități de prim rang a culturii române, savant polivalent şi model de demnitate.

E un lucru cunoscut faptul că învățăceii şi colaboratorii lui Titu Maiorescu şi-au sărbătorit cu alai mentorul la 50, 60 şi la 70 de ani de viață, dovadă fiind *Omagiile* ocazionate de aceste aniversări. La fel de cunoscute sunt solicitările pe care i le-au adresat, pe rând, Duiliu Zamfirescu (la 1890) şi Mihail Dragomirescu (la 1900)[4] de a le da unele notițe pentru a-i alcătui o biografie, deoarece nimeni n-ar fi îndrăznit să facă acest lucru fără aprobarea magistrului. Condițiile în care Mehedinți va fi primit o asemenea aprobare nu sunt cunoscute. În Memoriile acestuia – în curs de editare la Editura Terra, Focşani – anul 1910 este foarte sărac, doar o singură însemnare: 12 febr., 1910. „M-au năvălit multe de toate. Nu mai am vreme nici să notez lucrurile importante. Lunile acestea am fost ocupat cu pregătirea serbării dlui Maiorescu. Între alte multe lucruri plănuite, era şi o şedință festivă la Academie. Cei care s-au opus au fost I. Bogdan şi I. Bianu!“

Este, de asemenea, de notorietate faptul că ipoteza unei lucrări doar semnate de Simion Mehedinți a fost lansată de Z. Ornea în articolul „Autobiografia lui Titu Maiorescu“ (*România literară*, nr. 30, din 26 iulie 1984), ipoteză pe care o demontează cu o analiză pe text, tot profesorul universitar Gheorghiță Geană, în articolul „Întâmpinări la o dublă expertiză“, în *Viața Românească*, 80, nr. 2, 1985, pp. 93-96.

Mai precizăm faptul că însuşi Eugen Lovinescu, pe care aversiunea față de Simion Mehedinți l-a împiedicat să se aplece asupra operei sale literare *Oameni de la munte*, cu toate că-i recunoştea o oarecare valoare, acelaşi Lovinescu care i-a reproşat lui Mehedinți faptul că a acceptat directoratul *Convorbirilor* cu toate că nu era critic

[2] N. Manolescu – *Istoria critică a literaturii române...*, op. cit. p. 372;

[3] Ibidem, p. 374;

[4] Gheorghiță Geană – „Imperativitatea modelelor“ (Postfață), în: S. Mehedinți – *Optimismul lui Eminescu, Goethe şi Eminescu* (text inedit), *Titu Maiorescu (notițe biografice)*, Ed. Terra, Focşani, 2000, pp. 161-172;

Simion Mehedinți

literar (ci era „un rural prin naştere şi ideologie, cu pilonii estetici înfipți în literatura lui Ion Creangă şi în poeziile naționaliste [ca şi cum naționalismul ar fi un cuvânt de ocară] ale lui Eminescu“[5]), nu a contestat autenticitatea lucrării *Titu Maiorescu(notițe biografice)*: „Este meritul neîndoios al lui S. Mehedinți de a fi publicat, la împlinirea vârstei de 70 de ani, biografia lui Titu Maiorescu, punct de plecare al tuturor încercărilor de mai târziu (...), datele sunt riguros exacte, iar tonul păstrează o notă obiectivă. Deşi nu li se poate contesta autenticitatea, se pot totuşi face şi rezerve asupra luminii în care au fost aşezate“[6].

Deşi Simion Mehedinți nu are nevoie de un apărător în fața istoriei, noi, Asociația „Simion Mehedinți“ Focşani, fiind astăzi în posesia jurnalului pe care l-a ținut din aprilie 1906 până aproape de plecarea în lumea umbrelor, am dori să facem câteva precizări şi în privința venirii lui Mehedinți la direcția *Convorbirilor literare*: „Dl Maiorescu mi-a propus din nou să iau *Convorbirile* cu Floru, I. A. Rădulescu (Pogoneanu), Pangrati şi Litzica. Bogdan e prea oportunist (1 mai, 1906); Eu i l-am propus pe Duiliu Zamfirescu. [P. P.] Negulescu zicea zilele trecute să iau eu răspunderea *Convorbirilor* (1 oct. 1906); Peste toate astea [cursuri universitare şi manuale didactice], prietenii vor să-mi dea directoratul *Convorbirilor*? Unde e timpul şi puterea pentru toate astea!! (10 oct. 1906); Dl Maiorescu vrea cu orice preț să iau eu *Convorbirile* (30 oct. 1906); Ieri la 4,5, la Maiorescu. Repetă propunerea să iau direcția *Convorbirilor* (1 nov. 1906)“ etc.

Putem înțelege din toate aceste însemnări că până la urmă directoratul *Convorbirilor* a fost pentru Mehedinți o povară pe care Maiorescu i-a pus-o în spate, deoarece mentorul se temea de soarta revistei, evitându-l pe Mihail Dragomirescu, poate şi datorită faptului că acesta îl dezamăgise ca om. Acest lucru se va vedea din memorii. Mai trebuie amintit faptul că „bătrânii Junimii“ i-au dat lui Mehedinți *Convorbirile* în proprietate, savantul donându-le Academiei Române în 1945. I s-a reproşat lui Mehedinți că, în perioada directoratului său, *Convorbirile* a devenit o revistă ştiințifică, îndepărtându-se de literatură, dar lucrul acesta era recunoscut chiar de Titu Maiorescu încă dinaintea venirii lui Mehedinți la conducerea revistei. De altfel, după cum se va vedea din memoriile sale, Mehedinți a acceptat preluarea *Convorbirilor* sub rezerva trecerii imediate a revistei „când se va găsi un literat“.

Prin această *notă de întâmpinare*, am dorit, cu tot respectul cuvenit, stimate „Domnule Profesor“ Nicolae Manolescu, să contribuim şi noi la curățirea de „impurități“ a Istoriei dvs., pentru că „fiecare se cuvine să fie judecat după ce a realizat“, iar lucrarea dvs. să fie o dreaptă măsură a valorii „hărții poporului român“ şi nu un *abuz de autoritate.*

[5] Eugen Lovinescu – *Titu Maiorescu şi posteritatea lui critică*, Bucureşti, Ed. Casa Şcoalelor, 1943, p. 63;
[6] Ibidem, pp. 65-66.

Preoți sindicaliști ajunși în conducerea Arhiepiscopiei Craiovei

ÎPS Irineu, cel în care s-au pus atîtea speranțe cînd a venit la păstorirea Mitropoliei Olteniei, începe să ia decizii foarte discutabile.
Un tînăr şi curajos mărturisitor din Episcopia Slatinei face dezvăluiri complete. Iar PS Sebastian al Slatinei nu a i-a pus pumnul în gură, ceea ce ne face să-l respectăm şi mai mult pe vrednicul episcop.
Publicăm în continuare un articol de Dan Camen, apărut inițial pe blogul său. (ROST)

Dan Camen

De ceva timp încoace îmi ajunseseră la urechi, fel de fel de informații cum că anumiți preoți, care au deținut funcții cheie în înființarea sindicatului preoțesc „Păstorul cel bun“ din Craiova, ocupă acum funcții de conducere în administrația Arhiepiscopiei Craiovei. Am căutat şi eu mai mult, am întrebat, m-am mai informat. Am auzit de schimbările „majore“ care s-au petrecut la nivelul administrației bisericeşti din Arhiepiscopia Craiovei sub ÎPS Irineu, Mitropolitul Olteniei, însă le-am considerat până la urmă fireşti, oarecum, dat fiind faptul că fiecare „stăpân“ îşi aduce cu el oamenii săi cu care va colabora. Mirarea însă m-a cuprins atunci când am auzit că unii dintre „oamenii de încredere“, care urmau să ocupe funcții înalte în administrația bisericească în Arhiepiscopia Craiovei, erau nici mai mult, nici mai puțin decât membrii fondatori ai sindicatului preoților „Păstorul cel bun“. Ce să înțeleg? Am mai cercetat şi, de curând, am găsit un articol al dlui Dl. Dan Olteanu („ÎPS Irineu a «decapitat» conducerea Arhiepiscopiei Craiova“, în săptămânalul craiovean „Indiscret“, nr. 178, disponibil la adresa de internet http://www.indiscret.ro/-index.php?rubrica=2&id=6238&numar=178).

După informațiile pe care le am, articolul în cauză este destul de bine făcut, adică surprinde starea de fapt a lucrurilor actuale în Arhiepiscopia Craiovei, însă îi trebuie câteva observații, rectificări şi adăugiri, pe care am să le fac mai jos.

În primul rând se poate vorbi clar de o campanie de „epurare“ a oricăror „urme teofanice“, începând cu realizările misionare ale fostului mitropolit şi până la oamenii de bază cu care ÎPS Teofan a colaborat şi a realizat ceea ce acum nu mai este şi nu se mai poate vedea cu ochii...

Radio „Logos“

Autorul editorialului menționează închiderea radio-ului „Logos“ al Mitropoliei Olteniei, exact când acesta obținuse extinderea teritorială necesară difuzării emisiunilor în întreaga Oltenie şi când angajații căpătaseră o experiență în domeniu. Emisia acestui radio a fost redusă la două ore pe zi, fiind preluat, asumat, înglobat sau înghițit, spuneți-i cum vreți, de către „trustul“ Trinitas al Patriarhiei. Motivul? Exact cum spune autorul, citându-l pe ÎPS Irineu: „Oricum, credincioşii au la dispoziție Radio «Trinitas», radioul oficial al BOR, iar o asemenea cheltuială nu se justifică“. Ma mir însă de ce ceilalți ierarhi care au radiouri eparhiale nu gândesc aşa de dezinvolt şi economicos precum ÎPS Irineu. Primul semn de întrebare.

Cetatea Creștină

Un alt eveniment, aflat abia acum, a fost încetarea activității revistei eparhiale „Cetatea Creştină“, fondată de... ÎPS Teofan. Această revistă apărea lunar, însă, de ceva timp, nu am mai văzut-o deloc prin pangarele bisericilor, astfel că am simțit această „schimbare a dreptei celui prea-

înalt“ mitropolit. Nu am crezut însă că a desființat-o. Care este justificarea mitropolitului, nu se ştie; probabil tot motivele economice că, deh, suntem în plină criză financiară.

Centrul „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil“

După cum probabil ştiți marea majoritate a celor care eraţi ataşaţi de Maica Siluana, plecarea sa, împreună cu obştea, la Iaşi se datorează în general unor chestiuni de bucătărie internă, dar în mare parte diferențelor de concepție privind anumite aspecte ale laturii duhovniceşti disputate de maica Siluana cu noul mitropolit. Pe lângă acestea, imobilul în care funcționase Centrul a fost întrebuințat pentru alte scopuri „filantropice“, urmând ca Centrul să fie mutat la mănăstirea Jitianu. Centrul fusese înființat de maica Siluana cu binecuvântarea ÎPS Teofan, imediat după ce fusese instalat mitropolit al Olteniei. A funcționat şapte ani în Craiova. Cu toate acestea, se pare că şi mănăstirea Jitianu trebuia să aibă altă rânduială, potrivit concepției ÎPS Irineu. La acestea se mai adaugă legătura puternică, duhovnicească, dintre maica Siluana şi ÎPS Teofan. Aşa încât maica, împreună cu obştea sa, a ajuns la Iaşi, unde a redeschis porțile Centrului „Sf. Arhangheli“. Acum, mănăstirea Jitianu este de călugări, aduşi din alte mănăstiri oltene.

Asociația „Vasiliada“

Această asociație filantropică devenise, până la plecarea la Iaşi a ÎPS Teofan, una dintre cele mai importante asociații de acest gen a Bisericii Ortodoxe, prin numeroasele ei centre şi fonduri pe care le-a câştigat în urma unor campanii şi colecte, care ajutorau oamenii aflați în nevoie. Unul dintre directorii asociației a fost ani buni PS Nicodim, ajuns acum episcop la Severin. Ei bine, sediul principal al asociației, care era în clădirea cu birouri ale Arhiepiscopiei, a fost mutat în imobilul unde activase Centrul „Sf. Arhangheli“, proaspat renovat. Directorul asociației, dl. Cristian Chiriac, din motive pe care nu le cunosc încă, nu mai este consilier în cadrul Arhiepiscopiei, şi deja a

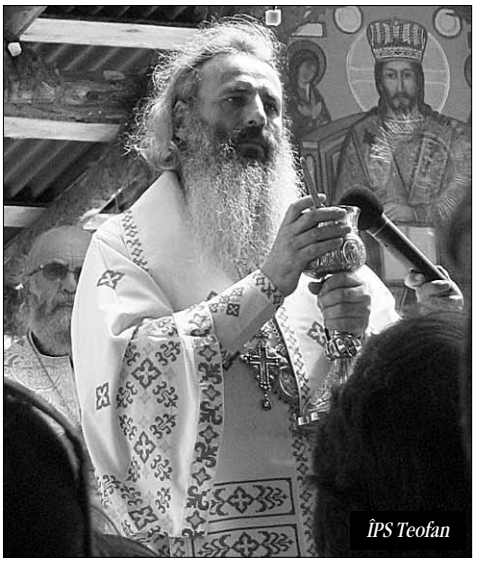

ÎPS Teofan

plecat în altă parte. Asociatia „Vasiliada“ din Craiova este opera ÎPS Teofan.

Vechea gardă, epurată

După desființarea tuturor acestor realizări misionar-pastorale ale ÎPS Teofan, au fost epurați colaboratorii săi. Dl. Dan Olteanu, autorul articolului citat, menționează câteva nume de părinți ce au fost scoşi pe tuşă de ÎPS Irineu în ianuarie, fără prea multe discuții. Dintre aceştia, amintesc pe părintele vicar administrativ Răzvan Tismonariu, părintele Teodor Ciontu (inspector bisericesc) şi părintele Ion Nicolae (consilier economic), care nu mai ocupă aceste funcții. Părintele protoiereu Aurel Greere, din câte ştiu, a ajuns consilier administrativ. Cert e ca Pr. Sever Negrescu şi-a depus demisia din funcția de consilier cultural, înainte de a veni ÎPS Irineu mitropolit. Chiar sfinția sa, în secțiunea repartizată comentariilor articolului, explică împrejurările plecării sale şi temerile sale: „Articolul cuprinde o informație falsă în ceea ce mă priveşte: nu am fost demis din funcția de consilier cultural de către ÎPS Irineu, ci m-am retras, cererea (nr. 2500 din 27 mai 2008) fiindu-mi aprobată de către ÎPS Teofan, pe atunci încă mitropolit al Olteniei şi mitropolit ales al Moldovei. Ce se ascundea, oare, în spatele aşa-zisului sindicat «Păstorul cel Bun»? Iată că preoții Dică şi Mocanu

(fondatori ai sindicatului mort înainte de a se naşte şi aprigi luptători împotriva sfintelor canoane şi a Statutului BOR) au fost deja răsplătiţi. Cine urmează? State, Motorga, Toana?...“

Uitandu-mă la secţiunea de «Contact» a siteului Mitropoliei Olteniei observ că modificările privind noii veniţi la conducere nu au fost făcute încă.

Sindicaliştii din noua gardă

Bomba cu explozie întârziată a constituit-o numirea noilor oameni în conducerea Arhiepiscopiei, unii dintre preoţi fiind membri fondatori ai sindicatului „Păstorul cel Bun“. Dl Dan Olteanu afirmă: „Postul de consilier administrativ va fi ocupat de Gheorghe Zamfir, Viorel Dică va fi noul consilier economic, Doru Mălureanu va ocupa postul de consilier cultural, Adrian Stănulică va fi noul consilier social, Petre Mocanu va fi inspector bisericesc, iar Sorin Popescu va deveni secretar al Arhiepiscopiei Craiova“. Schimbările acestea au fost deja făcute în răstimpul trecut de la pblicarea articolului de către dl Olteanu.

Dintre cei enumeraţi, figurile a doi preoţi se disting. Numele primului a apărut în toate ştirile privind scandalul înfiinţării sindicatului preoţesc, iar cel de-al doilea fiind cunoscut dinainte ca aparţinând sindicatului. Pr. Viorel Dică, secretarul sindicatului şi purtătorul de cuvânt al acestuia, a devenit consilier economic. Pr. Petre Mocanu este acum inspector bisericesc.

O a doua bombă este numirea în postul de vicar administrativ şi paroh la biserica „Madona Dudu“ – o parohie foarte bogată şi căutată – a unui părinte ieromonah moldovean Mihail Bălan (hmm, interesant, al doilea semn de întrebare) cu rang de arhimandrit (fost stareţ al mănăstirii Râşca din Moldova), necunoscut până acum în Oltenia. De reţinut că acesta a fost propus, cu ceva timp în urmă, spre hirotonie întru arhiereu ca episcop vicar al Arhiepiscopiei Tomisului, „însă «graţie» intervenţiei ÎPS Teofan Savu, Sinodul BOR a respins propunerea“ – spune Dl. Dan Olteanu. Sunt curios de ce candidatura lui nu a fost aprobata, pentru ca postul de episcop vicar la Tomis încă nu a fost repartizat altuia. O altă întrebare: de ce a plecat din Moldova tocmai la Tomis, ca mai apoi să ajungă, cu aceleaşi pretenţii episcopale, în Oltenia? Este de mult cunoscut faptul că la Gorj s-ar putea înfiinţa episcopie, iar titularul acesteia să fie PS Gurie. Dar să să aduci un ieromonah ce are gândurile sale îndreptate mai mult spre ranguri episcopale decât spre virtuţile monahiceşti, mi se arată a fi un lucru dubios.

Consider că apariţia preoţilor sindicalişti în conducerea Arhiepiscopiei Craiovei constituie o abatere gravă de la canoanele Bisericii, deoarece acest sindicat a fost catalogat în comunicatul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Olteniei din 28 mai 2009 (din care a făcut parte şi IPS Irineu, pe atunci arhiereu vicar) drept: „O formă de manifestare străină de Duhul Evangheliei şi al canoanelor, aflată in contradicţie cu prevederile Statutului BOR“. Dacă e să ne referim la persoanele ce au însufleţit acest sindicat, putem afirma, potrivit hotărârilor Sinodului Permanent al BOR din 6 iunie 2008 de la Mănăstirea Neamţ, că aceştia sunt „în afara duhului vieţii bisericeşti şi a disciplinei canonice şi statutare a Bisericii Ortodoxe Române“. Iar comunicatul Patriarhiei Române din 27 mai 2008 îi numeşte „ispitiţi de duh de rătăcire, de dezbinare şi iesire din disciplina şi comuniunea bisericească“.

Sper să se ia o măsură în această chestiune.

În final, mă întreb, alături de părintele Sever Negrescu: Ce se ascundea, oare, în spatele aşa-zisului sindicat „Păstorul cel Bun“?

PS:

La 2 martie a.c., Răzvan Vintilescu de la „Cotidianul“, altfel un adversar al Bisericii, a publicat articolul intitulat „Lovitură de amvon: Irineu epurează garda lui Teofan de la Mitropolia

ÎPS Irineu, Mitropolitul Oteniei

Olteniei", în care, pe lângă cele spuse şi de Dan Olteanu şi Dan Camen, este inserată şi o declaraţie a ÎPS Irineu: *„Schimbările au fost făcute în baza unor regulamente de ordin interior. Pe acele posturi au venit oameni care sunt preocupaţi de alte probleme decât cei care au fost angajaţi acolo înainte. Noi avem cu totul alte legi. Nu poţi întreba un general de ce îl schimbă din funcţie pe un soldat. Nu a avut nici o legătură cu faptul că acei oameni erau apropiaţi de Teofan, după cum s-a mai speculat"* şi *„Noi nu am avut nimic cu oamenii. Atunci a fost o problemă cu acel sindicat în sine, nu cu cei care l-au creat. Aceştia s-au îndreptat între timp".*

În plus ÎPS Irineu furnizează o informaţie importantă. Autorul articolului scrie: „ÎPS Irineu continuă schimbările de la nivelul mitropoliei cu *o decizie menită a elibera o serie de posturi ocupate de preoţi în vârstă de peste 70 de ani,* pentru a le face loc unora tineri. «Când am venit la mitropolie, am găsit o hotărâre care prevedea că, începând cu vârsta de 65 de ani, preoţii trebuie să se pregătească de pensionare, urmând ca până la vârsta de 70 de ani ei să fie monitorizaţi în acest sens. Numai că nimeni nu aplica această hotărâre, iar preoţii tineri nu au unde să slujească, nu găsesc parohii pe care să le conducă», adaugă înaltul ierarh.

Întrebat despre posibilitatea ca pensionarea obligatorie a preoţilor din funcţiile remunerate să fie extinsă la nivelul întregii ţări, ÎPS Irineu a răspuns diplomatic: «Încercăm, încercăm. Se poartă discuţii, se caută soluţii». O asemenea decizie este însă extrem de importantă pentru viaţa religioasă din România, deoarece aplicarea ei la nivel naţional ar presupune pensionarea multor preoţi şi călugări ce deţin funcţii importante în ierarhia Bisericii Ortodoxe Române, unii dintre ei împărtăşind alte viziuni despre direcţia BOR decât cea a patriarhului Daniel."

„Bizantinismul“ BOR şi lecţia istoriei

Emilia Corbu

Nu ştiu dacă este o contagiune istorică incurabilă, dar, din ce în ce mai mult, înalţi funcţionari ai Bisericii Ortodoxe Române au un comportament bizantin faţă de un Stat devenit pe zi ce trece mai barbar, adică păgân. Poate pare de necrezut, dar bizantinii au avut, în afara de câteva momente de glorie, lungi perioade de dureros de umile de tratative cu barbarii, de păci plătite scump, de politici care se doreau diplomatice şi subtile şi care în realitate erau jalnice şi fără scop. Toate acestea pentru ce? Pentru a nu purta un război demn pentru apărarea identităţii sale şi a supuşilor săi. Credeau ei că o pace costă mai puţin decât un război. Însă, e dovedit istoric că, în perioadele de acalmie răscumpărate greu, barbarii se întăreau şi în final se ajungea tot la un război de astă dată mult mai sângeros. Barbarii au războiul scris în gene.

***

Cel mai dureros exemplu de compromis pe care Biserica noastră îl consimte de 19 ani este acela de a denunţa comunismul anticreştin doar prin vorbe şi nu prin fapte, adică prin recunoaşterea jertfei celor care au murit sau au suferit ani grei de închisoare în regimul comunist. Simpla înregistrare a acestora într-o carte nu este de ajuns, iar *Martirologiul* – arătat de câte ori se ridică problema – e doar o picătură de alin într-un ocean de durere. Ce-ar fi ca Sf. Ioan Valahul să fie trecut în *Proloage* dar să nu apară în calendar? Orice compromis se naşte şchiop, aşa că nu poate ajunge departe. Dacă interpretul la vioară Ladislau Csendes, aflat, prin jocul politic, în fruntea arhivelor celui mai criminal partid din istoria românească[1] (ce combinaţie ironică!) ar fi dat o palmă unui vlădică, acesta, elegant, întorcea obrazul, pentru a oferi insului o lecţie creştină. Era în joc doar mântuirea personală. Dar dacă acela se obrăzniceşte şi loveşte în memoria a şase din cei care şi-au pierdut libertatea pentru Hristos (aşa cum s-a întâmplat prin interzicerea expoziţiei „Destine de martiri“, în care erau evocaţi pr. Arsenie Boca, pr. Arsenie Papacioc, pr. Gheorghe Calciu, pr. Daniil – Sandu Tudor, Valeriu Gafencu şi Ioan Ianolide), atunci nu mai stai să întocmeşti hârtiuţe de răspuns, ci ridici glas şi ceri socoteală. Nu s-a făcut acest lucru şi Csendes a mai făcut o gafă de proporţiile CNSAS-ului, lăsând fără răspuns o adresă semnată de 54 de istorici[2]. Recunosc că poate nici eu nu cunosc 54 de muzicieni, dar nici nu mă cocoţ în fruntea Operei Române. A şti care îţi este locul în lume şi a-ţi recunoaşte limitele este o chestiune de educaţie şi de bun simţ elementar.

Şi pe vremea hunilor era la fel

Revenind la aşa zisa politică a Bisericii (ce impropriu sună!) faţă de Stat, trebuie să recunosc, cu tristeţe, că singurele asemănări pe care le găsesc sunt undeva în secolul V d. Hr., prin anul 466, când hunii şi-au făcut apariţia la Dunărea de Jos[3] În regiune locuiau mai multe triburi, numite în documente popoare, şi care aveau tratate mil-

[1] Arhivele aflate la CNSAS aparţin de fapt Partidului Comunist Român, mai precis braţului înarmat al partidului care a fost Securitatea Comunistă. Locul lor ar trebui să fie la Arhivele Naţionale. Ce s-ar întâmpla dacă fiecare partid şi-ar permite luxul unei instituţii proprii de administrare a arhivelor pe banii statului român. Mascarea lor sub perdeaua Securităţii este abuzivă. Securitatea Comunistă a avut sarcini şi obiective diferite de Serviciile de Securitate naţională, absolut necesare într-un stat şi care trebuie să aibă, într-adevăr un regim special de arhivă.

[2] Până azi, 21 decembrie nu am primit nici un răspuns oficial la adresa nr.2700 din 21.10.2008

[3] Teritoriu care desemnează un spaţiu larg cuprins între Carpaţi şi Balcani, de-a lungul Dunării Inferioare.

itare cu cea mai mare putere militară a timpului, Imperiul Roman de Răsărit, sau Bizantin. Interesul hunilor era de a ocupa un teritoriu cât mai întins cu cât mai puține pierderi militare, şi au acționat ca atare. Interesul romanilor era de a avea liniște la hotare şi atunci nu au acordat sprijinul militar promis popoarelor de la Dunăre. Opțiunea trădării e întotdeauna fatală şi drept urmare a fost plătită scump. Odată instalați în regiune, hunii i-au atacat pe romani. Dar nu despre războaiele cu hunii vreau să vorbesc, ci despre un episod, minor în aparență, cu aşa-zişii refugiați, adică nobili, persoane cu influență sau oameni simpli care au fugit în Imperiul Roman pentru a se salva.

Deşi ei sunt menționați lapidar, trebuie să fi fost foarte importanți pentru huni de vreme ce Attila condiționează pacea cu romanii de predarea lor. La un moment dat, Atilla avea o listă de

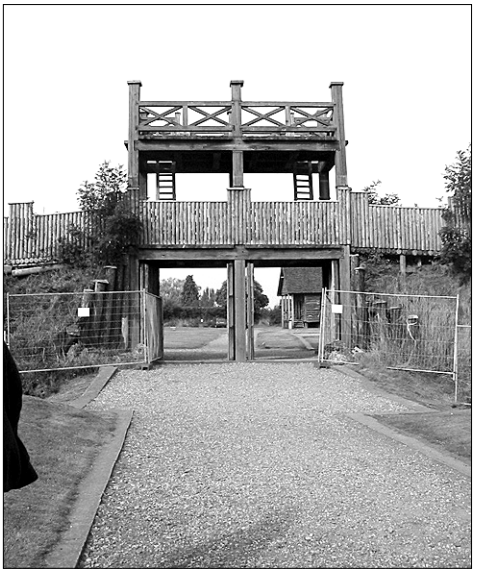

17 nume. Ne-am fi aşteptat ca romanii să aibă mai multă demnitate şi să-i apere, ca pe aliați. Dimpotrivă, nu doar că i-au predat, dar i-au transformat pe bieții oamenii în mijloace de îmbunare a hanului. Adică una dintre soliile romanilor la Attila debuta cu predarea a cinci fugari. Ce se întâmpla cu aceşti oameni după ce erau predați hunilor? Refugiații erau executați prin crucificare. Aşa s-a întâmplat inclusiv cu copiii Mama şi Atacam care erau neam de rege[4]. Prin urmare barbarii nu doar că ocupaseră un teritoriu care nu fusese al lor, dar atacau cu o cruzime rar întâlnită tot ce ar fi devenit repere ale unei istorii a locului. Aceşti lideri locali, refugiați la romani, constituiau pentru huni un potențial rival, iar readucerea lor în țară şi crucificarea sub ochii poporului simbolizau consfințirea cuceririi. Dacă uciderea acestor oameni era pentru huni un imperativ politic, totuşi moartea lor prin crucificare sugerează o eventuală apartenență creştină a lor. Nu ştim. Dar cunoaştem că în teritoriile lor de baştină hunii îi persecutau pe misionarii care se încumetau să predice în țara lor.

Fireşte că romanii ar fi trebuit să găsească o cale pentru salvarea acestor suflete. Nu pentru că era o chestiune de civilizație, ci mai ales că hunii aveau obiceiul să ceară, pe motive diverse, toate acele persoane care intrau în conflict cu ei. Şi cum realitatea bate ficțiunea, în timp ce solia bizantinilor umbla cu predarea a cinci refugiați printr-un teritoriu aflat prin Transilvania, se întâlneşte cu o solie romană occidentală, destul de numeroasă, care mergea tot la Attila, ca să negocieze o altă cerere de predare. Atilla pretinsese nici mai mult nici mai puțin decât să-i fie dat prefectul roman Silvanus, pe motiv că acesta ar fi furat nişte vase de aur care i s-ar fi cuvenit lui. Adică Attila era în stare să ceară şi luna de pe cer, de condamnat erau doar cei care îi răspundeau. Oricum, solia occidentalilor avea să îi explice hanului că prefectul a acționat corect şi nu-i va fi predat. Vasele cu pricina nu-i pot aparține, deoarece erau vase sfinte, dar că i se poate oferi un preț de răscumpărare de vreme ce au fost aduse dintr-un teritoriu cucerit de huni[5].

Cu alte cuvinte cele două imperii romane au avut o politică oarecum diferită față de pretențiile hunilor. Interesant este că barbarii au fost mai agresivi cu cei care s-au purtat mai blând cu ei, cu bizantinii. Morala povestioarei este că nu trebuie să negociem cu barbarii, nici măcar un vas, dară-

[4] Ambasadele lui Pricus, în Izvoarele Istoriei Românilor, vol. VIII, colecția Gh. Popa Lisseanu, Bucovina, 1936, p. 82

[5] Ibidem, p. 93

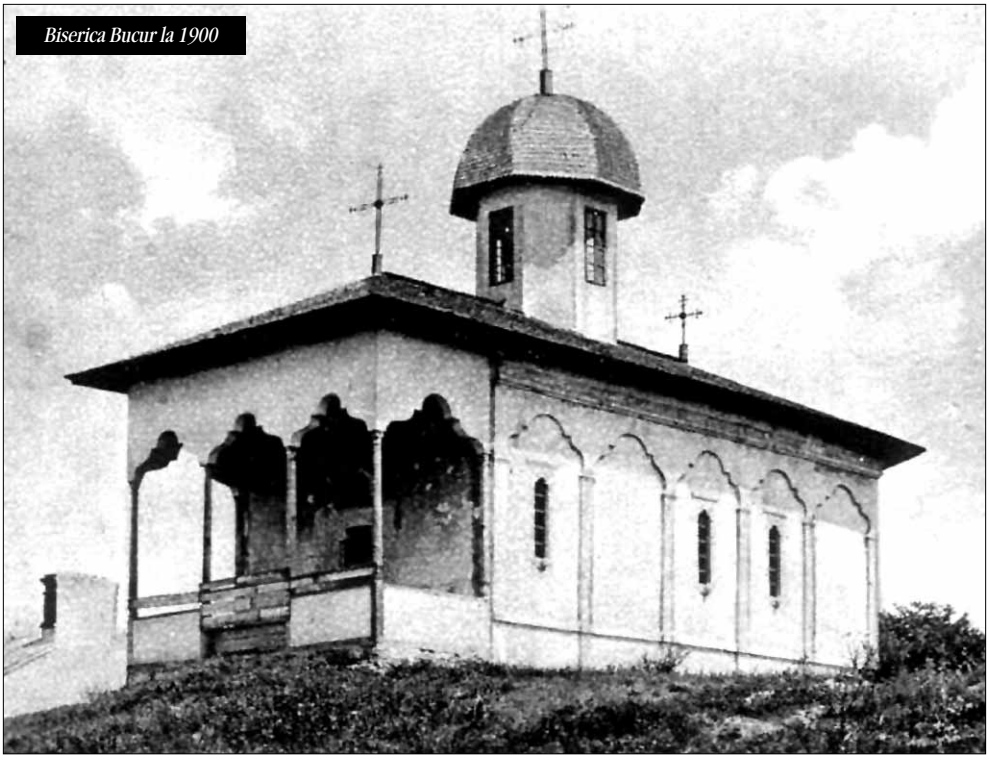

Biserica Bucur la 1900

mi-te un om. Episodul în sine are şi un alt înţeles. Te întrebi cum e posibil ca ditamai hanul să fie preocupat de nişte blide, fie şi de aur. Uităm mereu că şi barbarii au o cultură a lor. Iar hanul ştia că adevărata izbândă implică şi cucerirea sufletelor noilor lui supuşi. Stăpânirea se voia a fi totală. Ori acele vase erau sfinte reprezentau ceva pentru sufletul poporului.

Alte timpuri, alţi barbari

Prin laşitatea şi neimplicarea în recunoaşterea martirilor din timpul comunismului, unii funcţionari bisericeşti cumpără o linişte relativă şi temporară, în schimbul crucificării încă o dată, a unor oameni care, într-o ţară cotropită de comunişti, s-au refugiat în Biserică, înnobilând-o cu jertfa lor. Nu e cazul ca noi, cei de azi, cuibăriţi în fotolii calde să începem să judecăm, la o cafea, viaţa lor anterioară momentului când au hotărât să aleagă calea închisorilor pentru a transforma celula în chilie aprinsă de rugăciune. Nu avem acest drept şi să vă spun de ce. Pentru că ei au avut de ales între a trăda în libertate şi a muri în demnitate. Faptul că nu au trădat e semnul sfinţeniei lor. Dacă Biserica crede că, acceptând pretenţiile politicului, va fi liniştită, se înşeală. *Atilla* zilelor noastre nu se mulţumeşte cu atât. După ce va îngropa şi orice urmă de memorie a demnităţii, se va năpusti şi asupra Bisericii, aşa cum odinioară hunii treceau prin foc şi prin sabie toate cetăţile bizantine. Iar solia imperială avea de povestit, rece, calm, ca o maşină: „Am ajuns la Naissus[6] şi am găsit oraşul deşert de locuitori, fiindcă fusese dărâmat de duşmani; numai printre ruinele bisericilor se mai întâmpla să se găsească un bolnav. Puţin mai sus de râu, după ce am poposit într-un loc pustiit – căci toate locurile de lângă malurile apei erau pline de oasele celor ce căzuseră în lupte – am întâlnit a doua zi pe Agintheus, comandantul armatei din Iliria şi care se găsea cu tabăra nu departe de Naissus şi de la care, din porunca împăratului, avem să primim nişte fugari... spre ai da Hunilor“[7].

[6] Azi Niş în Serbia

[7] Ibidem, p. 85

ÎPS Nicolae, Vaticanul şi bomba atomică

Dan Ciachir

Revista literară „Vatra“ din Târgu-Mureş a consacrat numărul 11-12/ 2008 Mitropolitului Nicolae Corneanu al Banatului. Urmînd exemplul lui Caragiale care a ţinut să furnizeze o amintire legată de „Republica“ instaurată pentru cîteva ceasuri, în 1870, la Ploieşti de Candiano Popescu, semnalez publicaţiei respective cele rostite de ÎPS Nicolae, în 1962, cu prilejul alegerii ÎPS Sale ca mitropolit al Banatului: „Îmi vin în minte, bunăoară, cuvintele unui cardinal cu pretenţii de a deveni «urmaş al Sfîntului Petru», că «de acum încolo trebuie ţinută în mîna dreaptă bomba atomică, iar în cea stîngă Biblia». «Credincioşi» de acest gen se mai găsesc încă în ţările supuse dominaţiei capitalului. Este limpede că o atare poziţie este străină învăţăturii creştine şi moralei evanghelice. Ea jigneşte şi îndurerează pe orice adevărat creştin.“ (Cf. „Biserica Ortodoxă Română“, nr. 1-2/ 1962, p. 14)

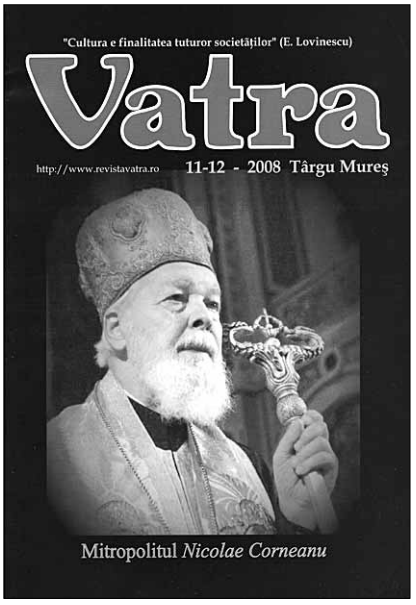

Cu un an înainte, în 1961, ÎPS Nicolae, ales episcop al Aradului, declara: „Cu osebire îmi vor sta la inimă fraţii cu care ne-am împreunat gîndurile şi simţirile în neuitatul 21 octombrie 1948. Unificarea Bisericii noastre strămoşeşti, de 12 ani şi mai bine, se cere preţuită ca un scump odor şi continuu adîncită.“ („Biserica Ortodoxă Română“, nr. 1-2/ 1961, p. 98). În aceeaşi revistă, la p. 109, ÎPS Nicolae îl evoca pe episcopul Andrei Mageru, care avusese „fericirea să asiste şi să contribuie la întregirea Bisericii noastre străbune, înregistrînd ştergerea treptată a urmelor despărţirii săvîrşite prin silnicie acum 260 de ani în urmă.“

Următoarea afirmaţie a ÎPS Nicolae Corneanu provine din revista „Mitropolia Ardealului“, nr. 1-3/ 1961, p. 16: „Ar putea vreun credincios să nu fie trup şi suflet alături de susţinătorii nobilei cauze a păcii al cărei stegar este măreaţa noastră vecină Uniunea Sovietică? Nu poate.“

Îndată după prăbuşirea regimului comunist din România, în anul 1990, în condiţii de libertate deplină a cuvîntului, ÎPS Corneanu a publicat o amplă culegere de studii şi articole întitulată *Quo vadis?* (Timişoara, 1990). Volumul se sfîrşeşte cu un studiu de aproape o sută de pagini, intitulat Prezenţa Sfîntului Apostol Petru la Roma: adevăr sau legendă? (pp. 335-425), extrem de convingător. Subscriem din toată inima la concluziile sale şi aşteptăm să facă acelaşi lucru catolii şi greco-catolii, dat fiind marele prestigiu ecumenic de care se bucură autorul studiului. Iată ce susţine ÎPS Nicolae Corneanu în finalul textului său: „Astfel stînd lucrurile, trebuie să concludem că, deşi afirmată de o foarte veche tradiţie, prezenţa la Roma a Sfîntului Apostol Petru stă sub semnul întrebării. Procedînd cu obiectivitate, credem că n-o putem afirma, după cum nici n-o negăm. Am îndrăzni totuşi să observăm că *întreaga teorie a primatului papal şi tot ce ţine de ea se întemeiază pe tradiţii şi mărturisiri fără suport faptic“.* (s.n.)

Dora Mezdrea

Nae Ionescu și discipolii săi în arhiva Securității

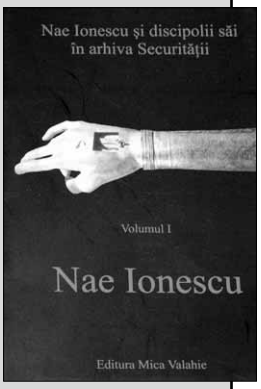

Cercetător de mare finețe, cu o răbdare şi o hotărîre rarisime, Dora Mezdrea reuşeşte să ne suprindă mereu, la modul cel mai plăcut, prin apariţiile sale editoriale. De această dată, în urma unei investigaţii minuţioase făcută în arhiva fostei Securităţi, care a moştenit şi dosarele Siguranţei interbelice, ne pune la dispoziţie tabloul unei poliţiei politice în acţiune – din anii '30 pînă în 1989 – pe urmele unui "obiectiv" care şi mort e considerat periculos. Nae Ionescu este urmărit pentru că e bănuit de complot contra guvernului, a regelui, a regentului – care se întîmplă să fie şi Patriarh. Acuzaţiile sînt aberante, apoi retractate de acuzatori. Discipolii lui Nae Ionescu sînt urmăriţi şi ei pentru legăturile lor cu Profesorul. Deocamdată, Dora Mezdrea a scos primele două volume de documente, cel dedicat lui Nae Ionescu şi cel dedicat lui Mircea Eliade (Ed. Mica Valahie, Bucureşti, 2008). Mai urmează şi altele.

Cornel Galben

Personalitățile Bacăului

Harnic şi tenace, jurnalistul şi editorul băcăuan Cornel Galben (fost, între altele, redactor şef la revistelor "Credinţa ortodoxă" şi "Glasul monahilor"), îşi continuă munca la dicţionarul *Personalităţile Bacăului*, ajuns la volumul al treilea (vol. I, Ed. Corgal Press, Bacău, 2000; vol. II, idem, 2003). În acest volum, apărut la finele anului 2008, găsim nume grele, ca Vasile Alecsandri, George Bacovia şi Mircea Cancicov, alături de altele, cu o notorietate mai degrabă locală, dar nu mai puţin valoroase, ca Ozana Kalmuski (muziciană), Gheorghe Chiţimuş (un foarte bun poet) şi Radu Bogdan Ghelu (actor şi mare animator cultural). Prin lucrarea sa, care va avea şi alte volume, Cornel Galben oferă consistenţă unei mărci culturale a urbei, şi pune la dispoziţia cercetătorilor un excelent instrument de lucru.

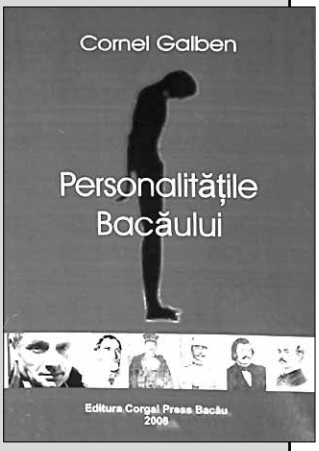

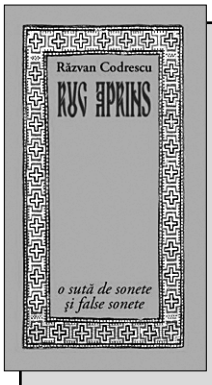

Răzvan Codrescu

Rug aprins

40 din cele 100 de sonete şi false sonete cuprinse în volumul acesta (Ed. Christiana) se regăsesc şi în cea dintîi secţiune a volumului antologic al lui Răzvan Codrescu *Răsăritenele iubiri. Fals tratat de dezlumire* (Ed. Christiana, Bucureşti, 2002). Poemele, scrise de-a lungul a 30 de ani, ne dezvăluie un alt Răzvan Codrescu, pe care abia îl puteam bănui îndărătul eseistului şi polemistului temut. Sensibil pînă la urlet, dedicat fără rest unei cauze donquijoteşti, încercat de demonii îndoielii, dar mereu vegheat de îngerii lui Dumnezeu, suflet de trubadur medieval – care are o proiecţie mistică asupra dragostei pentru femei.

Radu Carp, Dacian Grațian Gal, Sorin Mureșan, Radu Preda

În căutarea binelui comun

Cu subtitlul promițător *Pentru o viziune creştină a democrației românești*, cartea (apărută la Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2008) este scrisă din perspectiva a patru competențe complementare: istorică, politologică, economică şi teologică. Autorii şi-au propus să treacă în revistă "posibilele valori pe care

comunitățile de credință şi cele civice le împărtăşesc şi din promovarea cărora am putea grăbi găsirea binelui nostru comun". Prin *binele comun* autorii înțeleg "acel echilibru fundamental, încă nerealizat în România postcomunistă, dintre dorința fiecărei persoane de a se împlini şi ordinea unei societăți plurală în opțiuni şi solidară etic deopotrivă".

Ion Alexandru Mizgan

Preasfințitul Părinte Dr. Ioan Mihălțan

Fiu duhovnicesc al PS Ioan Mihălțan, Episcopul Oradei, Bihorului şi Sălajului, părintele Ion Mizgan publică o broşură despre viața acestui ierarh nu de mult mutat la Domnul. Părintele Mizgan îl descrie pe vlădica Ioan drept un om al echilibrului, dedicat misiunii sale, neobosit, smerit şi săritor. Volumaşul conține şi convorbiri cu Preasfințitul şi câteva fotografii.

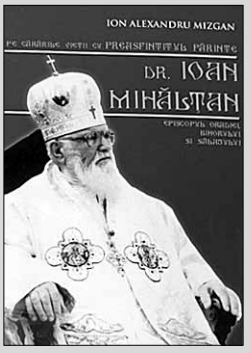

Ierom. Grigorie Sandu

Vademecum creştin ortodox

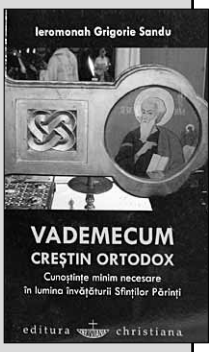

Părintele Grigorie Sandu ne pune la îndemână a doua ediție, revăzută şi adăugită (Ed. Christiana, Bucureşti, 2009), a acestui îndrumar creştin ortodox în care învățăturile catehetice se împletesc cu cele apologetice, iar forța Tradiției vine să potențeze trăirea în actualitate şi să ne ajute a căpăta discernământul necesar pe calea tot mai anevoioasă a mîntuirii. Scrisă de un monah care a fost medic înainte de intrarea în mănăstire, cartea nu ocoleşte nici un aspect al vieții cotidiene.

Ieromonah Teofan Mada

Dialogul Iubirii

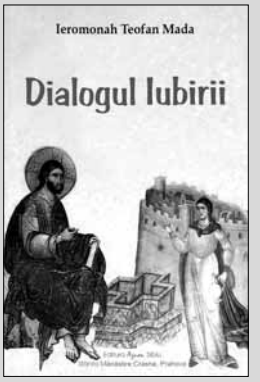

Părintele Teofan Mada este un monah tobă de carte, cu doctorat în teologie şi cu numeroase burse post-universitare peste graniță, în ultimii zece ani. Cartea de față (Ed. Agnos, Sibiu, şi Sf Mănăstire Crasna, Prahova) face parte dintr-un ciclu de volume în care părintele ieromonah Teofan Mada se ocupă de marile probleme ale ortodoxiei. Părintele arată că iubirea lui Dumnezeu se relevă în dialogurile pe care le poartă Mîntuitorul cu oamenii. De pildă, cu femeia samarineană. "Apoi, dialogul iubitor ne va ajuta pe noi la dobîndirea unei adevărate renaşteri duhovniceşti şi ne va elibera sufleteşte..."

Răzvan Codrescu

Ghid pascal

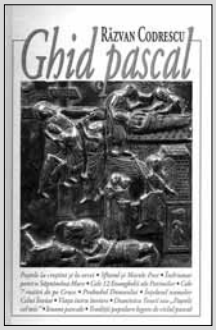

A apărut, cu binecuvîntarea şi cuvîntul înainte al P. S. Lucian Mic, Episcopul Caransebeşului, *Ghidul pascal* alcătuit de Răzvan Codrescu şi co-editat de Editura Christiana (Bucureşti) şi Editura Sf. Siluan (Mînăstirea Nera). Volumul, legat şi bogat ilustrat, are 190 de pagini şi 8 planşe color. Preţul unui exemplar este de 25 lei noi. Cartea poate fi procurată mai ales de la Librăria Sophía (Bucureşti, str. Bibescu Vodă 19, vizavi de Facultatea de Teologie) sau prin Societatea de Difuzare „Supergraph" (str. Ion Minulescu 36, sector 3, Bucureşti, cod 031216; tel.: 021/3206119, fax: 021/3191084, e-mail: editura@sophia.ro).

Florin Mătrescu

Holocaustul roșu

Lucrarea monumentală a Dr. Florin Mătrescu se află la a treia ediție (Ed. Irecson, Bucureşti, 2008), după ce primele două, tipărite în anii '90, au dispărut de pe piață suspect de repede. În această carte găsiți cifre, probe, mărturii despre crimele comunismului românesc şi internațional. Autorul vorbeşte despre întinderea flagelui pe glob, dimensiunea sa inumană şi despre implicarea Masoneriei în „experimentul comunist". Două volume de cîte 600 de pagini şi un al treilea, *Addenda*, de 150 de pagini, care ar putea constitui o piesă fundamentală într-un adevărat proces al comunismului.

Pavel Chirilă

Vindecarea

O carte (apărută la Ed. Christiana, Bucureşti, 2009) care se constituie într-o pledoarie pentru conceptul de medicină creştină, "pentru actul medical ca act eclesial" – precum spune autorul, prof. univ. dr. Pavel Chirilă. El arată lumii că medicina este o vocație sfîntă şi nobilă, care nu poată fi împlinită decît dacă doctorul îşi asumă nu numai tămăduriea trupului, ci dimpreună cu acesta şi a sufletului. În viziunea medicului profesor Pavel Chirilă, la căpătîiul bolnavului trebui nu doar să prescrii tratamente, ci şi să te rogi, pentru că în seama doctorului stau mai puține decît în puterea lui Dumnezeu.

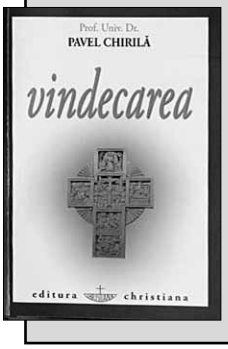

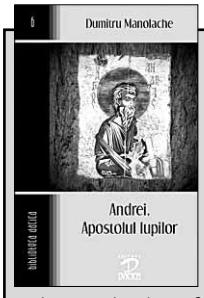

Dumitru Manolache

Andrei, apostolul lupilor

Editura Dacica din Bucureşti a scos a doua ediție a cărții *Andrei, apostolul lupilor*, de Dumitru Manolache. Autorul face o prezentare exhaustivă asupra „Celui dintîi chemat", asupra peregrinărilor lui pe meleagurile dacilor, şi aduce dovezi că dacii au fost creştinați încă din primul secol. Religiozitatea adîncă a dacilor a făcut posibilă asimilarea rapidă a creştinismului. Însp, o parte din vechile ritualuri dacice s-au păstrat din neam în neam. Una din tradițiile magice venite pe filieră dacică şi tolerate de Biserică este al doilea botez de la Copuzu din noaptea Învierii.

Adrian Alui Gheorghe

Părintele Iustin Pârvu: O viață de mărturisitor

Apărută la editura Asociației Culturale Conta din Piatra Neamț, cartea este rezultatul unui dialog dintre autor şi părintele Iustin purtat de-a lungul a multe nopți dintre anii 2005 – 2007. Secvențial, acest dialog a apărut în alte două volume: *Părintele Iustin Pârvu şi morala unei vieți cîştigate* şi *Cu părintele Iustin pârvu despre moarte, jertfă şi iubire*. De data aceasta, convorbirile sînt aşezate pe teme şi idei, plecînd de la biografia părintelui Iustin şi ajungînd la previziunile sfinției sale privind viitorul românilor.

Gabrile Stănescu

Dumnezeu m-a salvat din Iad!

O altă carte de convorbiri (Ed. Criterion Publishing, Bucureşti, 2008), de această dată între publicistul Gabriel Stănescu şi fostul deținut politic Traian Popescu (Macă), despre "reeducarea" prin tortură de la Piteşti, Gherla şi Canalul Dunărea-Marea Neagră. Volumul conține şi o bogată *Addenda* cu texte de Traian Popescu şi un set de fotografii pe hârtie specială.

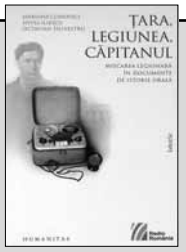

Mariana Conovici, Silvia Iliescu, Octavian Silivestru

Țara, Legiunea, Căpitanul

După 50 de ani în care istoria Mişcării Legionare a fost cea dictată de partidul comunist, adică duşmanul de moarte al naționaliştilor creştini, Editura Humanitas şi Radio România oferă şi varianta "învinşilor". O istorie orală a Mişcării Legionare, alcătuită din 92 de interviuri cu unii dintre cei mai cunoscuți legionari supraviețuitori, consemnate de un grup de cercetători într-un interval de zece ani, 1993 – 2003. Sînt tratate toate momentele sensibile, aşa cum le-au perceput şi şi le-au amintit veteranii Legiunii.

Andra Rotaru

Într-un pat, sub cearşaful alb

Sub un titlu insinuant, tînăra poetesă Andra Rotaru face o călătorie lirică în propria ființă, într-un mod nu numai propriu, ci surprinzător şi cu un real talent. "Ştiu că un astfel de volum nu s-a mai scris în lirica de după 2000 Ştiu că Andra Rotaru reuşeşte să treacă peste prejudecățile legate de ce înseamnă poezie şi cum se face poezia" – scrie A. Urmanov în postfața cărții apărută la Editura Vinea.

Flavia Teoc

Kyrie Lex

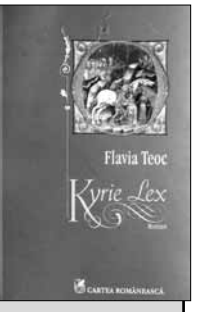

Un roman-palimpsest despre istoria unor învinşi care au rămas pe loc, transformînd înfrîngerea în victorie, scris de poetesa Flavia Teoc şi apărut la Cartea Românească. Despre această carte, Ovidiu Pecican scrie că este "un coridor între trecutul uitat şi prezentul imediat". Între altele, cartea oferă un posibil răspuns despre ce făceau românii în Transilvania, pe cînd aceasta era un teritoriu rîvnit, cucerit şi recucerit, cu mare tribut de sînge, de către războinicii cumani, pecenegi şi huni.

Abonați-vă la ROST!

Avantaje:

- Primiți revista acasă
- Nu pierdeți nici un număr al acestei reviste de colecție
- Plătiți mai puțin cu 25% decât la chioşc
- Taxele poştale sunt suportate de redacție

Vă puteți abona:

- trimițând contravaloarea prin mandat poştal (în care specificați citeț numele, adresa completă, telefonul şi perioada de abonament) pe numele Târziu Claudiu Richard, Oficiul Poştal 23, Căsuța Poşatală 27, sector 6, Bucureşti;
- achitând contravaloarea abonamentului în contul **RO25BACX0000000107363250**, deschis la **Unicredit Țiriac Bank, Sucursala Orizont – Bucureşti,** pe numele **Asociației** ROST, cod fiscal 12495302**,** după care veți trimite copia chitanței şi o scrisoare în care solicitați abonamentul la **CP 27, Oficiul Poştal 23, Bucureşti**.

Prețul în țară:

– 18 lei – 6 luni

– 36 lei – un an

Prețul în străinătate:

- 50 euro/ an în Europa
- 70 USD/ an pentru celelalte continente

În acest număr semnează: • **Antonio Aroneasa** – teolog, profesor, publicist • **Savatie Baştovoi** – ieromonah la Mănăstirea Noul Neamț din Basarabia, publicist, ultima carte publicată: *Audiență la un demon mut* (2009) • **Dan Camen** – licențiat în Teologie, publicist • **Dan Ciachir** – scriitor, ultima carte publicată: *File din cronica ortodoxă* (2008) • **Emilia Corbu** – doctor în istorie, arheolog, ultima carte publicată: Sudul României în Evul Mediu timpuriu (2006) • **Viorel Patrichi** – jurnalist, ultima carte publicată: *Ochii şi urechile poporului. Convorbiri cu generalul Nicolae Pleşiță* (2001) • **Teodora Roşca** – doctor în Teologie Ortodoxă, pictor iconar, publicist • **Constantin Mihai** – doctor în Litere la Universitatea Michel de Montaigne, Bordeaux 3, asistent universitar, ultima carte publicată: *Gilbert Durand. Les Métamorphoses de l'anthropologie de l'Imaginaire* (2009) • **Costică Neagu** - conf. univ. dr., preşedintele Asociației „Simion Mehedinți" - Focşani • **Paul Nistor** – doctor în istorie, cercetător la Institudul „A.D. Xenopol" – Iaşi, autor al volumului *Înfruntând vestul. PCR, România lui Dej şi politica americană de îngrădire a comunismului* (2005) • **Paul-Gabriel Sandu** – student la Facultatea de Filosofie a Universității Bucureşti • Ionel Alexandru Sersea - licențiat în Teologie Ortodoxă şi în Filosofie, doctorand în Istorie • **Claudiu Târziu** – jurnalist

Nr. 1 – martie 2003, dedicat lui Nicu Steindhardt
Nr. 2 – aprilie 2003, dedicat lui Mircea Eliade
Nr. 3 – mai 2003, dedicat lui Lucian Blaga
Nr. 4 – iunie 2003, dedicat lui Mihai Eminescu
Nr. 5 – iulie 2003, dedicat lui Nicolae Paulescu
Nr. 6 – august 2003, dedicat lui Sandu Tudor
Nr. 7 – septembrie 2003, dedicat lui Nae Ionescu
Nr. 8 – octombrie 2003, dedicat lui Valeriu Gafencu
Nr. 9 – noiembrie 2003, dedicat Părintelui Dumitru Stăniloae
Nr. 10-11 – decembrie 2003, dedicat lui Vasile Băncilă
Nr. 12 – februarie 2004, dedicat lui Nichifor Crainic
Nr. 13 – martie 2004, dedicat lui Mircea Vulcănescu
Nr. 14-15 – aprilie-mai 2004, dedicat lui Radu Gyr
Nr. 16 – iunie 2004, dedicat lui Vintilă Horia – epuizat
Nr. 17 – iulie 2004, dedicat lui Ștefan cel Mare – epuizat
Nr. 18 – august 2004, dedicat lui Ernest Bernea
Nr. 19 – septembrie 2004, dedicat lui Constantin Noica
Nr. 20 – octombrie 2004, dedicat Părintelui Arsenie Boca – epuizat
Nr. 21-22 – noiembrie-decembrie 2004, dedicat Părintelui Constantin Galeriu
Nr. 23 – ianuarie 2005, dedicat lui Vasile Lovinescu
Nr. 24 – februarie 2005, dedicat lui Octavian Goga
Nr. 25-26 – martie-aprilie 2005, dedicat Părintelui Constantin Voicescu
Nr. 27 – mai 2005, dedicat lui Nicolae Iorga – epuizat
Nr. 28 – iunie 2005, dedicat Părintelui Arsenie Papacioc – epuizat
Nr. 29 – iulie 2005, dedicat Părintelui Zosim Oancea
Nr. 30 – august 2005, dedicat lui Vasile Voiculescu
Nr. 31 – septembrie 2005, dedicat Părintelui Liviu Brânzaș
Nr. 32 – octombrie 2005, dedicat lui Aron Cotruș
Nr. 33 – noiembrie 2005, dedicat Părintelui Iustin Pârvu
Nr. 34 – decembrie 2005, dedicat lui Paul Goma
Nr. 35 – ianuarie 2006, dedicat lui Horia Bernea
Nr. 36 – februarie 2006, dedicat lui Ioan Alexandru
Nr. 37 – martie 2006, dedicat Părintelui Teofil Părăian
Nr. 38 – aprilie 2006, dedicat Părintelui Calciu
Nr. 39 – mai 2006, dedicat lui Pan M. Vizirescu
Nr. 40-41 – iunie-iulie 2006, dedicat lui Ion Gavrilă
Nr. 42-43 – august-septembrie 2006, dedicat Părintelui Adrian Făgețeanu
Nr. 44 – octombrie 2006, dedicat lui Gabriel Constantinescu
Nr. 45 – noiembrie 2006, dedicat lui Simion Mehedinți
Nr. 46 – decembrie 2006, dedicat Părintelui Rafail Noica
Nr. 47-48 – ianuarie-februarie 2007, dedicat Părintelui Benedict Ghiuș
Nr. 49 – martie 2007, dedicat lui Ioan Ianolide – epuizat
Nr. 50 – aprilie 2007, dedicat lui Marcel Petrișor
Nr. 51 – mai 2007, dedicat părintelui Nicodim Mândiță

Nr. 52 – iunie 2007, dedicat Mitropolitului Bartolomeu
Nr. 53-54 – iulie-august 2007, dedicat Părintelui Trifa
Nr. 55 – septembrie 2007, dedicat lui Alexandru Mironescu
Nr. 56 – octombrie 2007, dedicat Părintelui Sofian Boghiu
Nr. 57 – noiembrie 2007, dedicat lui Teodor M. Popescu
Nr. 58 – decembrie 2007, dedicat lui Demostene Andronescu
Nr. 59-60 – ianuarie-februarie 2008, dedicat Părintelui Ioanichie Bălan
Nr. 61 – martie 2008, dedicat lui Dan Botta
Nr. 62 – aprilie 2008, dedicat Maicii Mihaela Iordache
Nr. 63 – mai 2008, dedicat Mitropolitului Nicolae Colan
Nr. 64 – iunie 2008, dedicat Aspaziei Oțel Petrescu
Nr. 65 – iulie 2008, dedicat Părintelui Mina Dobzeu
Nr. 66 – august 2008, dedicat Mariei Brâncoveanu
Nr. 67 – septembrie 2008, dedicat Părintelui Chesarie Gheorghescu
Nr. 68 – octombrie 2008, dedicat Părintelui Marcu de la Sihăstria
Nr. 69 – noiembrie 2008, dedicat lui George Racoveanu
Nr. 70 – decembrie 2008, dedicat lui Constantin Oprișan
Nr. 71-72 – ianuarie-februarie 2009, dedicat lui Gheorghe Stănescu
Nr. 73 – martie 2009, dedicat lui Grigorie Leu

Cei care doresc să-şi completeze colecția publicației ROST pot trimite contravaloarea revistei (3 lei/exemplar), prin mandat poştal, pe numele: Târziu Claudiu Richard, OP 23, CP 27 Bucureşti. Precizați pe mandatul poştal ce număr al revistei doriți, în cîte exemplare şi adresa dvs. Pentru informații sunați la tel.: 0740.103.621